

LOKÁLNÍ EKONOMIKA A JEJÍ PODPORA ZE STRANY OBCÍ A DSO (Severovýchod)

Vypracoval (Jméno, příjmení):	Ing. Tomáš Kolařík
Pozice autora:	Pracovník DSO Severovýchod
Kontaktní e-mail:	tomaskolarik@kyjovske-slovacko.com
Datum vypracování:	28. 8. 2022
Datum schválení:	21. 3. 2023

**Dobrovolný svazek obcí
Severovýchod**

Havlíčková 1398/49a, 697 01 Kyjov
IČ: 46937005, DIČ: CZ46937005

OBSAH

• Úvod	4
• I. ANALYTICKÁ ČÁST	5
1 Charakter území obcí v DSO a jeho potenciál pro další rozvoj LEK	5
1.1 Charakter území DSO	5
1.2 Naše území a možnosti rozvoje LEK – shrnující SWOT	8
2 CHARAKTER a rozvojový potenciál naší LEK	13
2.1 Charakter obyvatelstva a jeho dopad na LEK	13
2.2 Vybavenost v DSO	15
2.2.1 Občanská vybavenost	15
2.2.2 Technická a digitální infrastruktura v DSO	20
2.2.3 Dostupnost komerčních služeb v DSO	21
2.2.4 Charakter LEK na území DSO	23
2.3 LEK na území DSO a možnosti jejího rozvoje – shrnující SWOT	28
3 Obce v našem DSO a jejich aparát pro plánování a koordinování rozvoje LEK	37
3.1 Charakter obcí v našem DSO a jejich aparátu pro potřeby koordinace rozvoje LEK	37
3.2 Dosavadní podpora LEK ze strany obcí v DSO	38
3.2.1 Komunikace s klíčovými aktéry ohledně LEK a její podpory	38
3.2.2 Využití nemovitého majetku obcí k podpoře LEK	38
3.2.3 Využití finančních nástrojů k podpoře LEK	39
3.2.4 Společné projekty obcí s podnikateli, neziskovými organizacemi a občany	40
3.2.5 Služby obcí pro podnikatele, zohlednění místních podnikatelů ve veřejných zakázkách apod.	41
3.2.6 Podnikatelská činnost obcí v DSO	42
3.2.7 Meziobecní spolupráce (DSO, MAS)	43
3.2.8 Využití Strategického plánování a řízení k podpoře LEK	48
3.2.9 Nejčastěji a nejméně využívané nástroje podpory LEK v DSO	49
3.2.10 Souhrnné hodnocení dosavadní podpory LEK ze strany obcí v DSO	52
• II. Návrhová část	57
1 Příležitosti dalšího rozvoje LEK	57
2 Podpora LEK obcemi v DSO – shrnutí hlavních zjištění z analytické části	61
3 Návrhy na zlepšení podpory LEK v DSO	63

3.1	Nástroje podpory LEK s největším potenciálem (pro obce v DSO/ pro DSO)	63
3.2	Soubor doporučení ke zlepšování	66
3.3	Priority a cíle v oblasti podpory LEK obcemi/DSO pro období následujících 3 až 5 let	70
3.4	NÁVRH IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURY	78
4	Použité zdroje	80

• ÚVOD

V tomto textu je zpracován koncepční dokument k rozvoji LEK na území DSO Severovýchod a její podpory ze strany obcí, které jsou součástí DSO. Dokument obsahuje analytickou a návrhovou část.

Analytická část dokumentu se věnuje následujícím tématům:

1. Území DSO a širšího regionu
2. Charakteru LEK v rámci DSO
3. Dosavadní podpoře LEK ze strany obcí v DSO
4. Dosavadní podpoře LEK ze strany DSO

Cílem analýzy je:

- a) charakterizovat hlavní rysy a trendy vývoje území DSO, případně širšího území,
- b) identifikovat hlavní a relevantní aktéry LEK na tomto území a vyhodnotit jejich vliv a potenciál v rámci LEK,
- c) identifikovat a vysvětlit hlavní silné a slabé stránky (vnitřní prostředí a faktory z hlediska DSO a zapojených obcí, které mohou tyto subjekty do určité míry přímo ovlivňovat) a příležitosti a hrozby (týkající se vnějšího prostředí a faktorů, které přímo obce ani DSO ovlivnit spíše nemohou, ale mohou se jim snažit přizpůsobit, zohlednit je ve svých rozhodnutích apod.),
- d) shrnout a přehledně roztřídit relevantní informace a důkazy pro další rozhodování orgánů obcí a DSO o rozvoji území a LEK, např. pro návrhovou část souvisejícího strategického dokumentu.

Text souhrnné analýzy byl zpracován na základě dílčích analýz, které byly připraveny za následující obce: Karlín, Hýsly, Násedlovice, Těmice, Kelčany, Kostelec, Svatobořice-Mistřín, Věteřov, Dambořice, Kyjov, Šardice, Vracov. Tyto obce představují 27,9 % z celkového počtu obcí v DSO. Co se týče počtu obyvatel, vstupní analýzy byly zpracovány za obce, jejichž celkový počet obyvatel představuje přibližně 41 % celkového počtu obyvatel DSO. Obce byly vybrány tak, aby z každého menšího mikroregionu, kterých je na území DSO Severovýchod 7 (Hovoransko – 2 obce, Nový dvůr – 1 obec, Bzenecko – 1 obec, Podchřibí – 2 obce, Babí lom – 2 obce, Ždánicko – 2 obce, město Vracov a obec Kostelec nejsou součástí žádného mikroregionu) byla zastoupena min. 1 obec. Současně byly vybrány obce různé velikostní kategorie dle počtu obyvatel (4 obce do 500 obyvatel včetně, 4 obce do 1000 obyvatel včetně a 4 obce nad 1000 obyvatel včetně).

Text analytické části dokumentu je strukturován následovně:

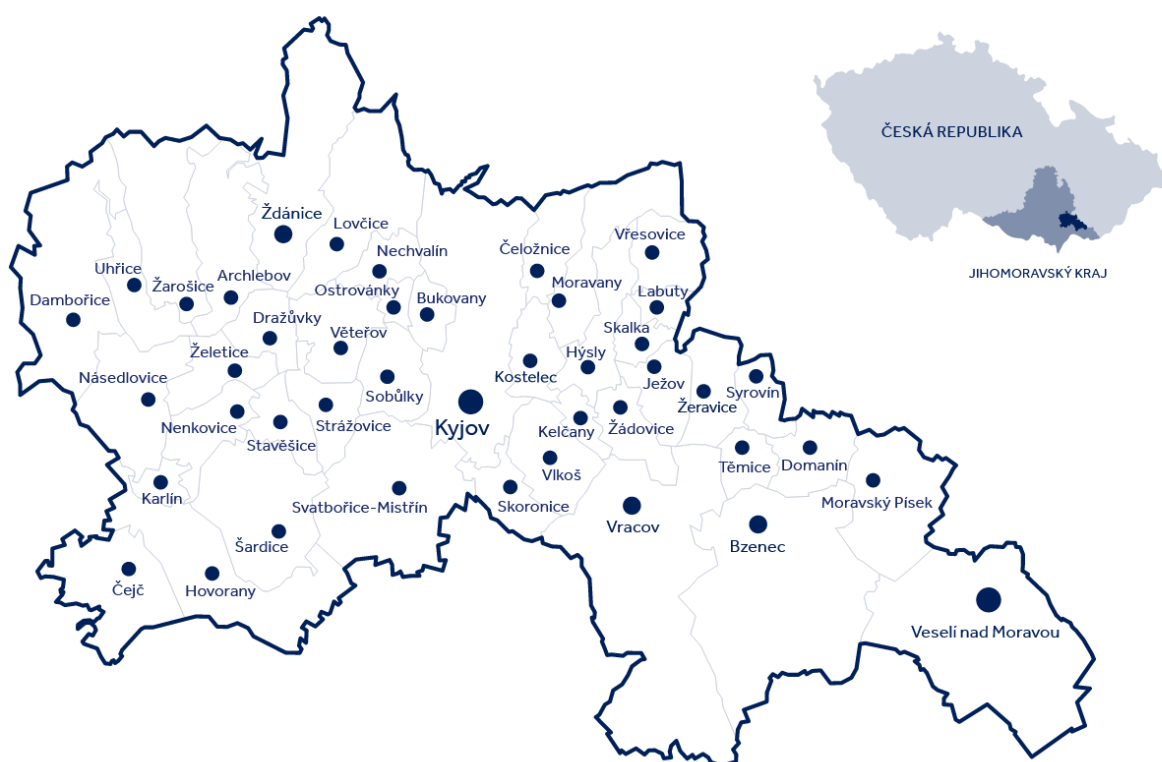
- Analýza se nejprve věnuje 4 výše uvedeným hlavním tématům
- Následně jsou shrnuté její hlavní výsledky.
- Na shrnutí navazuje návrhová část, která představuje soubor doporučení ke zlepšování podpory LEK ze strany obcí a DSO. S nimi mohou pracovat jednotlivé obce v DSO, nebo DSO při koordinování rozvoje LEK.

● I. ANALYTICKÁ ČÁST

1 CHARAKTER ÚZEMÍ OBCÍ V DSO A JEHO POTENCIÁL PRO DALŠÍ ROZVOJ LEK

1.1 CHARAKTER ÚZEMÍ DSO

Dobrovolný svazek obcí Severovýchod se rozprostírá na území 43 obcí okolo přirozeného centra regionu – Města Kyjova. Dalšími spádovými městy, která jsou již více vzdálená, jsou okresní město Hodonín a krajské město Brno. Členskými obcemi DSO Severovýchod jsou: Archlebov, Bukovany, Bzenec, Čejč, Čeložnice, Dambořice, Domanín, Dražůvky, Hovorany, Hýslý, Ježov, Karlín, Kelčany, Kostelec, Kyjov, Labutý, Lovčice, Moravany, Moravský Písek, Násedlovice, Nechvalín, Nenkovice, Ostrovánky, Skalka, Skoronice, Sobůlky, Stavěšice, Strážovice, Svatobořice-Mistřín, Syrovín, Šardice, Těmice, Uhřice, Veselí nad Moravou, Věteřov, Vlkoš, Vracov, Vřesovice, Žádovice, Žarošice, Ždánice, Želetice, Žeravice.

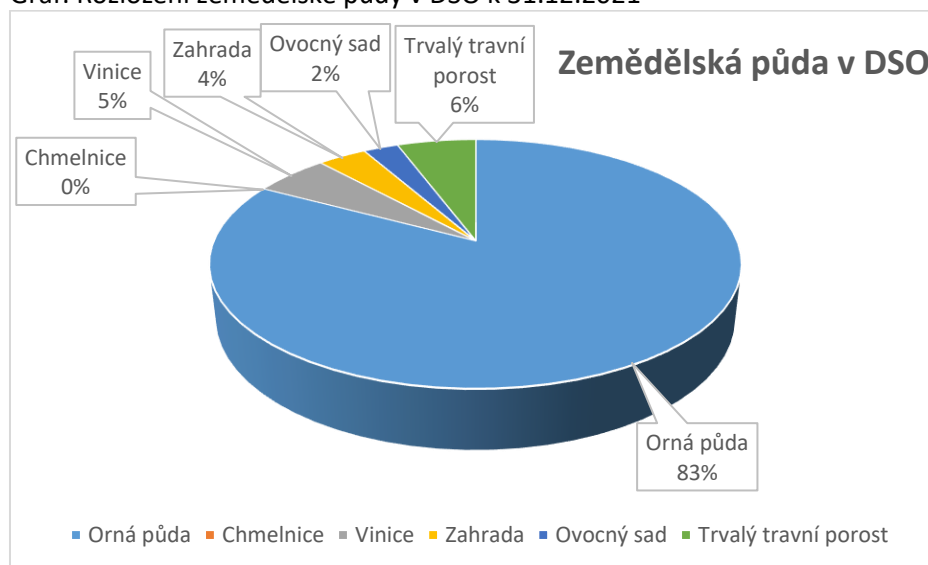
Celková rozloha území DSO je 49 612 ha. Obce DSO Severovýchod mají bohatou historii; široké spektrum turisticky zajímavých cílů; tradiční zemědělskou produkci a do současnosti udržované prvky náboženské i lidové kultury. Největší podíl z regionu i z administrativních území jednotlivých obcí tvoří plochy zemědělského půdního fondu s jednoznačnou převahou orné půdy a s výrazným podílem vinařství; nezanedbatelnou rozlohu mají také pozemky určené k plnění funkcí lesa. Hustota osídlení je výrazně nižší než v Jihomoravském kraji i než na území celé České republiky. Při porovnání velikosti administrativního území jsou největšími obcemi Vracov o velikosti 4 440,4 hektaru a Bzenec se 4 033,6 hektaru. Naopak nejmenší obcí jsou Ostrovánky se 163,2 hektaru, které jako jediné z obcí DSO nemají administrativní území větší než 200 hektarů.

Tabulka – rozloha území DSO k 31.12.2021:

plocha území (ha)	celkem		49 612,2
plocha území (ha)	Zemědělská půda	celkem	31 026,5
		Orná půda	25 693,2
		Chmelnice	0,0
		Vinice	1 681,5
		Zahrada	1 096,2
		Ovocný sad	785,0
		Trvalý travní porost	1 770,6
	Nezemědělská půda	celkem	18 585,7
		Lesní pozemek	12 702,0
		Vodní plocha	693,6
		Zastavěná plocha a nádvoří	1 143,4
		Ostatní plocha	4 046,7

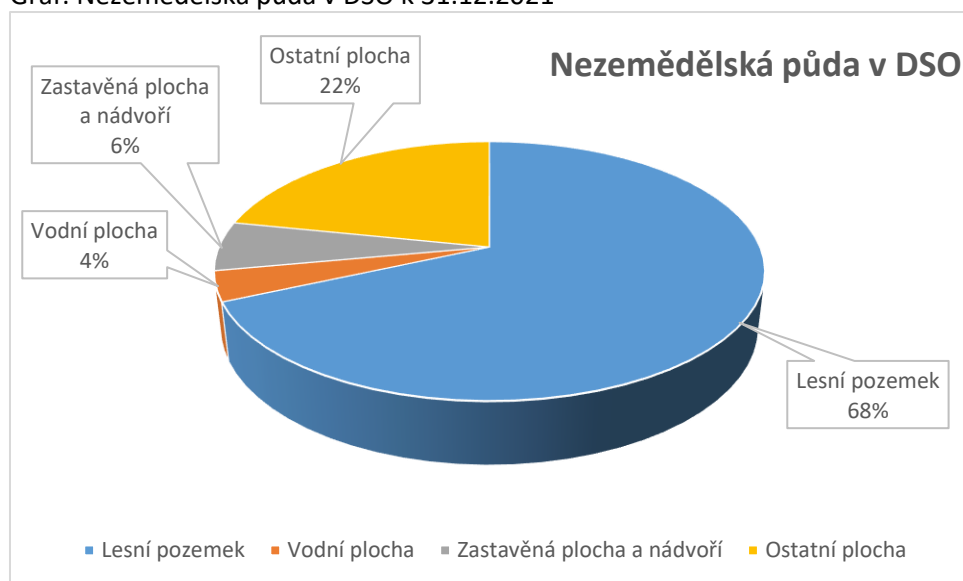
Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Graf: Rozložení zemědělské půdy v DSO k 31.12.2021

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

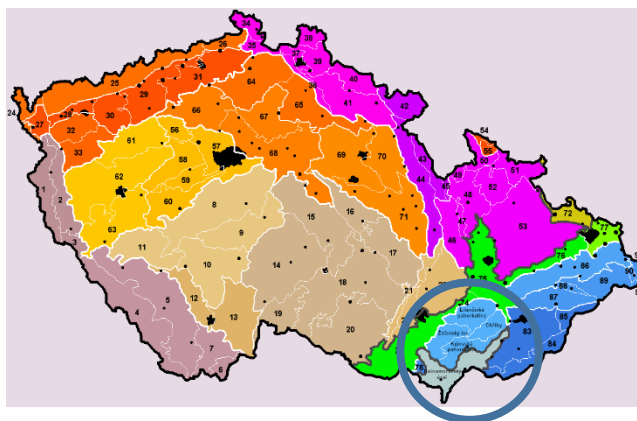
Graf: Nezemědělská půda v DSO k 31.12.2021

Zdroj: Český statistický úřad, Veřejná databáze

Většina obcí jsou typická venkovská sídla. Hlavní funkcí většiny obcí v území DSO Severovýchod je v současnosti funkce obytná. V této oblasti mají především obce v blízkosti spádových center velký potenciál rozvoje a možnost stabilizovat demografický vývoj na řadu let dopředu. Ceny nemovitostí ve spádových centrech jsou nedostupné pro průměrné mladé občany a rodiny s dětmi, které proto hledají bydlení právě v těchto obcích v blízkosti spádových center, kde jsou nemovitosti stále cenově dostupné, kde se koncentruje také vybavenost službami a částečně i nabídka zajímavějších pracovních míst. Současně z území dochází k odlivu mladých lidí do Brna a mimo území DSO. Obce by měly nyní co nejvíce investovat do rozvoje bydlení – síťováním rozvojových lokalit, výkupy starých nevyužívaných objektů, budování startovacích bytů apod. Při snaze o rozvoj bydlení v obcích však obce stále narážejí na situaci, kdy ve většině případů již nejsou vlastníky rozvojových ploch pro bydlení a od soukromých subjektů je velmi obtížné pozemky vykoupit. Proto v současnosti dochází k častým změnám územních plánů s cílem měnit účelové určení pozemků pro zajištění dalšího možného rozvoje obcí.

Obrázek: Geomorfologické rozčlenění DSO

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_geomorfologick%C3%BDch_celk%C5%AF_v_%C4%8Cesku

Z geomorfologického hlediska leží území DSO na území Ždánického lesa (Dambořické vrchoviny), Chřibů, Kyjovské pahorkatiny a Dolnomoravského úvalu. Podloží Ždánického lesa je tvořeno především paleogenními sedimenty ždánické a pouzdřanské jednotky vnější skupiny příkrovů. Velmi rozšířené jsou mohutné překryvy kvartérních spraší a sprašových hlín. Z oblasti Ždánického lesa pochází lehká, parafinická ropa. V roce 1973 bylo otevřeno ložisko ropy u Ždánic. V roce 1986 bylo objeveno u Dambořic jedno z největších ložisek v ČR. Jeho denní těžba představuje 55 % produkce v ČR, v širší oblasti Dambořice – Uhřetice – Žarošice se těží 88 % produkce ropy ČR. Nižší polohy oblasti jsou pro své velmi úrodné půdy využívány k zemědělství, daří se zde vinohradnictví a sadařství teplomilných druhů jako jsou meruňky a broskvoně, lze zde nalézt oskeruše či mandloně. Souvislejší lesní porosty se vyskytují především v Dambořické vrchovině. Jsou zde jak teplomilná společenstva panonských a karpatských dubohabřin, tak i společenstva bučin ve vyšších oblastech. Chřiby jsou tvořeny zvrásněnými paleogenními pískovci, jílovcí a slepenci magurského flyše. Na nerostné suroviny jsou Chřiby chudé. V rámci České republiky lze toto území označit jako jedno z ekologicky nejstabilnějších, vyznačující se nadprůměrnou lesnatostí s převahou lesů přírodní dřevinné skladby (bukové a dubohabrové lesy). Chřiby jsou územím s relativně vyváženými ekologickými podmínkami, což se přímo projevuje v druhové pestrosti fauny s velkým podílem zvláště chráněných druhů. V Kyjovské pahorkatině je podloží různorodé, v severní, v západní a jihozápadní části je převážně tvořeno paleogenními jílovcí a pískovci. V jižní části, hlavně na hranicích s Dolnomoravským úvallem, je tvořeno především sarmatskými a pannonskými sedimenty Vídeňské pánve. Nadloží je tvořeno spraší a sprašovými hlínami. V minulosti se zde těžil lignit. Daří se zde vinohradnictví a sadařství teplomilných

druhů, jako jsou meruňky a broskvoně, lze zde nalézt i oskeruše. Lesy jsou většinou dubové pařeziny, přirozené dubohabřiny nebo borové porosty s dubem. Místy se vyskytují stepní trávníky. V Dolnomoravském úvalu je krajina charakteristická, mimo jiné, říčními meandry, neogenními nánosy na říčních terasách s porosty lužních lesů (nejrozsáhlejšími v Česku) a nivních luk. Mezi jihomoravskými městy Bzenec a Hodonín se nachází oblast váťých písků, která je charakteristická přesypy a písčnými dunami s porosty borových lesů. Klimaticky je území charakterizováno jako teplá, suchá oblast s krátkou suchou zimou s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky. Proto se na zemědělské půdě pěstuje nejvíce kukuřice (území spadá do „kukuřičné výrobní oblasti“), dále pak řepa, vinná réva, brambory, obilí, slunečnice, řepka.

1.2 NAŠE ÚZEMÍ A MOŽNOSTI ROZVOJE LEK – SHRNUJÍCÍ SWOT

Klíčové silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby, které se týkají charakteru území našeho DSO a ovlivňují potenciál naší LEK dále se rozvíjet, můžeme shrnout do následující tabulky:

Tabulka: Naše území a možnosti rozvoje LEK – SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Většina obyvatel žijících v území DSO považuje za silnou stránku života v regionu blízkost přírody, klidné prostředí. Ve většině obcí se nacházejí vinice, které se pozitivně podílí také na estetické hodnotě krajiny a utváření krajinného rázu regionu. Území se vyznačuje velmi vhodnými klimatickými podmínkami pro zemědělství. Absencí výroby s vysokým podílem na znečištění životního prostředí. Katastrální území obcí se vyznačují vysokým podílem zemědělské půdy a nižší mírou zastavěného území. V obcích je zachovávána tradiční vesnická zástavba. V obcích je zachována drobná zemědělská činnost na záhumenkách, dobrý vztah obyvatel k půdě. Na katastrech obcí se nacházejí také ovocné sady, často i doposud nevyužívané. Obce v území dlouhodobě řeší obnovu zeleně v intravilánu obcí, snaží se 	<ul style="list-style-type: none"> Oblast patří mezi nejsušší v ČR, je zde nedostatek podzemní vody. Z orné půdy byly vytvořeny velké půdní bloky. Velkoplošně obhospodařovaná krajina několika velkými zemědělskými firmami, které nemají sídlo v katastrech obcí, kde působí. Problémy s půdní a větrnou erozí v důsledku sucha, ale také pěstování nevhodných plodin a malá diversifikace produkce. Dochází často k velkým přesunům zeminy v důsledku přívalových srážek apod. Většina obcí již nevlastní téměř žádné pozemky pro potenciální rozvoj obcí. Soukromí vlastníci půdy/nemovitostí se jich nechtějí zbavovat a drží je jako investice. V některých obcích začínají být významnými vlastníky pozemků firmy sídlící mimo region. V části DSO jsou rozsáhlá území po vrtech a dolech, území jsou značně poddolovaná s možnými půdními sesuvy. Některé obce nemají zrealizované komplexní pozemkové úpravy.

<p>pečovat také o přírodu v extravilánu obcí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ve většině obcí se nacházejí proluky ve stávající zástavbě, případně nevyužívané objekty a bývalé zemědělské areály, které je možné využít k nové výstavbě. Obec se snaží vykupovat pozemky a nevyužívané objekty. • Téměř ve všech obcích regionu najdeme „relaxační“, odpočinkovou zónu obce, kde je možné realizovat menší společenské, komunitní a kulturní aktivity. • Obce DSO mají vždy spádovost k městu s větší občanskou vybaveností (Kyjov, Ždánice, Bzenec), díky dostupnosti měst jsou menší obce v jejich okolí přirozenými rozvojovými lokalitami pro bydlení mimo města. • Průmyslové zóny v obcích jsou směřovány na hranice zastavěného území obcí, případně i dále od zastavěného území. Provoz v průmyslových zónách tak neruší život v obcích. • Obce se snaží reflektovat aktuální potřeby území a pracují s územními plány. Současně má většina obcí zpracovány Programy rozvoje obcí, v nichž definují jednotlivé potřeby a směřování obce ve střednědobém horizontu. 	<ul style="list-style-type: none"> • V území existují objekty typu brownfields – většinou se jedná o velké zemědělské areály a budovy, které nyní chátrají. Velmi často tyto nemovitosti nejsou v majetku obce. • Nevyhovující stav některých veřejných historických budov, budou muset být postupně rekonstruovány, případně zbourány a nahrazeny novými (jedná se často o budovy škol, obecních úřadů apod.) • Chybí prostupnost krajiny a cestní spojení mezi sousedními obcemi. Původní polní cesty byly často rozorány. Cesty v extravilánu obcí jsou většinou holé, bez alejí nebo stromových dominant. • Ve většině obcí nejsou obce vlastníky průmyslových zón, proto je využitelnost těchto objektů dána především dobrými vztahy a regulací prostřednictvím územního plánu.
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení prostupnosti krajiny, obnova polních cest, budování stezek propojujících sousední obce. Rozšíření prostupnosti území DSO pro nemotorovou dopravu – pěší, cyklistická. • Údržba krajiny, zachování původního rázu krajiny kolem obcí, podpora 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšiřující se problémy spojené s erozí, nízkou ekologickou stabilitou krajiny, znehodnocování půdy, rostoucí problémy v důsledku splachů půd z polí, absence zachytných ploch k eliminaci přívalových dešťů. • Hrozbou jsou také velké zemědělské subjekty, které svým intenzivním

<p>maloplošného zemědělství za účelem udržení stavu krajiny. Současně udržení tradice záhumenek v obcích – např. Těmice apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Navázání komunikace se zemědělci a snaha o změny způsobu hospodaření v okolí obcí. • Využití potenciálu krajiny kolem obcí, obnova původních sadů. Např. na katastru města Vracova se nachází Oblast Vátých písků, které jsou národní přírodní památkou (Moravská Sahara) – specifická skladba rostlin a živočichů. • Využití odpočinkových zón v obcích (parčíků) pro realizaci menších kulturních akcí – letní kino, venkovní výstavy apod. Např. v Karlíně lze park v centru vesnice využít pro realizaci menších kulturních akcí. • Využití potenciálu blízkosti lesa některých obcí (lesní stezky, naučné stezky, rekreace u lesa apod.). • Budování nových vodních ploch pro zadržování vody v krajině, např. sloužících i jako přírodní koupaliště. Např. na katastru města Vracov se nachází jezero Rašelina a termální pramen, který by bylo možné využít směrem k rekreačním účelům. Ve městě Kyjov je příležitostí oživení a zprůchodnění nábřeží řeky Kyjovky. Využití vodní nádrže v Kelčanech apod. • Potenciálem je také rozvoj podnikání v území v oblasti ovocnářství, kdy se na území obcí nacházejí nevyužité ovocné sady, které by potřebovaly jen vyčistit a využít jejich potenciál. Problémem je opět vlastnictví těchto pozemků v soukromých rukou a velký počet majitelů. 	<p>hospodařením ovlivňují krajinou tvorbu v okolí obcí. Nízká míra možnosti ovlivňovat působení zemědělských firem v území a kvalitu jejich hospodaření apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Některé větší firmy se stávají vlastníky velké části pozemků určených pro podnikání a jsou schopny „ovládat“ podnikatelské prostředí v obci a částečně také rozhodování obce vůči podnikatelskému sektoru. Např. ve městě Vracov velkou část pozemků v katastru města pro podnikání začíná vlastnit firma VSV, a.s., která se stává dominantním vlastníkem půdy. V obci Šardice firma AIG Moravia a.s. je vlastníkem velké části pozemků určených pro podnikání a je schopna ovládat podnikatelské prostředí v obci. • Ve městě Vracov se potýkají také s činností místních ekologických aktivistů, která zpomaluje rozvoj města. • V obci Věteřov může být hrozbou situace, kdy nové stavební pozemky se stanou odděleným satelitem. • Rostoucí problémy spojené s poddolovaným územím některých katastrů např. v obci Šardice. • Nové lokality pro bydlení na koncích zastavěného území obcí se mohou stát oddělenými satelity, kdy se noví občané nebudou ochotni zapojit do dění v obcích a budou mít větší nároky na občanskou vybavenost v blízkosti těchto území. • Bude dále docházet ke snižování prostupnosti krajiny. • Obce nebudou schopny vykupovat další pozemky, nebude docházet k rozvoji obcí. • Další hrozbou jsou nevyužité velké budovy v území DSO, které nejsou ve
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizace územního plánu může umožnit obcím řešit aktuální problémy s vlastnictvím pozemků apod. • Začít zastavovat všechny dostupné proluky a zbytkové prostory v zastavěných územích obcí, aby došlo k zahuštění zástavby a nedocházelo k rozšiřování zástavby do orné půdy. • Obce mají nyní příležitost upravit regulativ výstavby nyní definovaný územním plánem. • Obce mohou realizovat výkupy nevyužívaných objektů pro rozvoj občanské vybavenosti a komerčních služeb v obcích, chystat rozvojové lokality dopředu formou zkupování pozemků a výstavbou technické infrastruktury. • Potenciál v sobě skrývá také kopec Babí lom. Jedná se o největší vrchol Kyjovské pahorkatiny nacházející se na území katastru obce Věteřov. • Současně se na katastru DSO nacházejí území, kde byly nalezeny historicky cenné vykopávky např. věteřovská kultura apod. • V obci Těmice by bylo výhodné využití brownfieldu starého mlýna, kdyby zde vznikly např. bytové jednotky, ubytování pro turisty, byly zde umístěny služby zlepšující vybavenost obce apod. Ve městě Kyjově se jedná o rozsáhlé nevyužívané pozemky ve vlastnictví Českých drah v těsné blízkosti centra města, která se dají využít pro rozvoj města. V obci Svatobořice-Mistřín se nacházejí neutěšená prostranství s velkým rozvojovým potenciálem: Svatoborský mlýn; Rybníky za Internačním táborem apod. • Ve městě Kyjově je doposud nevyužitá velká lokalita Polámaných, která by 	<p>vlastnictví obce. Zde by mohlo ze strany majitelů dojít k pronájmu nebo prodeji budov na nechtěné účely, které nelze omezit územním plánem obce např. přebudováním na ubytovny apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevyužívání možností koncepčního strategického plánování na obcích může vést ke kumulaci většího množství investičních akcí do jednoho časového období a tím pádem problémy s jejich realizací. • V obci Těmice může být hrozbou technický stav podnikatelských budov v průmyslové zóně ve vlastnictví obce. Může do budoucna vyžadovat větší náklady na opravy, než jsou příjmy z pronájmu nemovitostí s ohledem na jejich nízké nastavení. Naopak V případě, že by obec prodala nemovitosti v podnikatelské zóně soukromým podnikatelům, nebude již schopna v takové míře ovlivňovat podnikatelskou strukturu v obci a zaměstnanost občanů. • Město Kyjov má územní plán bohužel zaměřen na rozvoj předměstí a málo se zabývá samotným centrem. Město se místo toho, aby docházelo k výkupům chátrajících a neobydlených budov bude rozrůstat do krajiny. • Klíčovou hrozbou v obci Dambořice je vyčerpání zásobníků ropy a snížení příjmů do obecního rozpočtu.
---	---

<p>mohla být využita pro vybudování sportovně rekreačního zázemí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obce Dambořice a Uhřetice jsou již součástí aglomerace města Brna. Je zde potenciál využití statusu aglomerace města Brna a blízkosti města např. v dotační politice a možnosti realizace projektů v ITI. 	
---	--

2 CHARAKTER A ROZVOJOVÝ POTENCIÁL NAŠÍ LEK

2.1 CHARAKTER OBYVATELSTVA A JEHO DOPAD NA LEK

Věková skladba obyvatelstva v jednotlivých obcích se liší. Podíl občanů ve věkové skupině občanů do 14 let tvoří v území 14,2 % z celkového počtu občanů, u podílu občanů ve věkové skupině 15–64 let odpovídá hodnota 64,19 % z celkového počtu občanů a podíl občanů ve věkové skupině občanů starších 65 let tvoří 21,61 % z celkového počtu občanů. Demografická skladba DSO se liší od celorepublikové především v menším procentu osob spadajících do věkové kategorie do 14 let, a naopak většímu podílu osob spadajících do věkové kategorie osob starších 65 let.

Tabulka: Věkové složení obyvatel v DSO

Věkové složení	Celkem	Průměr	Medián	% z celku
0–14 let	9 298	216	112	14,20 %
15–64 let	42 045	978	487	64,19 %
65 a více let	14 158	329	163	21,61 %

Data dle ČSÚ k 31. 12. 2020

Z pohledu podílu počtu občanů ve věkové skupině občanů do 14 let na celkovém počtu občanů vykazují malý podíl obce: Skalka, Labuty, Věteřov, Bukovany. Naopak poměrně velký podíl občanů v této věkové kategorii žije v obcích: Žarošice, Uhřice, Dambořice, Kostelec. U kategorie občanů ve věkové skupině občanů starších 65 let můžeme pozorovat vysoký podíl občanů starších 65 let v obcích: Čeložnice, Želetice, Karlín, Skalka. Naopak menší podíl občanů v této věkové kategorii žije v obcích Hýsly, Dambořice, Dražůvky, Kostelec.

Nejlépe demograficky vyvážené složení obyvatelstva se vyskytuje v obcích: Dambořice, Kostelec Hýsly, Žarošice, Těmice. Naopak nevyváženou demografickou strukturu občanů můžeme pozorovat v obcích Skalka, Karlín, Čeložnice, Žeravice, Bukovany. U některých obcí jako jsou Bukovany, Čeložnice, Karlín, Labuty, Skalka, Věteřov, Želetice, Žeravice, je možné očekávat v budoucnu možné problémy v důsledku demografických změn věkového složení občanů obcí. Jedná se o 8 obcí z celkového počtu 43 obcí. Dle šetření se u 36 obcí, tedy většiny, projevuje trend stárnutí populace.

Počet obyvatel v DSO Severovýchod z dlouhodobého pohledu rostl do roku 1980, kdy dosáhl svého maxima 71 691 obyvatel. Od tohoto roku dochází k dlouhodobému poklesu počtu obyvatel během téměř všech období kromě let 1992–1994, 2002, v nichž počet obyvatel vždy mírně narostl. Nikdy však nebyl od roku 1980 nárůst počtu obyvatel nijak výrazný.

Z obcí DSO spadá 13 obcí do kategorie malé obce do 500 obyvatel, 21 obcí do kategorie venkovských obcí do 2000 obyvatel a 9 obcí má nad 2000 obyvatel. Průměrná velikost počtu obyvatel v obcích je 1523 obyvatel. Tato hodnota je výrazně zkreslena počtem obyvatel města Kyjova a města Veselí nad Moravou. Medián počtu obyvatel je roven 762 občanům na obec. Od roku 1991 do roku 2020 (poslední dostupná data ČSÚ), byl zaznamenán pokles počtu obyvatel, u 22 obcí a nárůst počtu obyvatel u 21 obcí, nezávisle na jejich velikostech. Největší pokles počtu obyvatel (procentuálně vůči počtu obyvatel) byl pozorován v obcích Skalka, Veselí nad Moravou, Kyjov, Labuty, Bukovany, Vřesovice. Největší nárůst počtu obyvatel mezi roky 1991–2019 (procentuálně vůči počtu obyvatel) byl pozorován v obcích Kelčany, Kostelec, Dambořice, Žarošice, Nechvalín.

Tabulka: Vývoj počtu obyvatel v letech

Rok	DSO Severovýchod celkem	DSO Severovýchod změna počtu obyvatel	DSO Severovýchod průměr	DSO Severovýchod medián
1971	67925	x	1580	850
1981	70991	Nárůst	1651	814

1991	68620	Pokles	1596	779
2001	67675	Pokles	1574	770
2011	66762	Pokles	1553	766
2020	65501	Pokles	1523	762

Data dle ČSÚ k 31. 12. 2020

V DSO Severovýchod je předpokládán pro příští léta mírný nárůst počtu obyvatel především v důsledku připravovaných projektů výstavby nových rodinných domů v některých obcích. Tento nárůst však nebude nijak zásadní s ohledem na vývoj počtu obyvatel ve městě Kyjov (očekávaný pokles počtu obyvatel), které zásadně ovlivňuje vývoj v DSO). Dle analýzy i šetření v obcích 22 obcí očekává nárůst počtu obyvatel, 16 obcí pokles počtu obyvatel a u 5 obcí není očekávána téměř žádná změna v počtu obyvatel.

Dle šetření se u 36 obcí, tedy většiny, projevuje trend stárnutí populace. Na změny v demografickém vývoji, zejména v případě růstu počtu podílu seniorů na celkovém počtu občanů, je připraveno 18 obcí. Konkrétními opatřeními, kterými by měly být eliminovány negativní vlivy demografického vývoje, se v současné době zabývá pouze 9 obcí. Jedná se o následující připravovaná opatření: projekty zabezpečující dostupné nájemní bydlení pro seniory. Nová stavební místa. Výstavba domu pro seniory, nebo rozšíření domu pro seniory – přístavbou. Rozšíření pečovatelských služeb. Realizace přepravy seniorů. Výstavba bytů pro seniory. Většina připravovaných opatření v obcích se tedy zaměřuje pouze na infrastrukturní projekty výstavby dostupného bydlení.

Především v nejmenších obcích DSO v současné době seniorům nejvíce chybí doprava na nákup, k lékaři, vyzvednutí léků v lékárně. Tyto služby částečně supluje obec a také Charitní pečovatelská služba, která působí ve všech obcích DSO.

Z pohledu lokální ekonomiky nejsou demografické trendy v DSO k rozvoji lokální ekonomiky výrazně příznivé. Obecně lze konstatovat, že klesá počet obyvatel ve věku do 14 let, např. mezi roky 2000 a 2020 se podíl obyvatel v této věkové skupině změnil z 16,54 % na 14,2 %. Současně také klesá věková skupina „ekonomicky aktivních“ občanů 15-64 let, např. mezi roky 2000 a 2020 se podíl obyvatel v této věkové skupině změnil z 69,52 % na 64,19 %. Naopak roste počet obyvatel ve věku 65 a více let, např. mezi roky 2000 a 2020 se podíl obyvatel v této věkové skupině změnil z 13,94 % na 21,61 %. Tyto výrazné demografické změny v území DSO nejsou příznivé, s ohledem na klesající podíl „ekonomicky aktivních obyvatel“ na celkovém počtu obyvatel. Současně však může docházet ke strukturálním změnám ekonomiky, kdy se především oblast služeb bude přeorientoávat na potřeby stárnoucího obyvatelstva. Do jisté míry bude nejspíše nezbytné, aby obec „nahrazovala“ rodinu.

Současně mají obce nyní příležitost definovat podmínky pro výběr budoucích občanů s ohledem na demografický vývoj, rozvoj podnikání v obci, občanskou angažovanost apod. prostřednictvím podmínek při prodeji jednotlivých pozemků pro bydlení. Pokud se tak nebude dít, budou mladí nemajetní, přesto společensky angažovaní občané čím dál více odcházet z obcí v důsledku nedostupného bydlení. Budou se sem stěhovat nemístní majetní lidé, což může být zajímavé pro rozpočet obcí, ale méně již pro zajištění tradic, hodnot a typické kultury regionu. Z obcí se stanou pouze „nocovny“.

2.2 VYBAVENOST V DSO

2.2.1 OBČANSKÁ VYBAVENOST

Aktuální stav vybavenosti v našem DSO můžeme shrnout níže uvedenou tabulkou:

Tabulka: Občanská vybavenost v našem DSO

Vybavenost	Dostatečnost s ohledem na aktuálních potřeby (shrnující komentář)
Bydlení	<p>Oblast bydlení zástupci většiny členských obcí DSO považují spíše za dostatečnou i přesto, že všechny členské obce evidují větší poptávku po bydlení v obci (na základě podaných žádostí o koupi pozemku, bytu), než je nabídka těchto nemovitostí ze strany obcí. K tomuto stavu přispívá nedostatek rozvojových ploch pro bydlení ve vlastnictvích obcí. V nových lokalitách pro výstavbu je téměř vždy třeba vybudovat kompletně novou technickou infrastrukturu pro bydlení. V současné době novou výstavbu za obce řeší často soukromé firmy.</p> <p>Tato oblast je však obcemi považována za prioritní a je často zmiňována ve Strategických dokumentech obcí jako prioritní oblast k řešení. Pro rozvoj v této oblasti obce mapují průběžně potřeby místních obyvatel ohledně bydlení a pracují s územními plány tak, aby byla možná výstavba nové infrastruktury pro bydlení. Bohužel pouze malá část obcí v této oblasti dlouhodobě plánuje a má zpracovánu nějakou koncepci rozvoje bydlení v obci, která by komplexně pojímala tuto oblast včetně návrhů na změny územního plánu apod.</p>
Bydlení pro mladé a nízkopříjmové skupiny (malometrážní / startovací byty apod.)	<p>Oblast je hodnocena většinou obcí spíše jako nedostatečná. V některých obcích jsou tzv. „startovací byty“. To, kde se tyto byty nacházejí, nezávisí v DSO na velikosti obce (nacházejí se i v některých malých obcích). Většinou i v obcích, kde tyto byty jsou, je větší poptávka po bydlení, než je nabídka takto určených bytů.</p> <p>S ohledem na růst cen nemovitostí také dochází k situaci, kdy si mladé rodiny již často nemohou dovolit vlastní bydlení a v případě neexistence startovacích bytů odcházejí často za větší nabídkou pracovních příležitostí do Brna (kde jsou i průměrně větší mzdy), protože nejsou v regionu nijak vázáni. Dochází tak k výše zmíněnému odlivu mladých lidí z území DSO, který je vnímán za velmi negativní jev.</p>
Bydlení pro seniory	<p>Oblast bydlení pro seniory je obcemi hodnocena různorodě, v závislosti na situaci, zda se v obci nachází bydlení pro seniory, nebo ne. V obcích a městech, kde je domov pro seniory většinou tento domov uspokojí veškerou poptávku místních a situace je hodnocena kladně. Naopak v obcích, kde se toto zařízení nenachází je oblast hodnocena spíše jako nedostatečná, nebo úplně nedostatečná. V těchto domovech jsou obcemi preferováni především místní občané. V obcích,</p>

Vybavenost	Dostatečnost s ohledem na aktuálních potřeby (shrnující komentář)
	<p>kde tyto služby chybí je velmi složité najít bydlení pro seniora v jiné obci a jsou zde dlouhé čekací lhůty.</p> <p>Zástupci obcí také vnímají zhoršení sociální situace seniorů v obcích v důsledku rostoucích nezbytných nákladů na provoz domácností, především v případech, kdy senior zůstává bez partnera na celou domácnost sám. Tito senioři žijí většinou ve starších venkovských domech, které jsou energeticky nevhodné a není v jejich silách ufinancovat energetický provoz těchto domů.</p>
Základní školy	<p>V obcích, kde se základní školy nacházejí, je situace zástupci obcí hodnocena převážně kladně. Především v posledních letech dochází v řadě obcí k výrazným investičním výdajům do této oblasti a většina škol se tak nachází v běžném republikovém standardu, co se týká vybavenosti škol a stavu nemovitostí, v nichž vzdělávání probíhá. Tam, kde jsou školy umístěny v historických budovách, většinou nyní nastává potřeba rekonstrukcí a výrazných investic do tohoto majetku obce. V obcích, kde není základní škola, většinou žáci dojíždějí do sousední obce, kde se škola nachází. Nyní již není výjimkou, že za vzděláním dojíždějí žáci i do spádových center, především z důvodu dostupnosti mimoškolních aktivit.</p>
Mateřské školy	<p>Mateřské školy se nacházejí téměř ve všech členských obcích DSO, vyjma nejmenších obcí. Tato oblast je obcemi hodnocena převážně kladně. V některých obcích jsou i MŠ, které by se ohledem na svůj technický stav apod. daly považovat za příklad dobré praxe.</p>
Lékařská péče	<p>Na území DSO se nachází krajská Nemocnice Kyjov, která je spádovou pro všechny členské obce. V obcích kolem 1000 obyvatel a více, mají obce většinou také zdravotní střediska, kde působí min. praktický lékař několik dní v týdnu. Problémem je především vysoký věk těchto lékařů a případné budoucí zastoupení při jejich odchodu do důchodu.</p>
Lékárna/výdejna léčiv	<p>Oblast je hodnocena spíše pozitivně. Lékárny se nacházejí především ve větších obcích. Jejich dostupnost je však dobrá.</p>
Sociální služby	<p>V území DSO funguje komunitní plánování sociálních služeb a minimální síť sociálních služeb, na které obce přispívají. Mimo tyto služby zde působí také neziskové organizace, jako např. Charita, které jsou schopny poskytovat řadu služeb v terénní formě.</p> <p>Oblast je hodnocena jako spíše vyhovující. Na rozdíl od velkých měst zde stále převládá situace, kdy péče o seniory i zdravotně znevýhodněné je v obcích zajišťována především rodinnými příslušníky. Současně v posledních letech roste počet sociálně</p>

Vybavenost	Dostatečnost s ohledem na aktuálních potřeby (shrnující komentář)
	slabých obyvatel a osob ohrožených sociálním vyloučením. Narůstají problémy s návykovými látkami i u mládeže. Chybí zde především fakultativní sociální služby, jejichž provoz si sociální organizace bez dotací nemohou dovolit.
Kultura	<p>Oblast je hodnocena jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. Na kulturním dění v obcích se často výraznou měrou podílejí místní spolky. V členských obcích je spolkový život velmi pestrý a jsou udržovány místní tradice a zvyky. V menších obcích DSO funguje především neformální společenský život. Obec pravidelně využívá pomoc občanů k pořádání různých akcí. Spolky a občané mohou zase využívat prostor a budov v majetku obce zdarma nebo za individuální symbolické pronájmy.</p> <p>Ve větších obcích je většinou spolků velké množství, mezi tradiční patří spolky hudební, folklórní, sportovní, kulturní, seniorů, myslivců, hasičů, zahrádkářů, vinařů apod.</p> <p>Hlavní podpora spolkové činnosti v obcích je formou dotací z rozpočtu obcí. Současně mohou spolky také bezplatně využívat obecní nemovitosti pro činnost spolku, jedná se především o tělocvičny, hřiště prostory KD, komunitní prostory apod.). Některé obce poskytují k zapůjčení mobiliář pro pořádání kulturních a společenských akcí.</p>
Sport a volnočasové aktivity	Oblast je hodnocena jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. Ve většině obcí je již min. víceúčelové hřiště a fotbalové hřiště. Současně některé obce jako např. Těmice nebo Vracov jsou velmi sportovně založené obce a jejich vybavenost lze hodnotit jako výborná i pro sportovní rekreaci s ohledem na počet obyvatel.
Bezpečnost a ochrana obyvatel	Oblast bezpečnosti obyvatel lze hodnotit jako spíše vyhovující. Nedostatky jsou v obcích především v oblasti bezpečnosti v dopravě (chybějící chodníky, přechody apod.). Současně by obce potřebovaly zajistit pořízení a provoz kamerových systémů v obcích především kvůli podomnímu prodeji, s kterým jsou i přes zákazy obcí stále velmi špatné zkušenosti.
Poštovní služby	Ve většině obcí, kde musel být provoz pošty zrušen, se obce domluvili v rámci DSO a provozují zde Poštu Partner. Oblast je proto hodnocena spíše kladně. Mezi často zmiňované slabé stránky patří především provozní doba vůči pracujícím občanům.
Veřejná prostranství	Oblast je hodnocena jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. V každé obci se nachází nějaká „relaxační“ zóna a obce se o veřejná prostranství starají. Problémem posledních let je především sucho. V období pandemie pak docházelo

Vybavenost	Dostatečnost s ohledem na aktuálních potřeby (shrnující komentář)
	k nárůstu škod na majetku umístěných ve veřejných prostranstvích, především díky vandalismu mladistvých.
Potraviny (obchod)	<p>Ve většině obcí je oblast hodnocena jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. Situace je však velmi odlišná u nejmenších obcí.</p> <p>V nejmenších obcích je provozování obchodu velký problém. Z ekonomických důvodů se nevyplatí podnikatelů zde obchod provozovat. Tuto situaci řeší hned několik obcí z DSO. Osloveným obcím se nepodařilo přemluvit ani pojiždnou prodejnu, aby do obce zajížděla. V některých obcích proto obce provoz obchodu dotují.</p> <p>Současně se ve většině obcí v území během posledního roku začaly objevovat samoobslužná výdejní místa Zásilkovny Z BOX.</p>
Svoz odpadu a nakládání odpadu	<p>Za účelem svozu odpadu a nakládání s odpadem provozuje DSO vlastní firmu Ekor s.r.o., v níž je většinovým vlastníkem. Oblast je hodnocena jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. Problém se způsobem fungování společnosti mají především domácnosti, které produkují malé množství odpadu. V posledních letech je také problém se silným zápachem z kompostárny v Těmicích, který narušuje život i v okolních obcích.</p>
Hřbitov	<p>Ve většině obcí DSO se hřbitov nachází oblast je hodnocena jako spíše vyhovující nebo úplně vyhovující. Problémovou oblastí jsou především větší investiční výdaje v této oblasti např. na rekonstrukce chodníků, hřbitovních zdí apod.</p>

Ve všech obcích DSO je evidován převis poptávky po dostupném bydlení proti nabídce. Což vytváří „tlak“ na obce řešit rozvoj bydlení. V obcích existují v územních plánech rozvojové plochy pro bydlení, které nejsou zastavěné. Pozemky však často nejsou ve vlastnictví obcí a drží je soukromé subjekty, které je nechtějí prodat. Proto nyní velmi často obce začínají revidovat územní plány a mění účelové určení pozemků tak, aby se obce mohly dále rozvíjet.

Současně se obce snaží pozemky síťovat a prodávat občanům. V horším případě, který je bohužel nyní častějším řešením obcí, pozemky prodají developerské firmě, které sítě zajistí a provedou výstavbu nových domů, čímž se ceny nemovitostí výrazně zvedají.

Některé obce (není pravidlem) při prodeji pozemků lidem vytvářejí kritéria prodeje, na základě, nichž je prodej cílen např. na mladé místní občany nebo rodiny s dětmi. V DSO jsou i obce, které stále vlastní bytové jednotky, které pronajímají, některé obce mají z těchto bytů vymezeny pár bytů také jako byty startovací pro mladé. V těchto bytech jsou ceny nájemného nastaveny přijatelněji proti tržním cenám. Několik obcí v DSO disponuje také byty pro seniory. Pouze obec Dambořice vytváří k podpoře bydlení v obci Fond rozvoje bydlení. Z tohoto fondu jsou občanům obce poskytovány podpory ve dvou programech – v programu A k poskytování bezúročných zápůjček k novostavbě nebo rekonstrukci rodinných a bytových domů, v programu B k poskytování nízkoúročných zápůjček k opravám, rekonstrukci a technickému zhodnocení stávajících rodinných a bytových domů. Podmínky čerpání

fondy se řídí Pravidly tvorby a čerpání peněžního fondu FRB schváleného usnesením zastupitelstva. Obce se také snaží vykupovat pozemky a nemovitosti určené k bydlení nebo jako rozvojové plochy pro bydlení. Naráží však na situaci, kdy v území většinou soukromí vlastníci nechťejí nemovitosti prodávat, protože je drží jako investice nebo pro další generace. Některé obce zvažují výstavbu startovacích bytů pro mladé, v současné době však čekají na vhodné dotační tituly. Stejná situace je také s výstavbou bydlení pro seniory.

V území DSO působí vzdělávací instituce primárního a sekundárního stupně vzdělávací soustavy jako příspěvkové organizace obcí. Mimo město Kyjov a Veselí nad Moravou se nachází 25 vzdělávacích institucí v oblasti základního a mateřského školství. V Kyjově jich je 9 a ve Veselí nad Moravou 7 (centra vzdělávání). Mateřské školy se nacházejí téměř ve všech obcích. Základní školy jsou především v obcích dle historické spádovosti. Soukromá školská zařízení jsou v území pouze dvě a v přípravě je zařízení třetí soukromé ZŠ. Středoškolské vzdělávání v území poskytuje Klvaňovo gymnázium a střední zdravotnická škola Kyjov, Střední škola polytechnická v Kyjově a Střední škola Gastronomie a hotelnictví ve Bzenci. Všechna středoškolská zařízení jsou příspěvkovými organizacemi JMK. V území DSO se nachází také 2 speciální ZŠ a MŠ, které se zaměřují na vzdělávání dětí se zdravotním postižením a ZŠ pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Základní umělecké školy jsou situovány do měst – Kyjov, Vracov, Bzenec, Ždánice, Veselí nad Moravou.

Obce přispívají na vzdělávání z rozpočtu obce. Výše výdajů na vzdělávání z rozpočtů obcí v podílu celkových ročních výdajů na rozpočtu obcí je velmi různá a není dána velikostí obce (vlastní šetření). Další podpora vzdělávání ze strany obcí závisí spíše na osobních vztazích mezi vedením obce a vzdělávací institucí. Z hlediska rozvoje školství v obcích je pak situace velmi závislá na aktivitě vedení školy.

Demografický vývoj je na úrovni škol sledován především formou statistiky žáků uváděné též ve výročních zprávách škol. Obce, které vedou matriky jsou schopné sledovat demografický vývoj na základě evidovaných dat o nově narozených dětech. Obecně se však v obcích nevychází z hlubších analýz dat, ale spíše subjektivního vnímání aktuální a budoucí situace vedení obcí a škol. Z tohoto důvodu také dochází k situacím, kdy při větší výstavbě v obci a nárůstu dětí migrací dochází k nedostatku kapacit v zařízeních. Velký rozdíl lze pozorovat v průměrném počtu žáků na třídu mezi venkovskými a městskými školami. U těch městských se údaje pohybují kolem 20 dětí na třídu a více, u venkovských je průměr mnohem nižší.

Obce v území však mají zájem na zachování venkovských škol, dostupné vzdělávání je také jedna z hlavních priorit občanů. V oblasti vzdělávání se objevují také problémy s technickým stavem historických budov, vysokou administrativní zátěží ve školství a potřebou zkvalitnit či obnovit materiální vybavení škol. V rámci základního školství některé obce uvažují pouze o vybudování nových budov pro přesun ZŠ případně nezbytných investicích pro udržení/zlepšení stávajícího stavu nemovitostí. U MŠ je situace obdobná. Situace spojená s lékařskou péčí, sociálními službami, kulturou, sportovními a volnočasovými aktivitami a bezpečností obyvatel jsou obcemi považovány za dostatečné a obce v současnosti neuvažují o zásadních změnách nebo rozšiřování péče či služeb v těchto oblastech.

U poštovních služeb byly některé obce nuceny přejít k provozu Pošty partner. V této oblasti zatím obce nechystají změny v nastolené spolupráci. Spíše je možné, že některé další obce přejdou do budoucna k provozu Pošty Partner na místo tradiční pobočky.

Nyní především na malých obcích je neřešitelná situace s provozem obchodů. Bez toho, aby obce obchody dotovaly, případně samy neprovozovaly, by zde obchody nemohly fungovat. Obce se tuto situaci pokoušeli řešit více způsoby např. pojízdnou prodejnou apod. Bohužel z ekonomického hlediska je pro běžné podnikatele tato situace nevýhodná.

2.2.2 TECHNICKÁ A DIGITÁLNÍ INFRASTRUKTURA V DSO

Aktuální stav technické a digitální infrastruktury v našem DSO můžeme shrnout níže uvedenou tabulkou:

Tabulka: Technická a digitální infrastruktura v našem DSO

Infrastruktura	Dostatečnost s ohledem na aktuálních potřeby (shrnující komentář)
Zásobování vodou	Oblast zásobování vodou byla hodnocena většinou jako úplně vyhovující. V posledních letech je především problém s velkým suchem, který zatím zásobování vodou výrazně neomezuje, ale v případě dlouhodobého trvání tohoto stavu by se tak mohlo stát. Stav infrastruktury je většinou vyhovující a velmi často zpravován společností VaK.
Kanalizace	V obcích, kde je vybudován oddělené kanalizace je většinou stav technické infrastruktury hodnocen jako vyhovující a vykazuje pouze opravy nezbytné v důsledku stárnutí materiálu. V obcích, kde není vybudována ČOV nebo chybí napojení na ČOV je odkanalizování obcí hodnoceno negativně. Nejen že jsou splašky sváděny do místních potoků, ale chybějící ČOV často v těchto obcích brzdí rekonstrukce další technické infrastruktury, které je možné realizovat v době realizace ČOV a kanalizace (sítě, dopravní komunikace apod.). V území je stále velké množství obcí, které není na ČOV napojeno a není v nich vybudována oddělená kanalizace. Tento stav vnímáme jako velký problém.
Zásobování elektrickou energií	Oblast zásobování elektrickou energií byla hodnocena většinou jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. Téměř všechny nemovitosti jsou napojeny na el. síť. Problém nyní nastává především s kapacitou této sítě v situaci, kdy došlo k masivnímu budování Fotovoltaických elektráren z důvodu zdražování energií.
Zásobování plynem	Oblast zásobování plynem byla hodnocena většinou jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. U této infrastruktury dochází k situaci, kdy nové výstavby již většinou nežádají o připojení k plynu, anebo zde již nejsou většinou vůbec sítě budovány. Většina domácností přechází k jiným zdrojům energie.
Protipovodňová opatření	Oblast protipovodňových opatření byla hodnocena většinou jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. Protipovodňová opatření jsou realizována ve všech obcích, kde jsou záplavová

Infrastruktura	Dostatečnost s ohledem na aktuálních potřeby (shrnující komentář)
	území. V současné době jsou problémem spíše srážky vedoucí ke splavování ornice na veřejné komunikace apod.
Místní komunikace / silnice na území obce	Oblast byla hodnocena jako spíše nevyhovující. Problémem je technický stav některých místních komunikací, ale především také krajských komunikací (např. v obci Těmice apod.). Do hodnocení se promítla také „nespokojenost“ občanů s veřejnou dopravou v obcích, kde není přímé spojení do regionálních center (do zaměstnání) nebo nejezdí spoje v preferovaný čas občanů a občané jsou plně odkázáni na osobní dopravu. Problémem především z bezpečnostního hlediska jsou chybějící chodníky a přechody (prvky bezpečnosti dopravy).
Parkování a stání	S růstem osobní dopravy obce pociťují nedostatek parkovacích míst především ve starších lokalitách pro bydlení, kde jsou řadové domy a dříve se nepočítali s více než 1 dopravním prostředkem pro domácnost. Větší města naopak vnímají růst dopravy v centrech, protože se občané chtějí co nejvíce přiblížit k místu cíle. K odstranění tohoto problému by mohlo částečně pomoci zjednosměrnění dopravy (jedna strana vozovky by pak mohla být využita pro parkování).
Digitální infrastruktura (připojení k internetu apod.)	Oblast byla hodnocena většinou jako úplně vyhovující nebo spíše vyhovující. Ve většině obcí jsou již vybudovány optické kabely, nebo se jejich dobudování chystá v blízké budoucnosti.

Většina technické infrastruktury v obcích jako je zásobování vodou, elektrickou energií, plynem, či digitální infrastruktura jsou ze strany obcí hodnoceny jako dostatečné a jejich stav je vyhovující vyžadující většinou pouze standardní údržbu a rekonstrukce.

Jiná situace je se stavem kanalizace. Většina malých obcí stále nemá vlastní ČOV nebo není napojeno na žádnou ČOV, jsou zde smíšené kanalizace, které odvádí splašky většinou za obec. Většina těchto obcí se dlouhodobě připravuje na realizaci vybudování ČOV a oddělené kanalizace v obcích. Jedná se však o investice mnohonásobně překračující roční rozpočty obcí a tím pádem na tyto investiční projekty obce dlouho šetří a následně čekají na vhodné dotační tituly. Bohužel se zatím obcím z území DSO nedaří v této situaci postupovat kupředu.

Velmi podobná situace jako s ČOV je také se stavem některých obecních (místních) komunikací. Obce čekají s realizací na vhodné dotační tituly a místní komunikace opravují dle možností svých rozpočtů. Velkým problémem začíná být také parkování, kvůli kterému jsou obce nuceny vykupovat volné pozemky v zástavbě a stavějí zde nová parkovací stání.

2.2.3 DOSTUPNOST KOMERČNÍCH SLUŽEB V DSO

Veškerá veřejná vybavenost i komerční vybavenost službami, je většinou dostupná ve spádových regionálních centrech, jimiž jsou město Kyjov, město Veselí nad Moravou a částečně také město Bzenec a město Ždánice. V těchto městech již většinou chybí pouze některé charakteristické služby pro velká města. Naopak zde dochází k situaci, kdy vzrůstající počet velkých obchodních domů snižuje poptávku po produktech drobných podnikatelů. Situace s dostupností služeb je trochu komplikovanější pro starší

nebo hendikepované osoby, které se velmi těžko dostávají za hranice obcí a jsou často odkázány při poptávce po službách na rodinu nebo veřejnou dopravu.

Dle vlastního šetření občanům z obcí mimo města velmi často nevyhovuje nedostatek pracovních příležitostí v blízkosti bydliště a situace, kdy za prací musejí dojíždět. S dostupností služeb v obcích jsou občané většinou "spokojeni" a jsou zvyklí na rozsah služeb dostupných v závislosti na velikosti obce. Z důležitých služeb, které v některých obcích chybí, (jsou občany poptávány) především např. obchod se smíšeným zbožím (nebo konkurenční obchod za účelem zlepšení kvality služeb), pošta (nebo změna provozní doby) či mateřská školka, hospoda (často slouží i jako místo pro komunitní setkávání a možnost občerstvení turistů) nebo zdravotnické zařízení. I ve větších obcích je poptávka např. po vnitřních prostorách pro trávení volného času s dětmi za deštivého nebo nepříznivého počasí, kvalitnějších gastronomických zařízeních a ubytovacích kapacitách pro turisty. Ve většině obcí chybí také aktivity/služby pro dospívající generaci občanů (teenagery).

V obcích, kde historicky některé služby byly a hrozí ukončení jejich fungování, se obce snaží situaci vyřešit např. dotováním příslušné služby z rozpočtu obce, korunovými pronájmy apod. V nejmenších obcích, i přes výraznou podporu komerčních služeb ze strany obce, se většinou nenajdou provozovatelé, kteří by chtěli služby provozovat. Proto se nyní částečně daří situaci řešit tak, že služby do obce párkrát v týdnu dojíždějí, nebo je poskytuje sama obec (jedná se především o lékařskou péči, kadeřnictví, pohostinství apod.)

Současně je zde zajímavá situace, kdy občané velmi negativně hodnotí možnosti pracovních příležitostí v území DSO, ale naopak tam, kde doposud není žádná průmyslová zóna, si občané velmi často nepřejí, aby zde vůbec tato zóna vznikla. Za problematickou lze považovat situaci dlouhodobého plánování rozvoje obcí ve vztahu ke komerčním službám a podnikatelskému sektoru. Žádná obec nemá zpracován koncepční dokument, v němž by byl popsán očekávaný rozvoj podnikatelského prostředí v obci, vyjma územního plánu, z něhož lze vyčíst rozvojové plochy pro podnikání.

Velký rozvojový potenciál z pohledu komerčních služeb mají v území také služby spojené s cestovním ruchem. V území se cestovní ruch částečně odvíjí od tradice vinařství a sní spojenými akcemi, které se v průběhu roku konají. Pro tradice a bohatství jižní Moravy jsou víno, vinařství, památky a přírodní krásy nejen symbolem, ale i zdrojem možného ekonomického a sociálního rozvoje. Vinařství výrazně ovlivnilo krajinný ráz i kulturní dědictví celé oblasti. Má tisíciletou tradici, první vinice byly vysazeny kolem roku 280 n.l. Tradice spojené s pěstěním, výrobou a oslavami vína jsou ještě živé.

Nachází se zde však také řada historicky nadregionálně významných objektů. V posledních letech je turistickým lákadlem také typický rys krajiny v území tzv. Moravské Toskánsko. Současně je zde také potenciál v rozvoji turismu spojeného s hornictvím, které zasáhlo značnou část území DSO, Napoleonskou historií, cykloturistikou a turistikou za drobnými cíli v krajině. Mezi nejvíce turisticky navštěvované akce v Kyjově patří Slováký rok. Nejvýznamnější národopisná slavnost regionu, která je zároveň nejstarším festivalem v ČR, již téměř 100 let přivádí do srdce Slovácka tisíce příznivců národopisu z celé České republiky i ze zahraničí.

Některé obce přímo budují/provozují turistické cíle vedoucí k podpoře turistického ruchu v území jedná se především o naučné stezky, muzea, vyhlídky, rozhledny, koupaliště apod. Nebo se snaží budovat infrastrukturu turistického ruchu a doplňkovou infrastrukturu turistického ruchu. Především doplňková infrastruktura turistického ruchu v podobě veřejných WC, košů, odpočívák apod. v území chybí. Některé obce mají na svých stránkách vytvořeny také virtuální prohlídky území, některé k propagaci vyjma běžných nástrojů využívají např. i mobilní aplikace. Novinkou jsou přípravy městské hry ve městě Kyjově. Rozrostli se také houpačky v krajině, které mají za cíl upozornit na zajímavá místa a vytvořit vycházkové cíle. Jedná se o dobrovolnickou aktivitu místních občanů. Propagační materiály obcí jsou často také pořizovány v rámci mikroregionů.

Některé obce jsou partnery projektu Vinařských stezek. MAS Kyjovské Slovácko v pohybu je spoluzakladatelem Turistické asociace Slovácko a na její půdě se pravidelně realizují setkání pracovní skupiny pro cestovní ruch složené ze zástupců obcí a aktivních podnikatelů. Informační centrum města Kyjova zase poskytuje průvodcovskou činnost a půjčovnu kol a koloběžek, současně vydává pro celý region měsíční sborník KAM, informující o tom, kde se nacházejí v daném měsíci kulturní společenské akce. Kulturní akce v obcích mohou být také považovány jako aktivní nástroj podpory cestovního ruchu.

Především v poslední době ze strany obcí zaznívá informace, že by uvažovali o větší podpoře turismu, ale pouze na základě koncepčních řešení v rámci celých mikroregionů. Rozvoj cestovního ruchu je jednou z národních i regionálních strategií. Služby v cestovním ruchu však stále nejsou dostatečné a nedosahují patřičnou úroveň, rovněž produkty venkovské turistiky stejně jako organizace cestovního ruchu neodpovídají potřebám návštěvníků a současným trendům.

Analýzy statistických dat a vyhodnocování dostupnosti služeb se v obcích DSO nerealizuje na úrovni obcí pravidelně. Podmětem k takovéto činnosti je většinou například aktualizace Programu rozvoje obce apod. Současně dle názoru většiny obcí jsou zástupci obcí v pravidelném kontaktu s těmito informacemi a i přesto, že se nedělají pravidelné analýzy, zástupci situaci na obcích vnímají a znají. Na území regionu se pravidelně provádějí analýzy statistických dat a vyhodnocení dostupnosti služeb na úrovni Kyjovského Slovácka v pohybu, z.s. nebo DSO Severovýchod, případně ORP Kyjov např. při aktualizacích strategických dokumentů, v rámci realizovaných projektů apod. Tím, že aktualizace těchto dokumentů doposud neprobíhala současně, tak v minulých letech docházelo k udržení aktuálnosti dat. K aktualizaci dat je většinou využíváno komunitních plánování v obcích, dotazníkových šetření a vlastních analýz.

2.2.4 CHARAKTER LEK NA ÚZEMÍ DSO

Podle Českého statistického úřadu je v katastrech obcí DSO Severovýchod registrováno celkem 8055 ekonomických subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Většina těchto subjektů jsou fyzické osoby podnikající (5523 živnostníků, 421 svobodná povolání a 317 zemědělských podnikatelů). Právnických osob, které v území působí je 1329 z nichž většinu tvoří obchodní společnosti. Z 8055 ekonomických subjektů jich je 45 % v obcích s pověřeným obecním úřadem (Kyjově, Veselí nad Moravou, Bzenci a Ždánicích) - města s větší kupní silou a lepším dopravním spojením.

Převažujícím sektorem působení ekonomických subjektů jsou služby. Ve službách působí 3485 ekonomických subjektů, z toho nejvíce 1157 v oblasti velkoobchodu a maloobchodu, opravy a údržba motorových vozidel. Následuje 749 subjektů v oblasti služeb – profesní, vědecké a technické činnosti. Většina služeb je však koncentrována do spádových měst (53 % subjektů do obcí s pověřeným obecním úřadem). Druhým sektorem ekonomiky do počtu působících subjektů je těžba, průmysl a stavebnictví, kde působí 2932 ekonomických subjektů (z toho v těžbě a průmyslu 1512 a ve stavebnictví 1420). Tento sektor je naopak dominantním u většiny obcí.

Nejmenší počet ekonomických subjektů působí v zemědělství, lesnictví, rybářství. Zde se jedná o 671 ekonomických subjektů. Ostatní a nezařazené ekonomický subjekty tvoří celkem 967 ekonomicky aktivních subjektů. Hi-tech průmysl zde téměř není a ve srovnání s průměrem ČR disponuje území podprůměrným podílem zaměstnanců v tomto sektoru.

Typická pro většinu území je situace, kdy v obcích vykazuje aktivní ekonomickou aktivitu přibližně o 40 % méně ekonomických subjektů, než je zde reálně registrováno. Současně většina právnických osob, které v území působí spadají do kategorie malých podniků. V některých obcích, především blíže k Brnu nebo Kyjovu mají v menších obcích firmy sídla, ale reálně působí ve městech mimo obce, kde mají sídlo. V menších obcích není obvykle žádný významný zaměstnavatel.

Průmyslové zóny se nacházejí v obcích nezávisle na velikosti, na základě historických lokalit, kde původně sídlili nějaké firmy nebo byly velké zemědělské areály. Pozemky v průmyslových zónách jsou většinou vlastněny ekonomickými subjekty, které zde mají sídla nebo provozovny a obce zde pozemky buď nevlastní vůbec, nebo jen menšinové části. V území DSO se nachází stále značné množství nevyužívaných nemovitostí. Většinou se jedná o původní zemědělské areály ve vlastnictví soukromých osob, které dlouhodobě chátrají. Některé z těchto nemovitostí vlastníci i přesto, že nemají finance na jejich údržbu nechtějí prodat do vlastnictví obcí.

Výhodou venkova je, že zde působí stále poměrně velké množství drobných řemeslníků. Drobní živnostníci působí stále v oblasti řemesel (stolařství, elektrikářství, holičství, zámečnické práce, kovoobrábění, malířské a natěračské práce, drobné stavební a obkladačské práce, autooprava apod.) a obce se s nimi snaží spolupracovat a využívat jejich schopností při zvelebování obce a pracích potřebných pro obec. Současně je zde tradice ve vinařství a vinohradnictví, částečně také sadařství a včelařství.

Největší počet pracovních míst zajišťuje Nemocnice Kyjov, což je příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Jihomoravský kraj. Nemocnice v současné době zaměstnává přes 1000 osob. Mezi další významné zaměstnavatele přímo ve městě se řadí sklárny Vetropack Moravia Glass, a.s. s tradiční výrobou především obalového skla s více než 500 zaměstnanci, Šroubárna Kyjov, a. s. zabývající se výrobou šroubů, matic a výkovků, WIKI, spol. s r.o. orientující se na velkoobchodní prodej hraček, her, školních a kancelářských potřeb. Všechny tyto organizace mají sídlo v Kyjově. Dále mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří firma RI OKNA a.s. se sídlem ve Bzenci zabývající se výrobou plastových oken a dveří a firma FERROMET a.s. se sídlem ve Veselí nad Moravou, která je úspěšným pokračovatelem dlouholetých tradic česko-moravských hutnických a železárenských podniků, zabývá se prodejem hutního materiálu a výrobou kontejnerů. Na tyto velké firmy se poté v okolních menších obcích nabalují menší zaměstnavatelé, kteří se stávají jejich subdodavateli.

Největší zaměstnavatelé DSO:

Název	Sídlo: město	Právní forma	Současný počet zaměstnanců	Současný obrát	Popis
Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	Kyjov	Příspěvková organizace	1000–1499	500 mil. – 999 999 999 Kč	Nemocnice.
VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost	Kyjov	Akciová společnost	500–999	1,5 mld. a více	Výroba obalového skla pro potravinářský a konzervářský průmysl z písků, vápence, dolomitu, živce či sody, a výrazný podíl tvoří skleněné střepy.
FERROMET a.s.	Veselí nad Moravou	Akciová společnost	250–499	1,5 mld. a více	Z-GROUP hutní skupina je úspěšným pokračovatelem dlouholetých tradic česko-moravských hutnických a železárenských podniků. Prodej hutního materiálu a výroba kontejnerů.
RI OKNA a.s.	Bzenec	Akciová společnost	250–499	500 mil. – 999 999 999 Kč	Výroba plastových oken a dveří.
Šroubárna Kyjov, spol. s r.o.	Kyjov	Společnost s ručením omezeným	250–499	1 mld. – 1 499 999 999 Kč	Výroba šroubů, matic a výkovků.
WIKY, spol. s r. o.	Kyjov	Společnost s ručením omezeným	250–499	500 mil. – 999 999 999 Kč	Velkoobchodní a internetový prodej hraček, her, školních a kancelářských potřeb.
LISI AUTOMOTIVE FORM a.s.	Čejč	Akciová společnost	200–249	500 mil. – 999 999 999 Kč	Výroba kovových součástek.
Město Kyjov	Kyjov	Obec	200–249	300 mil. – 499 999 999 Kč	Městský úřad.
PIKA, a.s.	Bzenec	Akciová společnost	200–249	500 mil. – 999 999 999 Kč	Výroba sterilované zeleniny.
DECRO BZENEC, spol. s r.o.	Bzenec	Společnost s ručením omezeným	100–199	300 mil. – 499 999 999 Kč	Firma vyrábí, montuje a prodává plastová okna, plastové dveře a zimní zahrady z kvalitních německých profilových systémů TROCAL.

J.P. PLAST, s. r. o.	Kyjov	Společnost s ručením omezeným	100–199	200 mil. – 299 999 999 Kč	Výroba plastových obalů.
Kornfeil spol. s r. o.	Čejč	Společnost s ručením omezeným	100–199	300 mil. – 499 999 999 Kč	Výroba průmyslových strojů a vybavení.
Město Veselí nad Moravou	Veselí nad Moravou	Obec	100–199	200 mil. – 299 999 999 Kč	Městský úřad.
NAREX Ždánice, spol. s r. o.	Ždánice	Společnost s ručením omezeným	100–199	200 mil. – 299 999 999 Kč	Výroba závitníků z výkonných a vysoce výkonných rychlořezných ocelí.
SMR PLUS, s.r.o.	Veselí nad Moravou	Společnost s ručením omezeným	100–199	300 mil. – 499 999 999 Kč	Výroba kovových palet různých modifikací pro automobilový, plynárenský, chemický a ostatní průmysl.
TOP CENTRUM car s.r.o.	Kyjov	Společnost s ručením omezeným	100–199	1,5 mld. a více	Prodej automobilů.
UNIKOV Steel spol. s r. o.	Bzenec	Společnost s ručením omezeným	100–199	200 mil. – 299 999 999 Kč	Výroba zahradního nábytku.
Vodohospodářské stavby Javorník-CZ s.r.o.	Veselí nad Moravou	Společnost s ručením omezeným	100–199	200 mil. - 299 999 999 Kč	Výstavba ČOV včetně provozní budovy, monolitických železobetonových nádrží, vřového separátoru, čerpací stanice, lapáku písku, osazení veškeré technologie ČOV, položení přípojky NN a vodovodu, vybudování nové příjezdni komunikace.
BRANOPAC CZ s.r.o.	Veselí nad Moravou	Společnost s ručením omezeným	50–99	300 mil. – 499 999 999 Kč	Antikorozní ochranu při skladování, optimalizaci balení a konstrukční obaly.
CIE Ždánice, s.r.o.	Ždánice	Společnost s ručením omezeným	50–99	300 mil. – 499 999 999 Kč	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla, kromě motocyklů.
ČSAD Logistics a.s.	Kyjov	Akciová společnost	50–99	200 mil. – 299 999 999 Kč	Společnost nabízí mezinárodní kamionovou a autobusovou dopravu a přepravu kusových zásilek.
MSO servis spol. s r. o.	Kyjov	Společnost s ručením omezeným	50–99	200 mil. – 299 999 999 Kč	Dodávky, opravy a demolice bytových, občanských a průmyslových objektů i výstavbu inženýrských sítí.
OSEVA, a.s.	Bzenec	Akciová společnost	50–99	500 mil. – 999 999 999 Kč	Výroba a prodej osiva.
Zámecké vinařství Bzenec s.r.o.	Bzenec	Společnost s ručením omezeným	50–99	300 mil. – 499 999 999 Kč	Vinařství.

Zdroj: vlastní šetření

V území působí několik „větších“ zemědělských firem, které si rozdělili hospodaření na zemědělské půdě ve většině území DSO jedná se především o firmy: Zemagro, spol. s r. o., Společnosti koncernu Agrofert - VSV a.s., Podchřibí a.s., apod., Zenergo a.s., FIDES AGRO, spol. s.r.o., Zemas a.s., LUKROM, spol. s r. o., SVORNOST TĚMICE, a.s.. Tyto zemědělské firmy intenzivně obhospodařují zemědělskou půdu v území DSO.

Z pohledu samozásobitelství jsou zajímavé také rodinné farmy jako např. farma Dvůr Karlov, Farma Labuty apod., kde lze zakoupit v rámci prodeje ze dvora lokální produkty. Některé tyto farmy nabízejí také možnost exkurzí do jejich prostor. Přestože v zemědělství je zaměstnána jen necelá desetina ekonomicky aktivních osob, jeho podíl na hospodářské struktuře regionu je významnější, než tento podíl naznačuje. Navíc zemědělství má ve srovnání s jinými ekonomickými sektory významnou krajinnotvornou funkci. Místní specializací v zemědělství je vinohradnictví.

Specifickým rysem regionální ekonomiky je také těžba ropy ve Ždánickém lese a jeho okolí a skladování plynu. Za období největšího rozmachu těžby ropy lze považovat roky 2006-2008, kdy příjmy obcí, na jejichž katastrech se ropa nacházela, od báňského úřadu dosahovaly svého maxima.

Základním problémem území DSO je vyšší dlouhodobá nezaměstnanost a dostupnost pracovních příležitostí, kombinovaná s nízkou mírou občanské vybavenosti. I přes pozitivní situaci na trhu práce je míra nezaměstnanosti vyšší, než je průměrná výše v JMK i v rámci celé ČR. Počátkem devadesátých let

nastaly v národním hospodářství České republiky zásadní a hluboké ekonomicko-sociální změny. Jejich nedílnou součástí se stalo uvolňování pracovní síly a postupný nárůst nezaměstnanosti. Restrukturalizací těžkého průmyslu a následně i dalších odvětví ekonomiky byly uvolněny velké počty zaměstnanců. Projevilo se to regionálními rozdíly v míře nezaměstnanosti. Vysoká míra nezaměstnanosti patří na jihu Moravy k dlouhodobým problémům. Daný stav je pravděpodobně způsoben strukturálními ekonomickými změnami, na které se tradiční zemědělský region nedokáže rychle adaptovat a přetrvává dodnes. Současně je základní příčinou nerovnováha nabídky a poptávky na pracovním trhu. Dalšími příčinami jsou nedostatečný počet pracovních míst ve vztahu ke vzdělání a pracovní kvalifikaci osob zde žijících. Na vývoji průměrné mzdy v regionu je patrný růstový trend, avšak mzdy zde často nedosahují ani průměrné mzdy v kraji, což může také odrazovat případné zájemce o pracovní pozice.

Průměrný podíl nezaměstnaných osob v členských obcích DSO činil k 31. 12. 2020 celkem 4,98 %. Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob vykazovaly obce Ostrovánky (11,39 %), Žádovice (7,77 %), Labuty (6,72 %), Hýsly (6,45 %), naopak nejlepší situace se nachází v obcích Dambořice (2,79 %), Těmice (3,21 %), Skoronice (3,37 %), Strážovice (3,54 %). Úřad práce evidoval 2306 uchazečů o zaměstnání, z toho 819 déle, než 12 měsíců. Území DSO spadá mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území. Především v menších obcích platí, že většina ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždí za prací mimo hranice obce, kde žijí. Významná část občanů území DSO dojíždí do zaměstnání do Brna nebo jeho průmyslových zón. Protože Brno je schopno pojmout také občany vzdělanější v rámci akademické půdy, školství a zaměstnání ve veř. sektoru. Obce Dambořice a Uhřetice byly dokonce zařazeny do metropolitní oblasti města Brna a mohou tak využívat výhody s tímto statutem spojené.

V případě rozvoje z pohledu podnikání je cílem většiny obcí rozvoj drobného podnikání v obcích především v oblastech řemesel a lehké výroby, nezatěžující životní prostředí nebo ideálně drobné zpracování místních surovin. Obce v územních plánech většinou nepočítají s výstavbou nových stavebních dominant výrobního charakteru. Z rozvoje některého z odvětví lze do budoucna očekávat v důsledku demografických změn i změnu struktury ekonomiky směrem k rozvoji služeb pro starší populaci (seniory).

Pro území je typická také situace, kdy podnikatelé finančně podporují některé společenské nebo kulturní akce v obci a výrazně se podílejí na podpoře neziskového sektoru.

Z pohledu vzdělávání se na území DSO nacházejí vzdělávací instituce pouze předškolního, základního a středního stupně vzdělávací soustavy. V Kyjově působí také pobočka Okresní hospodářské komory Hodonín.

Z výše uvedeného je zřejmé, že prioritní funkcí většiny obcí je spíše funkce obytná a z pohledu pracovních příležitostí a rozvoje podnikání jsou tyto obce ovlivňovány vývojem ve městech, kde se nachází větší zaměstnavatelé. Charakter lokální ekonomiky DSO je výrazně ovlivněn přítomností větších měst. Většina obyvatel do zaměstnání do těchto měst dojíždí.

V širším kontextu území je třeba podívat se také na situace celého Jihomoravského kraje. Jihomoravský kraj (dále jen JMK) tvoří zhruba 11 % HDP ČR. V ekonomice JMK má i vzhledem k historické tradici nejdůležitější podíl průmysl, který se na celkové hrubé přidané hodnotě kraje podílí 28,1 %, na další tradiční odvětví především jižních oblastí kraje, zemědělství, připadá pouze 2,9 %.

Tradičním odvětvím je vinařství, kdy vinice JMK tvoří 94 % plochy všech vinic v ČR. Na stavebnictví připadá 6,5 % a stále rostoucí sektor služeb se na HPH JMK podílí 62,5 %. Dle dostupných dat je zřejmé, že posiluje oblast služeb, což je částečně ovlivněno také přítomností města Brna a vysoké otevřenosti české ekonomiky. V současnosti jsou v JMK na vzestupu IT odvětví, věda, výzkum a inovace, jejichž rozvoj se koncentruje spíše do velkých měst, jako je Brno. Území DSO se bohužel rozvoj IT odvětví či vědy a výzkumu již nedotýká.

Podnikatelské sektory v území JMK zastupují především Krajská hospodářská komora jižní Moravy, Regionální agrární komora JMK, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Svaz vinařů ČR apod. Největší skupinu

podnikatelů tvoří fyzické osoby podnikající, dle velikosti podniku převažují subjekty bez zaměstnanců. Nejvíce zastoupenými subjekty se zaměstnanci jsou mikropodniky. Intenzita podnikatelského prostředí je největší v Brně a jeho okolí.

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v JMK patří opět instituce veřejného sektoru následované velkými firmami. Z 30 největších zaměstnavatelů v území JMK se jich 20 nachází přímo v Brně, pouze Nemocnice Kyjov je z území DSO Severovýchod. Největšími zaměstnavateli ze soukromého sektoru jsou IBM Global Services Delivery Center Czech Republic, s.r.o. (Poradenství v oblasti informačních technologií), Dopravní podnik města Brna, a.s. (Městská a příměstská pozemní doprava), Tyco Electronics Czech s.r.o. Výroba elektronických a elektrických zařízení pro motorová vozidla, GridServices, s.r.o. (Činnosti vedení podniků), Lear Corporation Czech Republic s.r.o. (Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla), ABB, s.r.o. (Výroba ostatních strojů a zařízení pro všeobecné účely), HARTMANN – RICO a.s. (Výroba farmaceutických přípravků), PENAM, a.s. (Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých), Ptáček – velkoobchod, a.s. (Velkoobchod s železářským zbožím, instalatérskými a topenářskými potřebami).

Současně je JMK z hlediska podílu nezaměstnaných osob pod průměrem ČR a patří ke 3 krajům s nejvyšší nezaměstnaností. Stejná situace se týká také výše mezd. Statistické hodnoty opět výrazně zlepšuje přítomnost města Brna.

Stejně jako město Kyjov je spádovým centrem zaměstnanosti pro území ORP Kyjov, je také město Hodonín spádovým centrem pro území ORP Hodonín (sousední ORP a současně okresní město). V tomto městě je také koncentrováno přibližně 50 % ekonomických subjektů z ORP. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v okrese patří organizace: ČSAD Hodonín a.s. (dopravce), DELIMAX a.s. (Výrobce lahůdek a rybích produktů), Jednota, spotřební družstvo v Hodoníně (Síť maloobchodních prodejen potravin, nápojů, průmyslového a drogistického zboží denní potřeby), KORDÁRNA Plus a.s. (Výroba technických vláken, kordových, technických a karbonových tkanin), Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace, Nemocnice TGM Hodonín, příspěvková organizace, The Candy Plus Sweet Factory, s.r.o. (Výroba želé a cukrovinek.), VAG s.r.o. (Nabídka špičkové armatury, odborné poradenství a komplexní řešení pro aplikace s vodou, odpadní vodou a systémy řízení tlaku.), VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost (Výroba obalového skla pro potravinářský a konzervářský průmysl z písku, vápence, dolomitu, živce či sody, a výrazný podíl tvoří skleněné střepy). Z těchto 9 velkých zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 500 osob sídlí více než polovina v Hodoníně a pouze 2 zaměstnavatelé v území DSO.

2.3 LEK NA ÚZEMÍ DSO A MOŽNOSTI JEJÍHO ROZVOJE – SHRNUJÍCÍ SWOT

Níže uvedená tabulka shrnuje SWOT charakteristiky LEK v DSO:

Tabulka: Charakter a možnosti rozvoje naší LEK – SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
<p><i>Vybavenost a život v regionu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost terénních sociálních služeb, obce se snaží zajistit takové sociální služby, aby mohli lidé co nejdéle dožít v přirozeném prostředí domova. • Existence komunitního života v obcích, pestrý spolkový a neformální společenský a kulturní život. Podpora spolkového života ze strany obcí. Udržování folklórních tradic a zvyků v obci. • Je zde silná vazba místních obyvatel k místu, kde žijí. • Zlepšuje se vzdělanostní struktura obyvatel DSO. Přítomnost středního školství v Kyjově a Bzenci zvyšuje každodenní přítomnost mladých lidí v území. • Dostupnost předškolního a základního vzdělávání. • Velké množství sportovišť a zázemí pro sportování a různé druhy sportů především ve spádových městech. • Blízkost regionálních center zajišťuje obcím v okolí dobrou dostupnost služeb i vzdělání. • Pořádání folklorního festivalu Slovácký rok (nejstarší regionální festival ČR, mezinárodní věhlas), zapojují se všechny obce z regionu. <p><i>Infrastruktura a bydlení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Existující technická infrastruktura obcí je většinou v relativně dobrém stavu. Ve většině obcí je vybudována optická síť nebo se chystá její vybudování v blízké 	<p><i>Vybavenost a život v regionu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Některé obce musí dotovat veřejné i komerční služby, aby se v obci vůbec udržely. V nejmenších obcích se nedaří najít provozovatele chybějících služeb občanské vybavenosti i přes ochotu obcí služby dotovat. • Region spadá mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území. • Chybí zázemí pro kryté volnočasové aktivity s dětmi. • Kvalita gastronomických služeb v území. • Obchodní domy ve městech téměř zničili rodinné malé obchody. • Výrazně chybí nabídka levných kanceláří typu coworkingových center pro začínající podnikatele. • Chybí ubytovací kapacity pro turisty. • Vizuální smog a nevzhledné reklamní nápisy. • Absence ucelené politiky cestovního ruchu. • Stárnutí osob zaměstnaných v oblasti zdravotnictví a schopnost nalezení jejich následníků. • Chybí aktivity a kultura pro dospívající generace. <p><i>Infrastruktura a bydlení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemožnost výkupů pozemků ze strany obcí od soukromých subjektů, které pozemky drží pro další generace nebo jako investici. Převís poptávky nad nabídkou u bydlení u všech oblastí

<p>době a tím pádem kvalitní infrastruktura internetu i pro firmy podnikající v IT prostředí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Některé členské obce se v posledních letech začali snažit vytvářet podmínky pro novou výstavbu, ať už změnami územních plánů nebo již přímo síťováním a budováním technické a dopravní infrastruktury pro rozvoj bydlení. Ve většině obcí je větší poptávka po bydlení ze strany mladých lidí než současná nabídka. • Většina domů v obcích DSO je trvale obydlených, nejsou zde téměř žádné chatařské kolonie. • Dobrá dopravní dostupnost obcí, jimiž procházejí hlavní dopravní tepny nebo jsou v jejich blízkosti. • Existence sítě cyklistických stezek a tras včetně tras pro in-line. <p><i>Hospodářství:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora obcí ze strany podnikatelů, dobré vztahy, fungující spolupráce především v rámci péče o obec a podporu kulturních a společenských akcí v obcích. • Především v menších obcích funguje spolupráce obce s místními drobnými podnikateli. Obce využívají jejich služeb, a naopak podnikatelé pomáhají obci drobnými příspěvky na akce v obci. • Do některých obcí, kde jsou průmyslové zóny začínají firmy z velkých měst přesouvat svá sídla kvůli finančním úsporám, jedná se především o firmy působící v lehké strojírní výrobě. • Začínají zde vznikat drobná ubytovací zařízení jako doprovodná infrastruktura pro turistický ruch. • Nacházejí se zde významné architektonické dominanty. 	<p>bydlení včetně sociálního bydlení a bydlení pro mladé.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Další rozvojové plochy pro bydlení již často nejsou v majetku obcí. Pro rozvoj lokalit k výstavbě musí obce provádět změny územního plánu a bude je třeba kompletně zasíťovat a vybudovat veškerou technickou a dopravní infrastrukturu. • Rozvoj bydlení v současnosti probíhá převážně prostřednictvím soukromých firem nebo přímo investory. Obce do rozvoje v této oblasti, kromě přípravy lokalit technickou infrastrukturou, téměř nevstupují. Velkou část výstavby pro bydlení v území realizují developéři a větší investoři. V území vyrostly ceny nemovitostí do takové výše, že ve větších obcích se vlastní bydlení stává nedostupné pro mladé rodiny s dětmi nebo seniory. • Velká dopravní vytiženost hlavních komunikací a komunikací vedoucích do průmyslových zón. Současně doprava do těchto průmyslových zón zvyšuje náklady na udržování veřejné dopravní infrastruktury. Neutěšený stav dopravní infrastruktury a bezpečnostních řešení v dopravě v některých obcích, včetně problémů s nedostatkem parkovacích míst. Nedostatečné množství parkovacích míst se vyskytuje především ve starých zástavbách pro rodinné domy nebo v centrech měst. • V některých obcích stále není napojení na ČOV a je třeba vybudovat napojení nebo ČOV přímo v obci. Pro malé obce jsou tyto investice velmi finančně nákladné. • Odchod mladých lidí z města v důsledku nedostupnosti bydlení, pracovních příležitostí a volnočasových aktivit (odliv
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Místní specializací v zemědělství je vinohradnictví, které je zajímavé i z pohledu turistického ruchu. Vinohradnictví a vinařská výroba zde má historickou tradici. Je zde i řada menších rodinných vinařství s vinnými sklepy. Je zde prostor pro rozvoj vinných sklepů, vinařské turistiky včetně návazných služeb spojených s vinařstvím. • Existence drobných rodinných farem, stále se najdou drobní řemeslníci působící v tradičních oborech. 	<p>kvalifikované pracovní síly za lepšími možnostmi zaměstnání).</p> <p><i>Hospodářství:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezaměstnanost, menší rozsah příležitostí pro hledání zaměstnání (nabídka pracovních míst nekoresponduje se vzděláním místních obyvatel), nízké mzdy (nedosahují ani průměru kraje), dojíždka do zaměstnání. Značná část občanů z území DSO dojíždí za prací do Brněnských průmyslových zón. • Mezi největší zaměstnavatele v regionu patří veřejné instituce a města. Taktéž velká část potenciálních zaměstnavatelů směřuje svoje provozovny do centrálních měst regionu. • Neexistence rozvojových plánů a studií na budoucí investiční záměry, obce velmi málo plánují na delší časová období. • Velká část podnikatelských subjektů registrovaných na území DSO jsou „mrtvé“ firmy. Hi-tech průmysl obecně v regionu téměř není. Většina ekonomických subjektů, které mají sídla v obcích, zde aktivně nepůsobí nebo již nejsou vůbec aktivní ve své podnikatelské aktivitě. Naopak větší firmy, které v některých obcích aktivně působí, mají často sídla mimo obce působení a poměrně často v Brně. • Nízká míra podpory podnikatelského prostředí, lokální ekonomiky. • Nedostatečná infrastruktura pro turismus, především neexistence doplňkové infrastruktury pro turismus (WC, odpočívky, koše apod.). Obce neumí nasměřovat turisty na místa, kde potřebují a k nabízeným službám, stávají se pouze průjezdovou trasou. V krajině
--	--

	chybí vyhlídky a pozorovatelný, které by sloužili turistům a fotografům.
Příležitosti	Hrozby
<p><i>Vybavenost a život v regionu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Koncepční práce s rodinnou, tvorba koncepcí rodinné politiky a její naplňování. Potenciál budování vyhlídek a odpočinkových míst po celém katastru obce. Rozvoj sportovních aktivit mimo běžné sporty (rozvoj sportovních aktivit typických pro venkov) – např. hasičský sport apod. Využití výrazného spolkového a komunitního života v obcích pro rozvoj veřejných akcí cílených nejen na obyvatele obcí, ale také turisty. Investovat do udržení místních tradic a folklóru, využít je jako potenciální cíl v oblasti turistického ruchu. Rozvoj kultury a aktivit pro mladé a dospívající generace. Využití konceptu MV – bezpečnostních dobrovolníků, jako prevence kriminality Ve městě Vracov je klíčovou příležitostí vybudování nového centra města, které může sloužit i jako odpočinková zóna, ale také prostor pro kulturu Ve městě Vracov je klíčovou příležitostí vybudování komerční nákupní zóny s malými obchody doplňujícími chybějící nabídku ve městě V obci Šardice je klíčovou příležitostí rozvoj aktivit pro dospívající a mladé lidi V obci Svatobořice-Mistřín je potenciálem rozvoj sportovních aktivit mimo běžné sporty, které se vyskytují ve všech obcích v ČR (např. v hasičském 	<p><i>Vybavenost a život v regionu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Vše je v současnosti hodně postaveno především na dobrých vztazích uvnitř obcí i navenek. Nespokojenost občanů s pomalým postupem některých projektů financovaných dotačně z více zdrojů. Z pohledu financování spolků ze strany obcí neexistuje většinou koncept kritéria zásluhovosti. Spolky jsou financovány spíše na základě jejich politické angažovanosti než reálné práce pro spolkový život v obcích. Aktivní spolky mohou kvůli ztrátě motivace začít utlumovat svoji činnost. Nedostatek aktivit pro dospívající děti povede k hledání způsobu naplnění volného času jinými způsoby a nedá se vyloučit i vandalismus a jiné problémové trávení volného času. Pro řadu místních obyvatel jsou v hodnocení kvality života v obci klíčové oblasti především dostupnost a kvalita přírody apod. (oblasti, které se jich přímo dotýkají) velkou část občanů vůbec nezajímá podnikatelský sektor a lokální ekonomika. Ve městě Vracov jsou hrozbou opakované spory s občany v důsledku „nedostatečné“ kapacity mateřské školy V obci Šardice s sebou růst počtu obyvatel přináší také další sociální problémy, které musí obec řešit. Nedostatek aktivit pro dospívající děti povede k hledání způsobu naplnění volného času jinými způsoby a nedá se

<p>sportu patří místní oddíl k nejlepším v ČR).</p> <ul style="list-style-type: none"> • V obci Násedlovice mají nyní příležitost vyjednáváním s investorem, který zde bude stavět nový bytový dům a pokusit se, aby v připravovaných prostorách pro komerční služby, ve spodním patře, byly služby, které občané poptávají a zvýšila se tak občanská vybavenost. Příkladem může být např. konkurenční prodejna ochodu, která by byla logickým krokem vzhledem k růstu počtu obyvatel, případně třeba i zubař a lékárna. • Ve městě Kyjově je příležitostí využít cenných průmyslových staveb areálu mlýna s náplní nové funkce – informační centrum, školící místnosti, galerie, muzea • Využití kulturního potenciálu města Kyjova, diverzifikace a zlepšení propagace akcí prostřednictvím webu, sociálních sítí, aplikací v telefonu apod. • Klíčovou příležitostí pro obec Dambořice je využití dobré finanční situace obce a nastavení udržitelných mechanismů dlouhodobého rozvoje obce i pro roky, kdy bude docházet k výraznému oslabování příjmů z ropy, případně tento zdroj příjmů zcela vyschne. • V obci Karlín lze využít potenciálu motokrosové dráhy jako regionálního centra tohoto sportu, např. rozvoj sportu v mládežnických kategoriích. <p><i>Infrastruktura a bydlení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj vlastních bytových fondů obcí. Vznik nové čtvrti v Kyjově v areálu bývalé mlékárny. • Realizace drobné doplňkové infrastruktury tur. ruchu jako jsou lavičky a odpočívky v okolí obcí a v blízkosti drobných sakrálních staveb. • V obci je často vybudována optická síť nebo se nyní buduje a tím pádem kvalitní 	<p>vyložit i vandalismus a jiné problémové trávení volného času.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V obci Svatobořice-Mistřín je v současnosti hrozbou snížení vybavenosti obce v důsledku stárnutí lékařů např. do budoucna může vzniknout problém se zajištěním dostupnosti zubní péče přímo v obci a občané budou odkázáni na Kyjov. • Ve městě Kyjově může být hrozbou nespokojenost občanů s pomalým postupem některých projektů a aktivit města • Obec Hýslý se nyní výrazně angažuje v rozvoji turistického ruchu na území regionu. Hrozbou je zde nepřipravenost infrastruktury včetně doplňkové pro turistický ruch a jeho výrazný nárůst. Což může působit problém nejen ve vnímání obce místními občany, ale také vnímání krás tur. ruchu přímo turisty. • V obci Dambořice hrozí, že občané budou brát občanskou vybavenost a přístup obce z pohledu investice za samozřejmost a přestanou si vážit nynějších výhod, které si může obec díky většímu rozpočtu v důsledku těžby ropy dovolit. <p><i>Infrastruktura a bydlení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvojové lokality pro bydlení jsou často umístěny v lokalitách, kde pozemky vlastní soukromé fyzické osoby, i po zasíťování pozemků může hrozit, že nebudou pozemky chtít prodat a k dalšímu rozvoji výstavby v obcích nedojde. • Odliv mladých generací z místních rodů mimo region v důsledku nedostatku dostupného bydlení a příležitostí v hledání zaměstnání. Nemožnost přenosu tradic a místní kultury do
--	---

<p>infrastruktura internetu i pro firmy podnikající v IT prostředí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ve městě Kyjově je příležitostí redukce kolejových ploch a uvolnění přilehlých území pro další rozvoj města. <p><i>Hospodářství:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekreační potenciál DSO – sportovní rekreace, rozvoj cykloturistiky, vinařské turistiky a pěší turistiky, turistiky za fotografováním, potenciál rozvoje doprovodné infrastruktury včetně ubytovacích kapacit pro turismus. Turismus spojený s tradicemi venkova. • Potenciál rozvoje vinařské turistiky, budování nových sklepních uliček, návazných služeb na vinařskou turistiku. • Rozvoj obecních moštáren nebo podniků na zpracování sezónních lokálních produktů (velké plochy neudržovaných sadů na katastrech obcí). Potenciál obcí v zaměstnávání osob za účelem zpracování lokálních produktů – např. moštárna formou chráněné dílny apod. Rozvoj nabídky zážitkové gastronomie a krajových specialit. • Potenciál rozvoje osvětové činnosti a exkurzí v oblasti venkovského hospodaření. • Rozvoj spolupráce s podnikatelským sektorem na společných projektech • Využití střech podnikatelských hal v průmyslových zónách na podnikání v oblasti energie z obnovitelných zdrojů (FVe), příprava na komunitní energetiku. • V území jsou nevyužité plochy a haly pro rozvoj podnikání, výkup tzv. brownfields v obcích ze strany obcí. • Podpora vzdělávání v oblasti podnikání. • Zlepšení komunikace obcí s podnikateli. 	<p>dalších generací. Prohlubování odchodu mladých lidí do měst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Růst dopravní zátěže nejen na hlavních tazích v obcích. Např. ve městě Kyjově už teď lze pozorovat nárůst dopravy v centru města a nedostatek parkovacích míst v důsledku vybudování nových lokalit v okrajových částech města. <p><i>Hospodářství:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokračující nebo stupňující se problémy spojené s nerespektováním zákazů podomního prodeje (tzv. „šmejdi“) • Částečná závislost v zaměstnanosti na některých velkých zaměstnavatelích. • Některé obce se začínají výrazněji angažovat v rozvoji turistického ruchu na území regionu. Hrozbou je zde nepřipravenost infrastruktury včetně doplňkové pro turistický ruch a jeho výrazný nárůst. Což může působit problém nejen ve vnímání místními občany, ale také vnímá krás tur. ruchu přímo turisty. • Problémy spojené s nesouladem oborů místních škol a požadavků trhu práce vedoucí k následnému odchodu mladých do měst • Některé velké investice v území mohou na nějakou dobu výrazně zabrzdit rozvoj v jiných oblastech. • Potenciální hrozbou může být i neexistence rozvojových plánů. Většina projektových záměrů obcí je pouze v hlavách vedení obcí. Obce často dosahují svých záměrů na základě přispění dobrých vztahů a většina rozvojových aktivit je závislá do určité fáze na neformálních dohodách s potenciálními investory apod.
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj spolupráce obcí s OHK a dalšími podnikatelskými platformami. • Využití zisků firem vlastněných obcemi (např. EKOR s.r.o) pro implementaci inovativních řešení za účelem zefektivnění činnosti organizací. Např. město Kyjov má i většinové podíly v podnikatelských subjektech, které by mohly do městského rozpočtu přinášet další výrazný zdroj financování. Obec Těmice má zase příjmy ze skládky apod. • Využití střech podnikatelských hal v průmyslových zónách vlastněných obcemi – např. Těmice, Dambořice k instalaci řešení zisku energie z obnovitelných zdrojů (FVe), příprava na komunitní energetiku. • V obci Karlín je také potenciálem vytvoření zázemí pro komerční služby v obecních prostorách. Spolupráce obce s firmou Dvůr Karlov na exkurzích a osvětě pro školy a školky (dobudování naučné stezky a apod.) v návaznosti na venkovské hospodaření. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podnikatelské subjekty, mají v obcích často jen sídlo, ale reálně činnost provozují mimo katastr. Obce tak ztrácí jistoty příjmů z RUD, protože podnikatelé při jakémkoliv konfliktu mohou přesunout sídla do místa svých provozoven. • V obci Těmice je klíčovou hrozbou nevyřešení zápachu z kompostárny, které povede ke snižování kvality bydlení a snížení ceny nemovitostí • Největšími zaměstnavateli jsou organizace působící ve veřejném sektoru. Jedná se o nemocnici, Město Kyjov a jeho organizace, kraj a jeho organizace. Fungování těchto institucí je do značné míry ovlivněno politikou.
---	---

Hlavní funkcí většiny obcí v území DSO Severovýchod je v současnosti funkce obytná. V této oblasti mají především obce v blízkosti spádových center velký potenciál rozvoje a možnost stabilizovat demografický vývoj na řadu let dopředu. Ceny nemovitostí ve spádových centrech jsou nedostupné pro průměrné mladé občany a rodiny s dětmi, které proto hledají a nadále budou hledat bydlení právě v těchto obcích v blízkosti spádových center, kde jsou nemovitosti stále cenově dostupné, kde se koncentruje také vybavenost službami a částečně i nabídka zajímavějších pracovních míst. Cílem obcí by mělo být především zastavení odlivu mladých lidí do Brna a mimo území DSO. Obce by měly nyní co nejvíce investovat do rozvoje bydlení – síťováním rozvojových lokalit, výkupy starých nevyužívaných objektů, budování startovacích bytů apod. Při naplňování toho cíle však obce stále narážejí na situaci, kdy ve většině případů již nejsou vlastníky rozvojových ploch pro bydlení a od soukromých subjektů ke velmi obtížné pozemky vykoupit. Proto v současnosti dochází k častým změnám územních plánů s cílem měnit účelové určení pozemků pro zajištění dalšího možného rozvoje obcí.

Z pohledu rozvoje bydlení by se obce měly také více zaměřit na podporu dostupného bydlení pro mladé a seniory. Z pohledu technické infrastruktury pro bydlení je situace v obcích poměrně dobrá a bude třeba řešit především síťování nových rozvojových ploch. Zde je třeba si dát pozor, aby vysoké vstupní investice do chybějící infrastruktury neohrožily další rozvoj obce. Časté problémy s nedostatkem parkovacích míst by bylo možné začít řešit zjednosměrněním komunikací. V návaznosti na oblast rozvoje bydlení bude třeba u některých menších obcí vyřešit také rozvoj veřejných služeb

poskytovaných obcí, případně neziskovými organizacemi ve spolupráci s obcí. Jedná se o zajištění pošty partner, zajištění ubytovacích kapacit (obecní turistický penzion) a v rozvoji služeb směrem ke starším občanům v obci. Tyto služby by zvýšili kvalitu bydlení v obci. S ohledem na blízkost spádových center není nezbytné ze strany obcí řešit chybějící komerční služby. Spíše by mělo dojít k zajištění dlouhodobé udržitelnosti nejvíce poptávaných služeb (lékař, kadeřník, hospoda apod.).

Druhou rozvojovou oblastí by mohly být aktivity přispívající k rozvoji cestovního ruchu. Navázání na unikáty, které se v obcích nacházejí a vytvořit k nim turistické produkty. Velký potenciál v sobě skrývá institut turistické destinace, který vznikl na platformě území regionu Slovácka. Tento potenciál zatím není využit a organizace nefunguje efektivně. Z pohledu benefitů území je výhodou většiny obcí v území DSO je poměrně velká rozloha vinic a sadů, existence vinných sklepů, aktivní vinaři a vinařské spolky podílející se i na kulturním a společenském životě. Je zde možné stavět také na tradicích a folklóru.

Potenciál je zde také ve vytváření podmínek pro otevřenou produkci místních umělců. Např. přes letní období na náměstích umístit pódium s posezením a místní umělci by měli možnost se zde kdykoliv prezentovat. Současně je třeba dát na prostor pro jiné druhy kultury, než je folklór. Dominantní roly v území hraje také charakter přírody a krajiny, který je taktéž zajímavým lákadlem turistického ruchu. Obce se dlouhodobě snaží pečovat o stav přírody a krajiny v okolí obcí. K rozvoji v této oblasti by pomohlo zlepšení průchodnosti krajiny kolem obcí a pěší i cyklistické napojení mezi sousedními obcemi. Zajímavým lákadlem je lokalita Moravského Toskánska. Nachází se zde také např. termální prameny. Málo jsou využívány např. prostory lesů k rekreaci (téměř nejsou naučné lesní stezky) a stále zde přetrvává rétorika lesa pro zvěř a těžbu dřeva. S ohledem na vybavenost některých obcí v oblasti sportu je potenciálem také „sportovní turistických ruch“. Pro turismus mohou být zajímavé i např. místní rodinné farmy a prodej ze dvora, které by bylo ideální zpřístupnit veřejnosti. U některých obcí se nabízí, aby samy realizovaly některé aktivity „podnikatelského“ charakteru jako je zpracování lokálních produktů apod. které by bylo možné přetavit do hospodářské činnosti obcí, případně vytvořit tzv. komunitní prodejnu lokálních produktů (med, víno, výrobky z ovoce apod.).

V oblasti turismu může území těžit také z historie hornictví, Napoleonská historie apod. které mohou být pro turisty zajímavým lákadlem. Aby se však situace mohla dále vyvíjet je třeba vytvořit jasnou koncepci rozvoje turistického ruchu v území DSO i s implementační částí určující zodpovědnost za jednotlivé aktivity realizace. Současně je třeba začít budovat doprovodnou infrastrukturu turistického ruchu (odpočívky, lavičky, WC, vyhlídky apod.), na kterou se následně mohou nabízet doprovodné služby jako kvalitní gastronomické služby či ubytování.

Současně by si obce měly dát pozor na hospodařící subjekty na zemědělské půdě. Jedná se o velké firmy mající sídlo mimo katastr obcí, které půdu maximálně vytěžují a vznikají zde velké půdní bloky, které následně působí erozní problémy. Těmto problémům je třeba předcházet protierozními opatřeními, případně využít nástroje komplexních pozemkových úprav a realizace opatření po KPÚ. Je také potenciálem obce přimět podniky s většími obraty, které v území obcí působí, ale nemají zde svá sídla, aby přesunuly svá sídla do katastru obcí a navýšit tak příjem obcí z RUD. Obce by také měly pokračovat ve snaze vykoupit chátrající objekty v obcích a využít je na pronájem komerčním subjektům dle svých priorit.

Další potenciál obcí, který se zde skrývá je dán v místních podnikatelích. Dobře funguje spolupráce s drobnými živnostníky v obcích, která je postavena na partnerském vztahu a vzájemné prospěšnosti mezi jednotlivými subjekty. Rozvojový potenciál podpory je zejména v podpoře malých a začínajících

podnikatelů při hledání vhodných prostor pro podnikání, poskytování poradenství, propagaci činnosti podnikatelů. Je zde i potenciál pro větší spolupráci obcí mezi veřejným a soukromým sektorem a realizaci společných projektů, včetně většího zapojování okresní hospodářské komory, úřadu práce a dalších aktérů lokální ekonomiky. Rozvoj podnikatelského sektoru v obcích není téměř nijak závislý na činnosti obcí. Jsou zde lokality pro rozvoj drobného podnikání především lehkého průmyslu, případný potenciál se skrývá v Hi-tech průmyslu a IT odvětví. Výrazně chybí nabídka levných kanceláří typu coworkingových center pro začínající podnikatele, případně sdílených kanceláří.

Z pohledu dostupnosti pracovních příležitostí je klíčové začít vyjednávání s IDS JMK ohledně zavedení přímých spojů do měst, kde občané nejčastěji nacházejí pracovní uplatnění, v případě vlakové dopravy cílit na rychlejší přímá spojení mezi městy (např. Kyjov-Brno).

Rezervy mají obce především v oblasti koncepčního strategického plánování na delší časové období a vyhodnocování provedených aktivit. V rozvoji obcí je pro obce momentálně nejvíce limitující rozpočet obcí a personální kapacity.

3 OBCE V NAŠEM DSO A JEJÍCH APARÁT PRO PLÁNOVÁNÍ A KOORDINOVÁNÍ ROZVOJE LEK

3.1 CHARAKTER OBCÍ V NAŠEM DSO A JEJICH APARÁTU PRO POTŘEBY KOORDINACE ROZVOJE LEK

Charakter obcí v našem DSO můžeme shrnout níže uvedenými tabulkami:

Tabulka: Charakter obcí v našem DSO

	Počet obcí v DSO, případně komentář u poslední otázky
Obce se základním rozsahem státní správy:	39
Obce s pověřeným obecním úřadem:	2
Obce s rozšířenou působností:	2
Z toho	
- obcí, které vykonávají matriční agendu:	19
- obcí, které vykonávaly v roce 2021 agendu stavebního úřadu:	5
V obcích v DSO neuvolněných starostů:	5
Celkový počet úředníků v obcích v DSO:	363,7 (mediánová hodnota ze všech 43 obcí je rovna 2, hodnotu výrazně zkresluje město Kyjov se 156 úředníky a město Veselí nad Moravou s 88 úředníky.)
Počet dalších zaměstnanců (ne úředníků) v obcích v DSO:	214 (mediánová hodnota ze všech 43 obcí je rovna 4 hodnotu)
Jaké poradní orgány mají obce pro podporu LEK?	Většina obcí nemá žádný poradní orgán pro podporu lokální ekonomiky. Pouze menšina obcí zřizuje komisi, která většinou řeší stavební záležitosti a současně mají v popisu činnosti také podnikatelské prostředí, kterému se reálně téměř nevěnují a řeší primárně stavební záležitosti v obci. Pouze město Kyjov zřizuje přímo Komisi pro podnikání a zaměstnanost a město Veselí nad Moravou Komisi pro rozvoj cestovního ruchu.

Většina obcí v DSO jsou obce se základním rozsahem státní správy vykonávající dominantně samosprávnou činnost obce. Bohužel tomu odpovídají i personální kapacity obcí. Nejsložitější situace je na nejmenších obcích dle počtu obyvatel. Nejmenší obce obvykle zaměstnávají pouze účetní, případně pracovníka na údržbu obecní zeleně. Téměř všechnu samosprávnou agendu tak musí vykonávat starosta (místostarosta je často v neuvolněné funkci). Tyto nejmenší obce jsou často personálně poddimenzované oproti středně velkým obcím nad 1000 obyvatel, kde je naopak již dostatek personálních kapacit. Obce také často nedisponují dostatečným vzdělanostním potenciálem

pro řešení rozvoje obcí v oblastech, které se již přímo nedotýkají samosprávné působnosti (např. lokální ekonomika, cestovní ruch apod.). Obce proto řešení a realizaci projektů v těchto oblastech přesouvají na DSO.

3.2 DOSAVADNÍ PODPORA LEK ZE STRANY OBCÍ V DSO

3.2.1 KOMUNIKACE S KLÍČOVÝMI AKTÉRY OHLEDNĚ LEK A JEJÍ PODPORY

Obce v území DSO komunikují s klíčovými aktéry lokální ekonomiky především nepravidelně, pokud se řeší nějaký konkrétní rozvoj území, nebo naopak problém apod. Pravidelná komunikace s podnikatelským sektorem není příliš obvyklá a obce, které se s podnikateli setkávají, mají pravidelná setkání nastavena na roční bázi. V Kyjově funguje „komunikační platforma“ s podnikateli prostřednictvím spolku Podnikavců, kde se řeší individuální problémy a potřeby podnikatelů. Jedná se však o velmi úzký segment osob s ohledem na velikost území DSO a počet podnikatelských subjektů v území. Nejvíce obce komunikují s občany prostřednictvím pravidelných setkání s občany – i několikrát ročně (někde je vedeno jako setkání se starostou). Zástupci obcí jsou často také v pravidelném kontaktu také s neziskovým sektorem v obcích. Ve většině obcí je zvykem, že spolky zvou zástupce obcí na své Valné hromady a větší akce. Současně jsou často zástupci neziskových organizací členy komisí v obcích, nebo jsou přímo zastupiteli.

Z jiných subjektů, které mohou být aktéry lokální ekonomiky některé obce spolupracují příležitostně také s Okresní hospodářskou komorou. S jinými subjekty žádná intenzivní dlouhodobá spolupráce za účelem podpory nebo rozvoje lokální ekonomiky nepobíhá. Dle interního šetření bylo zjištěno, že pouze výjimečně obce spolupracují s Vysokou školou nebo CzechInvestem. V těchto případech se jedná vždy o spolupráci na konkrétních aktivitách/projektech.

Obce pro komunikaci s aktéry lokální ekonomiky využívá především osobní jednání. V případě další komunikace jsou využívány telefonická komunikace, e-mailová komunikace. Současně všechny obce provozují webové stránky, kde jsou většinou uveřejněny všechny aktuální informace. Dalšími častými kanály komunikace jsou rozhlas a zpravodaje. Nyní již hodně obcí využívá ke komunikaci také facebookové stránky, kabelovou televizi nebo různé druhy aplikací do mobilních telefonů, případně informování prostřednictvím SMS. Některé obce organizují pravidelně setkání s občany. Většina obcí také min. jednou za posledních 5 let realizovala „šetření spokojenosti s kvalitou života v obci“. Některé obce mají zpracovány virtuální prohlídky obcemi, na nichž si lze z domova prohlédnout také rozvojové lokality nebo některé nemovitosti. Jiné nástroje komunikace většinou nejsou využívány z důvodu omezení v rámci personálních kapacit obcí.

Na úrovni MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, z.s. a DSO severovýchod jsou organizovány pracovní skupiny turistického ruchu, setkání s podnikateli, existuje databáze podnikatelských subjektů, probíhá vzdělávání v tématech rozvoje lokální ekonomiky, existují sborníky služeb např. sociálních, veřejných apod. Probíhá vývoj mapového portálu, který bude informovat o dostupných veřejných službách.

Obce mají potřebu komunikovat s aktéry lokální ekonomiky. Doposud však nenalezly vhodnou komunikační platformu/nástroj, který by zajistil efektivní komunikaci s ohledem na často odlišné potřeby a očekávání obou sektorů.

3.2.2 VYUŽITÍ NEMOVITÉHO MAJETKU OBCÍ K PODPOŘE LEK

Většinou obce využívají svůj nemovitý majetek pro samosprávnou činnost obce. U větších obcí obce část svého majetku také pronajímají za účelem zvýšení dostupnosti služeb. Současně ve všech obcích funguje pravidlo, že majetek obce mohou bezplatně využívat příspěvkové organizace obce a také všechny další organizace zřizované obcemi. Určitý majetek jako např. kulturní / komunitní / spolkové...

prostory mohou také zdarma využívat spolky v obcích, některé obce propůjčují spolkům zdarma také materiálně technické vybavení pro společenské akce.

Obce, které jsou vlastníky nemovitostí většinou pronajímají také ornou půdu, parkoviště, podnikatelské prostory apod. V malých obcích mají podnikatelé v pronajatých prostorech většinou symbolické nájem, případně pokud se jedná o služby poptávané občany, tak jsou obce ochotny služby i dotovat (obchody, hospody apod.).

V současné situaci již obce vlastní pouze malou část pozemků určených k rozvoji podnikání na svých katastrech nebo nevlastní žádné. Většinou jsou vlastníky takto účelově určených pozemků soukromé subjekty. Z tohoto důvodu, již obce v současné době podnikatelům pozemky neprodávají, ale pouze pronajímají. Obce se snaží pomáhat se síťováním pozemků pro podnikání, ale situace již nastává pouze výjimečně. Většinou průmyslové zóny obce síťovali v minulosti. Shodují se však, že pokud by tato situace nastala a poptávka po síťování by byla opodstatněná, obce by situaci řešily.

Část obcí má na svém území také průmyslové zóny, které však většinou nevlastní. V obcích jsou „průmyslové zóny“ v nichž většinou sídlí firmy zaměřené na lehký strojní průmysl nebo stavebnictví. Současně se v obcích nacházejí také bývalé velké zemědělské areály, v nichž většinou sídlí kombinace zemědělsky i nezemědělsky zaměřených podniků. Ve většině obcí, v nichž je průmyslová zóna je kapacita průmyslové zóny plně obsazena, nebo obec nemá možnosti situaci ovlivnit. V průmyslových zónách jsou téměř všechny pozemky vlastněny soukromými vlastníky. V některých obcích jsou dokonce dominantní vlastníci pozemků. Pokud existují v průmyslové zóně volné pozemky ve vlastnictví obcí, tak s nimi obec již má nějaký dlouhodobější záměr na který např. šetří finance – viz plánovaná nákupní zóna ve městě Vracov.

3.2.3 VYUŽITÍ FINANČNÍCH NÁSTROJŮ K PODPOŘE LEK

Zástupci obcí shodují, že v rozpočtech obcí nejsou na přímou větší podporu lokální ekonomiky historicky tvořeny žádné rezervy. Současně je na obcích potřeba realizovat velké množství prioritních investičních akcí, takže na přímou podporu již není v rozpočtech prostor. Proto spíše záleží na individuálním jednání a představách ze strany potenciálního žadatele o podporu a také formě podpory. Z analyzovaných obcí pouze v obci Dambořice existuje institut podpory podnikatelů prostřednictvím obecních půjček pro začínající podnikatele. Ve městě Vracov mají podnikatelé možnost požádat si písemnou formou o podporu na konkrétní účel. Konkrétní žádosti pak bude řešit rada města nebo zastupitelstvo. V obci Hýslý obec dotuje provoz obchodu i hospody.

V posledních letech také pouze 33 % obcí snížilo podnikatelům nájemné, spíše je zde s ohledem na zdražování energií apod. opačný trend. V rámci situace s COVID 19 obce svým podnájemcům v případě, že si požádali o prominutí odpouštěly většinou veškeré nájemné, případně ho alespoň snižovaly. Současně byly nejmenší obce nuceny některé služby začít také dotovat (obchod, lékař, hospoda). Cílem menších obcí je tedy v současnosti zajistit zachování stávajících služeb v obci a vytvořit vhodné podmínky pro rozvoj dalších služeb (především služby zaměřené na starší občany). Naopak např. město Kyjov zvažuje zvyšovat nájemné pravidelně o výši inflace a obci Kelčany bylo doporučeno zvýšit koeficient daně z nemovitosti.

Z hlediska nepřímé podpory se obce snaží vykupovat nemovitosti, síťovat je a využívat je pro další rozvoj obce v prioritních oblastech. Zde je však situace komplikovaná s ohledem na vysoké ceny nemovitostí a současně soukromé osoby nyní nechtějí nemovitosti prodat. Podpora podnikání dále probíhá formou udržování veřejné infrastruktury, kterou podnikatelé využívají a obec se s podnikateli snaží spolupracovat na aktivitách a činnostech pro potřeby obce. Většina obcí nepracuje s možností podpory prostřednictvím změny koeficientu daně z nemovitostí. Obcím, v nichž situaci řešili, bylo naopak vždy doporučeno externím auditem zvýšení koeficientu daně z nemovitostí. Nejčasnější podpora je proto formou nižších nájmů nebo jako se dělo v případě období pandemie Covidu 19 jejich úplným promíjením.

Ve většině obcí funguje pojetí podpory spíše obráceně. Podnikatelé podporují činnost obce, společenský a kulturní život v obci.

3.2.4 SPOLEČNÉ PROJEKTY OBCÍ S PODNIKATELI, NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI A OBČANY

Společných projektů a akcí s aktéry lokální ekonomiky využívá z území DSO přibližně 75 % obcí. Ve většině případů se jedná o spolupráci s neziskový, sektorem.

Pro obce v DSO je typické, že v rámci spolupráce s neziskovými organizacemi v obci realizují velké množství kulturních a společenských akcí v regionu. Mezi tradiční akce patří např. Hody, akce k výročí obce apod. Během posledních let také velké množství obcí z DSO začalo realizovat volnočasové aktivity pro seniory jako je např. trénink paměti apod. ve spolupráci s organizací Educante, z.s., s jinými neziskovými organizacemi obce spolupracující na řešení sociálních problémů v obcích.

V některých obcích probíhá spolupráce s podnikatelským sektorem na úrovni podílení se na podpoře kulturních aktivit v obci, někteří podnikatelé se podílejí také na rozvoji vzdělávání v obci. V některých školách jsou pak místní podnikatelé přímo zapojováni do výuky a seznamují žáky se svou profesí.

Současně se v některých obcích podnikatelé podílejí finančně na budování/udržování infrastruktury pro průmyslové zóny (komunikace, odkanalizování apod.).

V Kyjově vznikla také skupina „Podnikavců“, složená převážně z mladých lidí, kteří podnikají nebo by chtěli zahájit podnikání ve městě Kyjově. Spolek se pravidelně schází v městských prostorách. Schůzek se účastní také zástupci města. Schůzky jsou zaměřené na sdílení zkušeností, vzdělávání, nebo řešení rozvoje města apod. Tuto aktivitu město dotuje.

V Kyjově také proběhl pilotní projekt lokální měny Correny. Odstartoval 26. 4. 2021 a v prodloužení trval do 24. 6. 2021. Correny v něm rozdělila mezi více než 1500 kyjovských občanů 800 tisíc korun ve formě correntů. Občané Kyjova je mohli utratit u registrovaných obchodníků se sídlem či provozovnou v Kyjově. Do projektu se přihlásilo 38 místních obchodníků. Proběhlo také vyhodnocení dat pilotu směrem k Ministerstvu průmyslu a obchodu, které projekt podpořilo. Bohužel zpětná vazba na projekt dosáhla cca 200 respondentů pouze z řad osob, které se do projektu zapojili. Z celkového počtu 9 588 občanů starších 15 let je 200 respondentů málo, a proto nelze považovat zpětnou vazbu za relevantní. Město přesto hodnotí pilotní projekt pozitivně a představuje si, že by touto formou v budoucnu mohlo docházet k podpoře i v oblasti sportu a kultury. Zatím je ostrý provoz po pilotu odsouván v důsledku přetrvávající situace s COVID 19 a určitě bude tématem některé z příštích jednání zastupitelstva města.

Současně je město Kyjov nyní partnerem v rámci spolupráce na projektu CETIV, kdy na Střední škole polytechnické v Kyjově za podpory MAS Kyjovského Slovácka v pohybu, OHK Kyjov a Domu dětí a mládeže má vzniknout coworkingové centrum a fablab.

Subjektem, který v území nejvíce propojuje různé sektory (podnikatelský, neziskový a veřejný) je MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, z.s. Na platformě MAS fungují pracovní skupiny např. cestovního ruchu apod., kde se tyto subjekty pravidelně setkávají. Současně MAS realizuje aktivity a projekty, v nichž jsou partnery jiné neziskové organizace nebo i podnikatelé.

Obecně lze konstatovat, že v území DSO probíhá určitá forma spolupráce mezi různými aktéry lokální ekonomiky. Vznik této spolupráce je spíše dílem podmětu jednoho ze subjektů nebo externího vlivu (dotace) za účelem získání prospěchu pro obě strany (situace win/win). Dlouhodobě funguje spolupráce především s neziskovým sektorem a místními drobnými řemeslníky.

3.2.5 SLUŽBY OBCÍ PRO PODNIKATELE, ZOHLEDNĚNÍ MÍSTNÍCH PODNIKATELŮ VE VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH APOD.

Dle vlastního šetření není moc služeb, které by obce pro podnikatele poskytovaly. Tato situace je hodně ovlivněna nedostatečnými personálními kapacitami na malých obcích. Přesto se obce snaží např. podílet se na podpoře cestovního ruchu, nabízet informace a propagační služby o službách v území obce nebo dopředu zveřejňovat, případně komunikovat s místními podnikateli, ohledně malých investičních záměrů.

Obce se snaží podporovat místní podnikatele i v rámci zadávání zakázek a informují je o vyhlášených výběrových řízeních. Většinou obce disponují seznamy a kontakty na místní podnikatele. Avšak s ohledem na administrativní náročnost nevyužívají jiného hodnotícího kritéria než nejnižší nabídkové ceny. V případě drobných prací jsou většinou tyto „zakázky“ zadávány právě místním podnikatelům.

Mezi další služby v území, které jsou pro podnikatele nabízeny patří zveřejňování informace o volném území vhodném pro podnikání, nabízení propagačních kapacit pro podnikatele, zveřejňování vlastních plánovaných investičních záměrů.

Přehled častých služeb na obcích:

- Zapůjčování mobilního vybavení na kulturní a společenské akce zdarma nebo za netržní ceny
- Informování o realizovaných veřejných zakázkách
- Propagování místních podnikatelů na webových stránkách obce nebo v jiných veřejně přístupných komunikačních nástrojích
- Spolky mají možnost využívání obecních prostor zdarma
- Budování infrastruktury pro tur. ruch a doplňkové infrastruktury tur. ruchu
- Hledání vhodných investorů pro realizaci investic do nevyužívaných objektů

Daleko širší paletu služeb nabízí v území Místní akční skupina nebo DSO. V rámci MAS Kyjovské Slovácko v pohybu mají občané regionu možnost zdarma čerpat poradenství související se založením a provozem neziskové organizace. MAS aktivně podporuje lokální ekonomiku různými formami činnosti např.

- provozováním regionální značky,
- zřizováním destinační organizace,
- řízením pracovní skupiny pro rozvoj cestovního ruchu v regionu
- vzděláváním místních producentů,
- dotační podporou, vlastními grantovými programy,
- vlastním online tržištěm regionálních produktů,
- organizováním vzdělávacích aktivit a exkurzí za příklady dobré praxe,
- odborným poradenstvím,
- pomoci při zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů,
- organizací regionálních trhů, soutěží,
- mapování vybavenosti regionu, pravidelným vyhodnocováním situace a veřejným prezentováním těchto informací

DSO Severovýchod zase v současnosti nabízí zdarma služby i související i s podporou lokální ekonomiky typu:

- vzdělávání
- dotačního poradenství
- pro členy pak také realizaci výběrových řízení, pomoc se strategickým plánováním, pomoc s organizací akcí, službu zprostředkování odborného poradenství.

3.2.6 PODNIKATELSKÁ ČINNOST OBCÍ V DSO

Obce v DSO Severovýchod realizují vlastní podnikatelskou činnost, resp. vedlejší hospodářskou činnost pouze menšinově.

Menší obce realizují vlastní podnikatelskou činnost především v oblastech poptávaných služeb, které podnikatelský sektor nechce v obci zajišťovat a pro občany jsou tyto služby důležité. Jedná se především o provozování pohostinství, které v malých obcích slouží spíše jaké komunitní prostory a prostory pro setkávání, případně částečně nahrazuje obchod.

Klasickou prodejnu z území provozuje 8 % obcí v DSO, obecní hospodu nebo občerstvení provozuje 17 % obcí, obecní ubytovací kapacity ve formě např. penzionu provozuje 25 % obcí. Veřejné služby jako Poštu partner nebo zdravotnické služby provozuje 25 % obcí a 75 % obcí zřizuje Czech point.

Ve větších obcích je podnikatelská činnost realizována spíše prostřednictvím organizací, které obce k tomuto účelu zřizují nebo v nich mají podíly. Většinou se jedná o formu obchodní společnosti – s.r.o. a typickými příklady těchto organizací jsou např. organizace starající se o správu lesů, odpadové hospodářství, bytové fondy, veřejnou dopravu. Často je v rámci hospodářské činnosti provozován také pronájem reklamních ploch, pronájmy budov, ubytování a drobné řemeslné práce, které nejsou zajímavé pro komerční sektor. U měst je podnikatelská činnost často delegována také na Technické/Veřejné služby města.

Mimo služby uvedené výše provozuje jedna obec také vlastní vinný sklep. Jedna z obcí dotuje provoz detašovaného pracoviště ZUŠ v obci – zdarma pronajímá prostory, půjčuje hudební nástroje a financuje platy učitelů. Jedna z obcí dotuje také klub seniorů, kterému poskytuje zdarma prostory a částečně financuje jeho aktivity. Současně především menší obce poskytují pro různé služby obecní prostory většinou za „symbolické“ ceny nájemného. Obce se také shodují, že kdyby nedotovali sociální služby, tak by v území byly pouze v omezeném rozsahu.

Logicky nejvíce aktivní je v provozování podnikatelské činnosti město Kyjov. Město realizuje podnikatelskou činnost skrze svoje příspěvkové organizace nebo organizace podnikatelského typu, které zakládá nebo v nich má podíl.

Patří sem například obchodní společnosti ve vlastnictví města - TEPLO Kyjov, spol. s r.o. a Lesy města Kyjova, s.r.o. TEPLO Kyjov spol. s r.o. byla založena městem Kyjov a provozuje 17 kotlen, 22 výměníkových a 13 předávacích stanic. Lesy města Kyjova, s.r.o. mají v pronájmu 628 ha lesa od Města Kyjova a honitbu č. 32 Kyjov – město s výměrou 930 ha. Předmětem podnikání je hospodaření s tímto pronajatým majetkem. Mimo tyto organizace má město Kyjov menšinový vliv na rozhodování například v těchto komerčních organizacích: Společenství pro dům Jungmannova 1232, Kyjov (vliv 30,52%); Společenství vlastníků Jiráskova 1331, Kyjov (vliv 20,87%); Společenství vlastníků domu Komenského 866, Kyjov (vliv 16,19%); Společenství vlastníků Kollárova 223, 224, 225 v Kyjově (vliv 11,35%); Lesní družstvo Osvětimany, družstvo (vliv 7,56%); ČSAD Kyjov Servisní a.s. (vliv 5,03%); ČSAD Kyjov Logistics a.s. (vliv 5,03%); ČSAD Kyjov Bus a.s. (vliv 5,03%); Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s. (vliv 4,82%).

Město v rámci své hospodářské činnosti také provozuje reklamní plochy na sloupech veřejného osvětlení, panelech, plotech a budovách. Dále pronájmy svých budov, ubytování a prostřednictvím technických služeb také drobné zednické práce, zámečnické a nástrojářské práce, práce silniční motorové dopravy, sečení trávy, ořez stromů a prodej štípaného dřeva. Většinou se jedná o služby, které nejsou pro komerční sektor zajímavé.

3.2.7 MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE (DSO, MAS)

Na území DSO se obce také sdružují do menších mikroregionů, které lze rozdělit na monotematické a polyfunkční. Monotematické jsou zakládány především za jedním účelem, a to je především vybudování kanalizace a provoz ČOV, správa cyklostezky apod. Naopak polyfunkčních mikroregionů je v území DSO Severovýchod celkem 6 a jeden mikroregion v likvidaci. Vždy se zde sdružují obce územně a historicky bližší a tyto svazky již mají více účelů fungování. Obce z našeho DSO jsou zapojeny do následujících svazků obcí:

Tabulka: Zapojení obcí do DSO

DSO – název	Zaměření činnosti svazku
DSO Severovýchod	DSO Severovýchod, byl založen za účelem společného řešení odpadového hospodářství. Nyní se činnost také specializuje na koordinaci, přípravu a realizaci hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje regionu především ochranu životního prostředí a infrastruktury členských obcí. Tohoto cíle se DSO snaží dosáhnout prostřednictvím realizace projektů, odborného poradenství a vzdělávání obcí a pomoci při strategickém plánování a řízení obcí. V oblasti lokální ekonomiky jsou taktéž směřovány aktivity DSO pouze do oblasti realizace projektů či pomoci při strategickém plánování a vzdělávání.
Mikroregion Hovoransko	Mikroregion Hovoransko byl 11. 4. 2002 založen za účelem uskutečňování kulturně-ekonomického rozvoje oblasti. Sídlem se stala obec Hovorany, podle které byl mikroregion pojmenován. Původně bylo členem mikroregionu 6 obcí (Karlín, Terezín, Čejč, Hovorany, Šardice a Svatobořice-Mistřín). V roce 2003 obec Svatobořice-Mistřín a v roce 2013 obec Terezín z mikroregionu vystoupily. Předmětem činnosti svazku podle § 50 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů je zejména podporovat kulturně-ekonomický rozvoj, zajišťovat spolupráci, koordinaci a poskytovat pomoc a podporu obcím i dalším subjektům. Momentálně svazek slouží především k realizaci společných projektů. Nyní obce společně řeší např. vybudování Vinařské stezky mezi obcemi.
Sdružení obcí mikroregionu Podchřibí	Sdružení obcí mikroregionu Podchřibí, jehož cílem je posílení ekonomické stability regionu při zachování a rozvíjení ekologických kvalit a kulturních tradic. Prostřednictvím mikroregionu obce realizují především v posledních letech projekty na podporu tur. ruchu v území tvorbou turistických cílů jako např. Naučná stezka krajinou mikroregionu Podchřibí, Rozhledna Súsedská apod.
Mikroregionu Ždánicko	Mikroregionu Ždánicko, jehož cílem je podpora sociologicko-ekonomického rozvoje a především koordinace, příprava a realizace hospodářského,

	sociálního a kulturního rozvoje mikroregionu. Mikroregion Ždánicko se rozkládá v severozápadním cípu okresu Hodonín, přičemž podstatná část leží v oblasti přírodního parku Ždánický les. Mikroregionem vede řada cyklostezek i Kyjovská vinařská stezka. V posledních letech se mikroregion výrazně nezabývá otázkou lokální ekonomiky.
Sdružení obcí mikroregionu Moštěnka	Sdružení obcí mikroregionu Moštěnka bylo založeno za účelem uskutečňování společných zájmů obcí v oblasti regionálního rozvoje, cestovního ruchu a životního prostředí. V současné době probíhá likvidace svazku a svazek již neprovozuje žádnou činnost ve vztahu k podpoře lokální ekonomiky.
Mikroregion Babí lom	Mikroregion Babí lom je dobrovolný svazek obcí v okresu Hodonín, jeho sídlem je Kyjov a jeho cílem je socio-ekonomický rozvoj obcí a podpora dalších subjektů. Sdružuje celkem 10 obcí a byl založen 24. dubna 2002. Činnost mikroregionu je v posledních letech tvořena především společnými kulturními akcemi a pořádáním společného mobiliáře pro tyto kulturní a společenské akce.
DSO Mikroregion Nový Dvůr	DSO Mikroregion Nový Dvůr byl založen na jaře roku 2002 obcemi Milotice, Skoronice, Ratíškovice, Vacenovice a Vlkoš. Krátce po založení přistoupila do svazku obec Svatobořice-Mistřín. Historický název „Nový Dvůr“ pochází z počátku 17. století a váže se k dějinám Milotického panství ke kterému tehdy patřily všechny obce dnešního mikroregionu vyjma Ratíškovic. Společné aktivity Mikroregionu jsou zaměřeny na zlepšování kvality života místních obyvatel, ale i na vytváření podmínek pro rozvoj moderních forem venkovské turistiky a podporu aktivit, které přinesou v budoucnosti ekonomický rozvoj a zajistí podmínky pro život na úrovni, odpovídající historickému vývoji.
Mikroregionu Bzenecko	Mikroregionu Bzenecko se shoduje s vymezením obvodu pověřeného městského úřadu II. stupně Bzenec. Účelem svazku obcí je ochrana a prosazování společných zájmů členských obcí, posílení ekonomické stability regionu, rozvoj občanské společnosti, cestovního ruchu a turistiky. Mikroregion svoje rozvojové cíle opírá v současnosti o zlepšení stavu a rozvoj v oblasti krajiny, životního prostředí a realizace KPÚ, infrastruktury, cestovního ruchu.
Mikroregion Ždánický les a Politaví	Mikroregionu Ždánický les a Politaví je dobrovolný svazek obcí ležící v oblasti východního Brněnska, na pomezí Hanáckého Slovácka a Hané a těmito třemi obcemi zasahuje do DSO Severovýchod. Svazek vznikl v roce 1995 a v současnosti sdružuje 27 obcí a měst z okresů Vyškov a Hodonín. Předmět činnosti je vymezen v rámci IV. bodu

	<p>stanov Dobrovolného svazku obcí Ždánický les a Politaví. Stanovy deklarují: „že hlavní činnost svazku je zaměřena na výkon činností směřujících k systematickému a efektivnímu rozvoji zájmového území, ochranu a prosazování společných zájmů členských obcí a jejich spolupráci při rozvíjení činností týkajících se: propagace svazku a jeho zájmového území; koordinace významných investičních akcí v zájmovém území; koordinace územního plánování v zájmovém území; obnovy a zachování ekologických a estetických hodnot životního prostředí; rozvoje, případně znovuoobnovení bohatého společenského života; zachování, případně postupnému návratu k tradicím a tradičnímu rázu obcí; rozvoje dopravní obslužnosti; rozvoje školství a vzdělání; vytváření nových pracovních příležitostí v regionu, zvýšení úrovně občanského vybavení a infrastruktury; rozvoj a propagace turistického ruchu; rozvoje služeb v území; oblasti sociální péče a zdravotnictví; požární ochrany; ochrany veřejného pořádku; společných nákupů energií a zajištění telekomunikačních služeb; zajištění administrativní podpory členských obcí. Hlavním cílem svazku je propagace mikroregionu, získávání finančních dotací pro realizaci společných projektů a zpracování společných studií rozvoje regionu. Mezi další činnosti svazku patří oprava historických a církevních staveb, podpora budování cyklostezek, podpora rozvoje folklórních a historických tradic a vydávání publikací. Svazek pořádá několik společných akcí, jako jsou Slavkovská iniciativa smíření a sportovní akce Turnaj ve vybíjení o putovní cenu DSO Ždánický les a Politaví a Cykloakce Ždánickým lesem a Politavím.</p>
--	--

Všechny členské obce DSO Severovýchod vyjma obcí Čejč a Veselí nad Moravou jsou členy v MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, z.s. (tyto dvě obce již územně historicky spadají do sousedních MAS). MAS aktivně podporuje lokální ekonomiku různými formami činnosti např. provozováním regionální značky, řízením destinační organizace, vzděláváním místních producentů, dotační podporou, vlastními grantovými programy, vlastním online tržištěm regionálních produktů, organizováním vzdělávacích aktivit pro obce a exkurzí za příklady dobré praxe, odborným poradenstvím, pomoci při zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů, organizací regionálních trhů, soutěží, mapování vybavenosti regionu a pravidelným vyhodnocováním situace, apod. MAS k podpoře lokální ekonomiky sama využívá nebo spolupracuje na využívání celé řady nástrojů přímé i nepřímé podpory lokální ekonomiky, včetně realizace vlastních projektů a projektů spolupráce. Občané členských obcí, podnikatelé i zástupci členských obcí mají možnost tyto služby, které jsou poskytovány většinou zdarma využívat.

Dosavadní aktivity DSO či MAS zahrnovaly zejména následující aktivity, které jsou klíčové pro podporu LEK:

- provozováním regionální značky,
- zřizováním destinační organizace,
- řízením pracovní skupiny pro rozvoj cestovního ruchu v regionu
- vzděláváním místních producentů,

- dotační podporou, vlastními grantovými programy,
- dotační poradenství
- vlastním online tržištěm regionálních produktů,
- organizováním vzdělávacích aktivit a exkurzí za příklady dobré praxe,
- odborným poradenstvím,
- pomoci při zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů,
- organizací regionálních trhů, soutěží,
- mapování vybavenosti regionu, pravidelným vyhodnocováním situace a veřejným prezentováním těchto informací
- pro členy pak také realizaci výběrových řízení, pomoc se strategickým plánováním, pomoc s organizací akcí, službu zprostředkování odborného poradenství.

V posledních 5 letech obce realizovaly ve spolupráci s dalšími obcemi (v uvedených DSO, v MAS) následující projekty, které jsou klíčové pro podporu LEK):

Tabulka: Meziobecní spolupráce obcí k podpoře LEK (za posledních 5 let)

Projekt – název	Cíl a hlavní přínosy projektu (související s podporou LEK)
Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce	Projekt byl zaměřen na podporu vytváření center společných služeb, založených na bázi meziobecní spolupráce. Společné služby byly poskytovány v oblasti veřejné správy s důrazem na samosprávné kompetence, ale i v přenesené působnosti s cílem zajistit efektivnější poskytování veřejných služeb občanům zapojených obcí i obcím samotným. Byla prověřována možnost přenosu a výkonu některých kompetencí v oblasti výkonu veřejné správy v samostatné i přenesené (státní) působnosti na DSO.
Strategické plánování, vzdělání a dělání, ať Kyjovsko pohnání!	Cílem projektu bylo zlepšit systém řízení svazku obcí – zavést řízení svazku prostřednictvím specializovaného managementu a zvýšit transparentnost jeho fungování. Kromě zavedení managementu bylo realizováno vzdělávání starostů a zástupců obcí v podobě 10 prezenčních seminářů a jedné dvoudenní exkurze za příklady dobré praxe do mikroregionu Posázaví. Především pak bylo vytvořeno celkem 28 strategických rozvojových dokumentů obcí a mikroregionů, kdy jsme do každé obce vyjížděli a s místními lidmi diskutovali při komunitním plánování. Ve všech členských městech DSO a menších mikroregionech byly hledány místní potenciály rozvoje území, a to v oblastech lokální ekonomika, vzdělávání, cestovní ruch a krajina a její zpřístupnění.
Koncepční dokumenty pro obce Kyjovska	V rámci projektu byly vytvářeny různé druhy koncepčních dokumentů pro obce DSO Severovýchod, které jim dají možnost rozvíjet se v určitých oblastech jako je cestovní ruch, odpadové hospodářství, boj se suchem apod. Pasporty hřbitova, zeleně, veřejného osvětlení a další jim

	zase umožní efektivní údržbu a usnadní případný další rozvoj obecního vlastnictví. Dokumenty budou vytvořeny pro 18 obcí DSO Severovýchod, včetně 3 partnerských, a jednoho mikroregionu. Celkem bylo vypracováno 66 dokumentů.
Vracíme, proto šetříme – nákup vratného nádobí pro region	Předmětem projektu bylo předcházení vzniku odpadů v obcích DSO Severovýchod a partnerských obcích snížením množství spotřebovaného jednorázového nádobí díky pořízení vratného nádobí v podobě kelímků a misek včetně zařízení pro jejich umývání. Celkem bylo pořízeno více než 65 000 kelímků a 2 800 misek, které byly rozděleny mezi zapojené obce pro využití na akcích pořádaných na jejich území. Díky projektu nevznikne v těchto obcích až 73,2 tun odpadu z jednorázového nádobí za rok.
Vzdělávání a zkušenosti partnerů – cesta k rozvoji DSO Severovýchod	Hlavním cílem projektu bylo zlepšit informovanost zástupců obcí a místních aktérů DSO Severovýchod v oblasti rozvoje obcí. Za tímto účelem byly uspořádány dvě stáže pro 40 zástupců obcí DSO Severovýchod, obsahující i odborné vzdělávání, v jiných úspěšně fungujících regionech, kde bylo účastníkům projektu místními zástupci obcí a aktéry podílejícími se na rozvoji venkovské oblasti prezentovány příklady dobré praxe a projekty zaměřené na obnovu a rozvoj tamějších venkovských obcí, došlo k přenosu know-how mezi představiteli těchto regionů. Stáže proběhly do území MAS Český Sever a MAS Český Západ. V rámci každé ze stáží proběhly 2 lektorované semináře s moderovanou diskusí zástupců samospráv obou regionů.
Portál společných služeb DSO Severovýchod	Projekt je zaměřen na zlepšení komunikace DSO Severovýchod směrem k občanům členských obcí a široké veřejnosti. Potřeba zlepšení komunikace vyplynula z Analýzy procesního řízení DSO Severovýchod z roku 2019. Projekt se snaží tento nedostatek fungování DSO řešit. Dílčím krokem ke zlepšení komunikace s občany jsou aktivity projektu – modernizace webových stránek a mapový portál. Ty pomohou DSO Severovýchod prezentovat občanům a široké veřejnosti zajímavé informace o území regionu moderní formou
Vzdělávání ke společnému rozvoji DSO Severovýchod	Vzdělávání probíhalo formou pěti prezenčních seminářů tematicky zaměřených na agendy, které obce řeší v rámci samostatné i přenesené působnosti, na aktuální legislativní problematiku, problematiku řešení sucha apod. Zároveň byla uspořádána jednodenní exkurze do vybrané lokality, konkrétně do území MAS Opavsko, kde byly jejím účastníkům místními zástupci a aktéry

	podílejší se na rozvoji venkovské oblasti prezentovány příklady dobré praxe a projekty zaměřené na obnovu této oblasti. Došlo při tom k přenosu know-how mezi představiteli obou regionů.
--	---

V tabulce jsou s ohledem na množství projektů realizovaných na území DSO uvedeny pouze projekty podpořené z veřejných zdrojů, u nichž bylo žadatelem DSO Severovýchod.

3.2.8 VYUŽITÍ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ K PODPOŘE LEK

Téměř všechny obce využívají strategické plánování prostřednictvím dokumentů Programu rozvoje obce, které jsou nastaveny dle metodik MMR uveřejněných na stránce: <https://www.obcepro.cz/metodika>.

Každá obec však plánuje v jiném časovém horizontu, přičemž nejčastější je doba plánování s výhledem na 5–6 let. Program rozvoje obce ve své analytické části popisuje území obce, strukturu obyvatelstva, hospodářství i infrastrukturu. Okrajově se tedy věnuje i oblasti lokální ekonomiky. Ve strategické části vymezuje vizi a cíle rozvoje obce, současně je zde akční plán projektových záměrů. Dokumenty by dle informací v nich obsažených měly být pravidelně ročně aktualizovány především v části akčních plánů, kde jsou uvedeny projektové záměry obcí v prioritách obce. Reálně se tak příliš neděje.

Obecně lze říci, že cíle v obcích jsou velmi podobné. Jedná se prioritně o cíle zaměřené na dobudování a rekonstrukce technické a dopravní infrastruktury; vytváření podmínek pro aktivní zapojování obyvatel do života v obcích; vytvoření podmínek pro zajištění kvalitního životního prostředí a udržení stavu přírody a krajiny v okolí obcí. Některé obce zde mají uvedeno také např. zajištění kvalitních podmínek pro rozvoj cestovního ruchu; zajistit zachování stávajících služeb v obci a vytvořit vhodné podmínky pro rozvoj dalších služeb. Lze říci, že některé tyto cíle obcí v DSO mají přímo vliv na rozvoj lokální ekonomiky v území obcí.

Dokumenty, které byly tvořeny zaměstnanci DSO Severovýchod, nebo MAS Kyjovské Slovácko v pohybu v sobě navíc oproti ostatním dokumentům zahrnují výstupy z více druhů zapojení veřejnosti (občanů, podnikatelů, zástupců NNO) do tvorby těchto dokumentů. Téměř vždy při tvorbě proběhly dotazníková šetření a komunitní plánování s občany, kdy byla snaha pomocí facilitačních metod zjistit preference rozvoje obcí ze strany místních občanů, podnikatelů a NNO a zanést je do kontextu proveditelnosti a realizovatelnosti společně přímo s nimi při tvorbě návrhu na akční plán. Ke strategickému plánování obce také hodně využívají informace obsažené v územním plánu. Územní plány reálně obce aktualizují až na základě konkrétních potřeb. V současné době jsou územní plány aktualizovány poměrně hodně, protože obce již nemají rozvojové plochy na svých pozemcích, a proto dochází k účelovým změnám územních plánů, aby mohli probíhat nové výstavby pod. Zajímavým zdrojem informací z hlediska náhledu do historií obcí jsou především obecní kroniky, které jsou často velmi dobře zpracovány a zachycují nejdůležitější informace z dění v obci.

Mimo strategické plánování obcí probíhá strategické plánování, a především analyzování i statistických ukazatelů a dat o území ze strany DSO Severovýchod a MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, z.s. Obě organizace mají aktuální strategické plány, v nichž se snaží reflektovat aktuální potřeby území a zahrnovat do nich potřeby z Programů rozvoje obcí.

3.2.9 NEJČASTĚJI A NEJMÉNĚ VYUŽÍVANÉ NÁSTROJE PODPORY LEK V DSO

Nástroje podpory LEK, které nejčastěji využívají obce v DSO, shrnuje níže uvedená tabulka.

Tabulka: Obcemi nejčastěji používané nástroje podpory LEK

	% aktivních obcí v DSO
Podporování komunitní a spolkové činnosti	100
Příprava a realizace společných projektů s aktéry LEK.	92
Podporování cestovního ruchu	83
Využití nástrojů pro aktivní a pravidelnou komunikaci o možnostech rozvoje LEK s externími aktéry.	67
Podporování bydlení	67
Průmyslová zóna	67
Služby obce k rozvoji podnikání	50
Pronajímání nemovitostí podnikatelům	42
Omezování sociálně nežádoucích nebo patologických jevů.	33
Obec se přímo, nebo nepřímo finančně podílí na poskytování služeb, které by v obci jinak chyběly, nebo byly výrazně omezené.	33
Využívání možnosti změnit nájemné a místní poplatky pro podporu LEK.	33
Vzdělávání pracovníků / hledání existující dobré praxe v podpoře LEK.	33
Obec sama poskytuje služby, které by v obci jinak chyběly, nebo byly výrazně omezené.	17
Pravidelné vyhodnocování potřeb a dostupnosti služeb na území obce a v širším území	8
Strategické plánování a řízení rozvoje LEK	8
Finanční pomoc / dotační programy pro podnikatele	8
Finanční nástroje pro podporu LEK jako vouchery, místní měna.	8
Zohledňování podnikatelů při zadávání veřejných zakázek.	0
Využívání možnosti změnit koeficient daně z nemovitosti pro podporu LEK.	0

Pozn.: Procenta jsou vytvořena na základě analýz 12 vybraných obcí. Bližší popis – v úvodu dokumentu.

K tabulce Obcemi nejčastěji používané nástroje podpory LEK je třeba uvést, že v území všechny obce podporují neziskové organizace působící v obcích a tyto neziskové organizace naopak poskytují služby, které nejsou pro komerční sektor finančně zajímavé. Procento přípravy a realizace společných projektů s aktéry LEK je vysoké především právě díky společným aktivitám obcí s neziskovým sektorem. Kdyby zde měl být zohledněn pouze podnikatelský sektor, bylo by procento minimální. Vysvětlení je třeba uvést také u „průmyslových zón“, které jsou v cca polovině obcí, ale pozemky v těchto areálech nejsou vlastněny obcemi, nýbrž podnikatelskými subjekty. Obce pomáhají se síťování a starají se o komunikace do těchto areálů.

V DSO nalezneme také obce, které jsou v podpoře LEK velmi aktivní. Mezi ně můžeme zařadit především ty, které uvádíme v níže uvedené tabulce:

Tabulka: Obce aktivně podporující LEK

Jméno obce	Proč je možné považovat za nejaktivnější v podpoře LEK?	Jak může pomoci ostatním obcím v podpoře LEK?
Dambořice	<p>Obec vykoupila areál bývalé Farmy, kterou přebudovává pro potřeby místních podnikatelů k pronájmu. Provozuje dům služeb, kde prostory pronajímá poptávaným službám v obci. Obec se na rozdíl od většiny ostatních obcí nezbavuje pozemků prodejem podnikatelům, ale nemovitosti aktivně vykupuje a pronajímá je.</p> <p>Obec podporuje podnikatele prostřednictvím obecních půjček pro začínající podnikatele.</p> <p>Současně obec spravuje bytový fond o 30 bytových jednotkách a pronajímá 7 startovacích bytů.</p> <p>Pro podporu a rozvoj bydlení vytvořila Fond rozvoje bydlení. Z tohoto fondu jsou občanům obce poskytovány podpory ve dvou programech – v programu A k poskytování bezúročných zápůjček k novostavbě nebo rekonstrukci rodinných a bytových domů, v programu B k poskytování nízkouročených zápůjček k opravám, rekonstrukci a technickému zhodnocení stávajících rodinných a bytových domů.</p>	<p>Sdílení zkušeností s nástroji přímé podpory bydlení a podnikatelského sektoru.</p> <p>Sdílení zkušeností s přípravou „průmyslové zóny“ vlastněné obcí a správou objektů pro podnikání.</p> <p>Sdílení zkušeností se správou bytového fondu a nastavením podmínek startovacích bytů.</p> <p>Sdílení zkušeností s nastavením podmínek prodeje nemovitostí pro podporu místních mladých lidí.</p>

	<p>Při prodeji pozemků má obec primární snahu zajistit místa pro místní mladé občany a rodiny, tomu přizpůsobuje také podmínky prodeje pozemků. Obec je aktivním hráčem na trhu s bydlením a vytváří příznivé podmínky pro dostupné bydlení v obci. Obec podporuje podnikatele i bydlení přímými finančními nástroji.</p>	
Žádovice	<p>Nastartovaná větší spolupráce s podnikatelským sektorem. Dochází ke společné realizaci využití doposud nevyužívaného zemědělského brownfieldu, který bude přebudován na centrum obce se zázemím pro podnikatelský sektor. Spolupráce s Farmou Labuty, s.r.o., vinařstvím Maňák a Soukromým zemědělcem Sečkou na přípravě provozu prodejny lokálních produktů. Zřízení obecní hospody.</p>	<p>Sdílení zkušeností spolupráce s podnikatelským sektorem a realizace PPP projektů.</p> <p>Sdílení zkušeností realizace velkého projektu na využití brownfields.</p>
Kyjov	<p>Partner při budování Centra technického a inovativního vzdělávání ve městě Kyjově – spolupráce SŠ Polytechnická Kyjov, město Kyjov, MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, OHK, DDM Kyjov, JMK.</p> <p>Zkušenost s provozem lokální měny Correny.</p> <p>Podpora setkávání podnikatelů na platformě skupiny „Podnikavci“.</p>	<p>Sdílení zkušeností týkající se lokální měny.</p> <p>Sdílení zkušeností týkající se platformy pravidelného setkávání s podnikatelským sektorem.</p>
Karlín	<p>Obec provozuje vlastní hospodu, která současně slouží jako „komunitní centrum v obci.</p>	<p>Sdílení zkušeností s hospodářskou činností obce.</p>
Veselí nad Moravou	<p>Realizace projektu gastro-zábavního centra v areálu veselského přístaviště na Baťově kanálu – spolupráce s</p>	<p>Realizace PPP projektů.</p>

	podnikateli a Vinařstvím Veselí nad Moravou. Aktuálně také řeší rozvoj místní průmyslové zóny s dílčími investory.	
--	--	--

3.2.10 SOUHRNNÉ HODNOCENÍ DOSAVADNÍ PODPORY LEK ZE STRANY OBCÍ V DSO

Hlavní funkcí většiny obcí v území DSO Severovýchod je v současnosti funkce obytná. V této oblasti mají především obce v blízkosti spádových center velký potenciál rozvoje. V této oblasti nyní obce řeší především síťování rozvojových lokalit, výkupy starých nevyužívaných objektů, v menší míře dochází také k budování startovacích bytů a bytů pro seniory. Při naplňování toho cíle však obce stále narážejí na situaci, kdy ve většině případů již nejsou vlastníky rozvojových ploch pro bydlení a od soukromých subjektů je velmi obtížné pozemky vykoupit. Proto v současnosti dochází k častým změnám územních plánů s cílem měnit účelové určení pozemků pro zajištění dalšího možného rozvoje obcí.

S rozvojem bydlení nebo snahou udržet stávající počet obyvatel v obcích obce často také řeší rozvoj veřejných i soukromých služeb. U menších obcí jsou často nuceni obce dotovat nebo poskytovat služby samy. Jedná se např. o zajištění pošty partner, zajištění ubytovacích kapacit (obecní turistický penzion), provoz obchodu, hospody a v rozvoji služeb směrem ke starším občanům v obci.

Obce se také snaží podporovat lokální ekonomiku aktivitami přispívajícími k udržení stavu krajiny v okolí obcí a aktivity přispívající k rozvoji cestovního ruchu. Z pohledu benefitů území je výhodou většiny obcí v území DSO je poměrně velká rozloha vinic a sadů, existence vinných sklepů, aktivní vinaři a vinařské spolky podílející se i na kulturním a společenském životě. Je zde možné stavět také na tradicích a folklóru. Dominantní roly v území hraje také charakter přírody a krajiny, který je taktéž zajímavým lákadlem turistického ruchu. Obce se dlouhodobě snaží pečovat o stav přírody a krajiny v okolí obcí.

Další potenciál obcí, který se zde skrývá, je dán v místních podnikatelích. Dobře funguje spolupráce s drobnými živnostníky v obcích, která je postavena na partnerském vztahu a vzájemné prospěšnosti mezi jednotlivými subjekty.

K podpoře lokální ekonomiky obce v DSO Severovýchod využívají především nepřímých nástrojů podpory LEK. Ve většině obcí se jedná se o následující nástroje:

- Netržní ceny pronájmů
- Odpouštění nájmů v době Covid 19
- Zapůjčování mobilního vybavení na kulturní a společenské akce zdarma nebo za netržní ceny
- Informování o realizovaných veřejných zakázkách
- Propagování místních podnikatelů na webových stránkách obce nebo v jiných veřejně přístupných komunikačních nástrojích
- Spolky mají možnost využívání obecních prostor zdarma
- Zjišťování potřeb spolků na pravidelných setkáních se zástupci obcí

Z přímých nástrojů jsou obcemi DSO využívány především následující nástroje:

- Dotování „veřejných“ služeb, které by jinak chyběly (sociální služby, obchody...)
- Dotace na podporu spolkové činnosti

- Využívání primárně místních řemeslníků pro drobné práce kolem obce
- Budování potřebné infrastruktury pro podnikání
- Větší města provozují informační centra, včetně nabídky doplňkových služeb (průvodcovské služby, půjčovna kol a koloběžek, prodej a zprostředkovaný předprodej vstupenek).
- Větší města využívají také prezentace na veletrzích cestovního ruchu
- Budování infrastruktury pro tur. ruch a doplňkové infrastruktury tur. ruchu (některé obce provozují i ubytovací kapacity)
- Vykupování nevyužívaných nemovitostí
- Hledání vhodných investorů pro realizaci investic do nevyužívaných objektů

Mezi další nástroje, které jsou však využívány, nebo byly využívány v minulosti k podpoře lokální ekonomiky, pouze v jednom nebo málo území obcí patří:

- Pravidelná setkání s podnikateli a vedením obce
- Spolek „Podnikavců“ – pravidelná setkání podnikatelů a lidí, kteří chtějí začít podnikat dotovaná ze strany města
- Implementace lokální měny – Corency v rámci pilotního ověření fungování měny ve městě
- Spolupráce na vybudování coworkingového centra a fablabu ve městě
- Poskytování bezúročných úvěrů pro začínající podnikatele v obci
- Realizace vlastní podnikatelské činnosti – provoz hospody

V rámci MAS Kyjovské Slovácko v pohybu mají občané regionu možnost zdarma čerpat poradenství související se založením a provozem neziskové organizace. MAS aktivně podporuje lokální ekonomiku různými formami činnosti např.

- provozováním regionální značky,
- zřizováním destinační organizace,
- řízením pracovní skupiny pro rozvoj cestovního ruchu v regionu
- vzděláváním místních producentů,
- dotační podporou, vlastními grantovými programy,
- vlastním online tržištěm regionálních produktů,
- organizováním vzdělávacích aktivit a exkurzí za příklady dobré praxe,
- odborným poradenstvím,
- pomoci při zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů,
- organizací regionálních trhů, soutěží,
- mapování vybavenosti regionu, pravidelným vyhodnocováním situace a veřejným prezentováním těchto informací

DSO Severovýchod zase v současnosti nabízí zdarma služby i související i s podporou lokální ekonomiky typu:

- vzdělávání
- dotačního poradenství
- pro členy pak také realizaci výběrových řízení, pomoc se strategickým plánováním, pomoc s organizací akcí, službu zprostředkování odborného poradenství.

Přístupy obcí v DSO k podpoře LEK (včetně role DSO v podpoře LEK) můžeme shrnout následující tabulkou SWOT:

Tabulka: Podpora LEK obcemi z DSO – SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Podnikatelé a občané v území se „nebojí“ přicházet s podměty pro rozvoj lokální ekonomiky Existují příklady dobré praxe mezi obcemi i v oblasti lokální ekonomiky Obce snaží vykupovat nemovitosti, síťovat je a využívat je pro další rozvoj obce v prioritních oblastech Podnikatelé podporují činnost obce, společenský a kulturní život v obci. majetek obce mohou bezplatně využívat příspěvkové organizace obce a také všechny další organizace zřizované obcemi. Určitý majetek jako např. kulturní / komunitní / spolkové... prostory mohou také zdarma využívat spolky v obcích Obce realizují vlastní podnikatelskou činnost především v oblastech poptávaných služeb, které podnikatelský sektor nechce v obci zajišťovat a pro občany jsou tyto služby důležité, díky tomu služby nezanikají Obce mají vytvořeny fungující komunikační kanály pro přenos informací s veřejností a neziskovým sektorem Začali vznikat první platformy spolupráce na nichž se podnikatelé setkávají i se zástupci jiných sektorů V území jsou zavedeny schůzky různých pracovních skupin, které se pravidelně scházejí a částečně řeší také témata dotýkající se lokální ekonomiky regionu Obce se snaží vyhledávat vhodné dotační tituly pro podporu i oblastí spadajících do lokální ekonomiky 	<ul style="list-style-type: none"> Obce nemají dostatečné personální zázemí, aby se mohly více věnovat oblasti lokální ekonomiky (počet zaměstnanců, vzdělanost zaměstnanců v této oblasti apod.) Většina obcí nemá žádný poradní orgán pro podporu lokální ekonomiky, ani dostatečné znalosti, aby se v této oblasti mohly více rozvíjet Na přímou větší podporu lokální ekonomiky nejsou historicky tvořeny žádné rezervy Obce téměř nespolupracují s externími aktéry lokální ekonomiky mimo území regionu Nedochází k pravidelnému analyzování dat a strategickému plánování v oblasti lokální ekonomiky na úrovni obcí V průmyslových zónách jsou téměř všechny pozemky vlastněny soukromými vlastníky. U výběrových řízení obce s ohledem na administrativní náročnost nevyužívají jiného hodnotícího kritéria než nejnižší nabídkové ceny Nejsou zde dostatečné služby pro mladé začínající podnikatele Rozvoj podnikatelského sektoru v obcích není téměř nijak závislý na činnosti obcí Výrazně chybí nabídka levných kanceláří typu coworkingových center pro začínající podnikatele, případně sdílených kanceláří. V rozvoji obcí je pro obce momentálně nejvíce limitující rozpočet obcí a personální kapacity. Komunikace s aktéry lokální ekonomiky probíhá ve většině obcí bez komunikační strategie. Jedná se primárně o individuální

<ul style="list-style-type: none"> ● V rámci situace s COVID 19 obce svým podnájemcům v případě, že si zažádali o prominutí odpouštěly většinou veškeré nájemné, případně ho alespoň snižovaly ● Obce se snaží podporovat místní podnikatele i v rámci zadávání zakázek a informují je o vyhlášených výběrových řízeních. Většinou obce disponují seznamy a kontakty na místní podnikatele. ● Téměř všechny obce využívají strategické plánování prostřednictvím dokumentů Programu rozvoje obce ● Dobře funguje spolupráce s drobnými živnostníky v obcích, která je postavena na partnerském vztahu a vzájemné prospěšnosti mezi jednotlivými subjekty. 	<p>komunikaci založenou na řešení aktuálních problémů a potřeb, bez pravidelné komunikace, která by lokální ekonomiku posouvala k naplňování nějakých cílů či priorit.</p>
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ● Větší města typu ORP mají velké množství úředníků, kteří by mohly více participovat na aktivitách širšího regionu (ORP) nejen města ● Obce vytváří velké množství svazků obcí, které jsou polyfunkčně zaměřeny a některé z nich mají potenciál věnovat se i oblasti rozvoje lokální ekonomiky ● V území působí MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, která se prostřednictvím získávání dotací pro region snaží realizovat poměrně značné množství aktivit na podporu lokální ekonomiky. Při větší podpoře tohoto subjektu by mohl být dopad těchto aktivit ještě větší. ● V území působí Okresní hospodářská komora, která se primárně věnuje podpoře podnikatelů. Při rozvoji spolupráce by mohla působit i jako prostředník směrem k podnikatelskému sektoru ● Ve všech obcích DSO je evidován převis poptávky po dostupném bydlení proti nabídce ● V současnosti dochází k častým změnám územních plánů s cílem měnit účelové určení 	<ul style="list-style-type: none"> ● Většinově je lokální ekonomika okrajovým tématem zástupců obcí ● Obce nevlastní téměř žádné rozvojové plochy a vlastníci půdy a nemovitostí je nechtějí prodat ● Podpora vzdělávání ze strany obcí závisí spíše na osobních vztazích mezi vedením obce a vzdělávací instituce ● Obce se shodují, že kdyby nedotovali sociální služby, tak by v území byly pouze v omezeném rozsahu ● Ve většině obcí, v nichž je průmyslová zóna je kapacita průmyslové zóny plně obsazena, nebo obec nemá možnosti situaci ovlivnit ● Obce by měly dát pozor na hospodařící subjekty na zemědělské půdě. Jedná se o velké firmy mající sídlo mimo katastr obcí, které půdu maximálně vytěžují a vznikají zde velké půdní bloky, které následně působí erozní problémy. Těmto problémům je třeba předcházet protierozními opatřeními, případně využít nástroje komplexních

pozemků pro zajištění dalšího možného rozvoje obcí	pozemkových úprav a realizace opatření po KPÚ.
--	--

● II. NÁVRHOVÁ ČÁST

1 PŘÍLEŽITOSTI DALŠÍHO ROZVOJE LEK

V analytické části byly identifikovány klíčové příležitosti dalšího rozvoje LEK v DSO, které vyjmenovává níže uvedená tabulka. V tabulce také komentujeme, do jaké míry mohou být tyto příležitosti využity obcemi, případně úrovní DSO.

Tabulka: Hlavní příležitosti dalšího rozvoje LEK v DSO

Příležitosti	Možnosti využití příležitosti obcemi v DSO/DSO (shrnující komentář)
1. Větší podpora dostupného bydlení a rozvoj funkce obytné v obcích	<p>Hlavní funkcí většiny obcí v území DSO Severovýchod je v současnosti funkce obytná. V této oblasti mají především obce v blízkosti spádových center velký potenciál rozvoje a možnost stabilizovat demografický vývoj na řadu let dopředu. Ceny nemovitostí ve spádových centrech jsou nedostupné pro průměrné mladé občany a rodiny s dětmi, které proto hledají a nadále budou hledat bydlení právě v těchto obcích v blízkosti spádových center, kde jsou nemovitosti stále cenově dostupné, kde se koncentruje také vybavenost službami a částečně i nabídka zajímavějších pracovních míst. Cílem obcí by mělo být především zastavení odlivu mladých lidí do Brna a mimo území DSO.</p> <p>Obce by měly nyní co nejvíce investovat do rozvoje bydlení – síťováním rozvojových lokalit, výkupy starých nevyužívaných objektů, budování startovacích bytů apod. Při naplňování toho cíle však obce stále narážejí na situaci, kdy ve většině případů již nejsou vlastníky rozvojových ploch pro bydlení a od soukromých subjektů ke velmi obtížné pozemky vykoupit. Proto v současnosti dochází k častým změnám územních plánů s cílem měnit účelové určení pozemků pro zajištění dalšího možného rozvoje obcí. Obce mají nyní také příležitost upravit regulativ výstavby nyní definovaný územním plánem.</p> <p>Z pohledu rozvoje bydlení by se obce měly také více zaměřit na podporu dostupného bydlení pro mladé a seniory.</p> <p>Z pohledu technické infrastruktury pro bydlení je situace v obcích poměrně dobrá a bude třeba řešit především síťování nových rozvojových ploch. Dobudování chybějící infrastruktury v obcích (technická, dopravní).</p>
2. Zajištění veřejných a komerčních služeb poptávaných občany – obec se přímo, nebo nepřímo finančně podílí na poskytování služeb,	<p>V návaznosti na oblast rozvoje bydlení bude třeba u některých menších obcí vyřešit také rozvoj veřejných služeb poskytovaných obcí, případně neziskovými organizacemi ve spolupráci s obcí. Jedná se o zajištění pošty partner, zajištění ubytovacích kapacit (obecní turistický penzion) a v rozvoji služeb směrem ke starším občanům v obci. Tyto služby by také zvýšily kvalitu bydlení v obci.</p> <p>S ohledem na blízkost spádových center není nezbytné ze strany obcí řešit některé chybějící komerční služby. Spíše by mělo dojít k zajištění</p>

<p>kteřé by v obci jinak chyběly, nebo byly výrazně omezené</p>	<p>dlohodobé udržitelnoŝti nejvíce poptávaných ŝluŝeb (lékař, kadeřník, hospoda, obchod apod.), které ŝe především pro ŝarší občany v důŝledku např. omezenější mobility mohou ŝtát nedoŝtupné.</p>
<p>3. Aktivitoř přispívající k rozvoji ceŝtovního ruchu</p>	<p>Rozvojovou oblaŝtí by mohly být aktivity přispívající k rozvoji ceŝtovního ruchu. Navázání na unikáty, které ŝe v obcích nacházejí a vytvořit k nim turistické produkty.</p> <p>Velký potenciál v sobě ŝkrývá institut turistické destinace, který vznikl na platformě území regionu Slovácka. Tento potenciál zatím není vyuŝit a organizace nefunguje efektivně.</p> <p>Z pohledu benefitů území je výhodou většiny obcí v území DSO je poměrně velká rozloha vinic a ŝadů, existence vinných ŝlepu, aktivní vinaři a vinařské ŝpolky podílející ŝe i na kulturním a ŝpolečenském ŝivotě. Pro tradice a bohatŝtví jiŝní Moravy ŝou víno, vinařŝtví, památky a přírodní krásy nejen symbolem, ale i zdrojem moŝného ekonomického a ŝociálního rozvoje. Je zde moŝné ŝavět také na tradicích a folklóru. Potenciál je zde také ve vytváření podmínek pro otevřenou produkci místních umělců. Např. přes letní období na náměŝtích umíŝtit pódium ŝ posezením a místní umělci by měli moŝnoŝt ŝe zde kdykoliv prezentovat. ŝoučasně je třeba dát na proŝtor pro jiné druhy kultury, než je folklór.</p> <p>Dominantní roly v území hraje také charakter přírody a krajiny, který je taktěž zájímavým lákadlem turistického ruchu. Obce ŝe dlouhodobě ŝnaŝí pečovat o ŝtav přírody a krajiny v okolí obcí. K rozvoji v této oblaŝti by pomohlo zlepŝení průchodnoŝti krajiny kolem obcí a pěŝí i cyklistické napojení mezi ŝousedními obcemi.</p> <p>Zájímavým lákadlem je lokalita Moravského Toŝkánska. Nachází ŝe zde také např. termální prameny. Málo ŝou vyuŝívány např. proŝtory leŝů k rekreaci (téměř neŝou naučné leŝní ŝtezky) a ŝtále zde přetrvává rétorika leŝa pro zvěř a těžbu dřeva.</p> <p>ŝ ohledem na vybavenoŝt některých obcí v oblaŝti ŝportu je potenciálem také „ŝportovní turistických ruch“. Pro turismus mohou být zájímavé i např. místní rodinné farmy a prodej ze dvora, které by bylo ideální zpříŝtupnit veřejnoŝti.</p> <p>U některých obcí ŝe nabízí, aby ŝamy realizovaly některé aktivity „podnikatelského“ charakteru jako je zpracování lokálních produktů apod. které by bylo moŝné přetavit do hoŝpodářŝké činnosti obcí, případně vytvořit tzv. komunitní prodejnu lokálních produktů (med, víno, výrobky z ovoce apod.).</p> <p>V oblaŝti turismu může území těŝit také z historie hornictví, Napoleoňská historie apod. které mohou být pro turisty zájímavým lákadlem. Aby ŝe však ŝituace mohla dále vyvíjet je třeba vytvořit jasnou koncepci rozvoje turistického ruchu v území DSO i ŝ implementační částí určující zodpověďnoŝt za jednotlivé aktivity realizace.</p> <p>ŝoučasně je třeba začít budovat doprovodnou infrastrukturu turistického ruchu (odpočívky, lavičky, WC, vyhlídky apod.), na kterou ŝe následně</p>

	<p>mohou nabalovat doprovodné služby jako kvalitní gastronomické služby či ubytování.</p>
<p>4. Řešení problémů velkých půdních bloků a nevhodného hospodaření na okolní půdě, udržení a zlepšování stavu přírody a krajiny. Řešení situace s nevyužívanými nemovitostmi a objekty v obcích.</p>	<p>Současně by si obce měly dát pozor na hospodařící subjekty na zemědělské půdě. Jedná se o velké firmy mající sídlo mimo katastr obcí, které půdu maximálně vytěžují a vznikají zde velké půdní bloky, které následně působí erozní problémy. Těmto problémům je třeba předcházet protierozními opatřeními, případně využít nástroje komplexních pozemkových úprav a realizace opatření po KPÚ.</p> <p>Zlepšení prostupnosti krajiny, obnova polních cest, budování stezek propojujících sousední obce. Rozšíření prostupnosti území DSO pro nemotorovou dopravu – pěší, cyklistická</p> <p>Údržba krajiny, zachování původního rázu krajiny kolem obcí, podpora maloplošného zemědělství za účelem udržení stavu krajiny. Současně udržení tradice záhumenek v obcích.</p> <p>Využití potenciálu krajiny kolem obcí, obnova původních sadů. Např. na katastru města Vracova se nachází Oblast Vátých písků, které jsou národní přírodní památkou (Moravská Sahara) – specifická skladba rostlin a živočichů.</p> <p>Budování nových vodních ploch pro zadržování vody v krajině, např. sloužících i jako přírodní koupaliště. Např. na katastru města Vracov se nachází jezero Rašelina a termální pramen, který by bylo možné využít směrem k rekreačním účelům. Ve městě Kyjov je příležitostí oživení a zprůchodnění nábreží řeky Kyjovky. Využití vodní nádrže v Kelčanech apod.</p> <p>Obce by také měly pokračovat ve snaze vykoupit chátrající objekty v obcích a využít je na pronájem komerčním subjektům dle svých priorit.</p>
<p>5. Omezování sociálně nežádoucích nebo patologických jevů</p>	<p>Jedná se o problémy, které jsou pro území částečně „nové“ v tak velkém rozsahu, jako jsou vnímány v současné době.</p> <p>Pokud obce nezačnou pracovat na řešení těchto problémů, bude docházet k jejich rozvoji a následná situace může mít výrazně negativní vliv na lokální ekonomiku.</p>
<p>6. Rozvoj spolupráce s místními podnikateli, nalezení vhodného nástroje pravidelné komunikace</p>	<p>Další potenciál obcí, který se zde skrývá je dán v místních podnikatelích. Dobře funguje spolupráce s drobnými živnostníky v obcích, která je postavena na partnerském vztahu a vzájemné prospěšnosti mezi jednotlivými subjekty.</p> <p>Rozvojový potenciál podpory je zejména v podpoře malých a začínajících podnikatelů při hledání vhodných prostor pro podnikání, poskytování poradenství, propagaci činnosti podnikatelů.</p> <p>Je zde i potenciál pro větší spolupráci obcí mezi veřejným a soukromým sektorem a realizaci společných projektů, včetně většího zapojování okresní hospodářské komory, úřadu práce a dalších aktérů lokální ekonomiky.</p>

	<p>Rozvoj podnikatelského sektoru v obcích není téměř nijak závislý na činnosti obcí. Jsou zde lokality pro rozvoj drobného podnikání především lehkého průmyslu, případný potenciál se skrývá v Hi-tech průmyslu a IT odvětví. Výrazně chybí nabídka levných kanceláří typu coworkingových center pro začínající podnikatele, případně sdílených kanceláří.</p> <p>Potenciálem je také rozvoj podnikání v území v oblasti ovocnářství, kdy se na území obcí nacházejí nevyužité ovocné sady, které by potřebovaly jen vyčistit a využít jejich potenciál. Problémem je opět vlastnictví těchto pozemků v soukromých rukou a velký počet majitelů.</p>
7. Zlepšení dostupnosti pracovních příležitostí	<p>Z pohledu dostupnosti pracovních příležitostí je klíčové začít vyjednávání s IDS JMK ohledně zavedení přímých spojů do měst, kde občané nejčastěji nacházejí pracovní uplatnění, v případě vlakové dopravy cílit na rychlejší přímá spojení mezi městy (např. Kyjov-Brno).</p> <p>V území působí Okresní hospodářská komora, která se primárně věnuje podpoře podnikatelů. Při rozvoji spolupráce by mohla působit i jako prostředník směrem k podnikatelskému sektoru</p>
8. Využití nástrojů pro aktivní a pravidelnou komunikaci o možnostech rozvoje LEK s externími aktéry	<p>Komunikace s aktéry lokální ekonomiky probíhá ve většině obcí bez komunikační strategie. Jedná se primárně o individuální komunikaci založenou na řešení aktuálních problémů a potřeb, bez pravidelné komunikace, která by lokální ekonomiku posouvala k naplňování nějakých cílů či priorit. Nalezení efektivního nástroje komunikace mezi sektory v ekonomice (neziskovým, soukromým a veřejným) by mohlo pomoci předcházet problémům a řešení potřeb by mohlo být koncepční.</p>
9. Zavedení koncepčního strategického plánování v oblasti lokální ekonomiky a rodinné politiky na obcích	<p>Rezervy mají obce především v oblasti koncepčního strategického plánování na delší časové období a vyhodnocování provedených aktivit. V rozvoji obcí je pro obce momentálně nejvíce limitující rozpočet obcí a personální kapacity. Aktivita by bylo možné při posílení personálních kapacit DSO delegovat na DSO.</p>
10. Příprava a realizace společných projektů s aktéry LEK.	<p>Společné projekty typu PPP projekty mohou být efektivním nástrojem řešení problémů a potřeb v území a dalším krokem po zlepšení komunikace mezi sektory.</p>
11. Vzdělávání pracovníků / hledání existující dobré praxe v podpoře LEK.	<p>Zvýšení informovanosti zaměstnanců obcí směrem k soukromému sektoru by mohlo vést k lepšímu pochopení a následnému odstranění bariér efektivní komunikace.</p> <p>Je zde také potenciál rozvoje osvětové činnosti a exkurzí v oblasti venkovského hospodaření.</p>
12. Cílená podpora neziskového sektoru	<p>Využití výrazného spolkového a komunitního života v obcích pro rozvoj veřejných akcí cílených nejen na obyvatele obcí, ale také turisty. Investovat do udržení místních tradic a folklóru, využít je jako potenciální</p>

a spolkového života na obcích	cíl v oblasti turistického ruchu. Rozvoj kultury a aktivit pro mladé a dospívající generace. Zaměřit podporu místních spolků na organizace, které v obci aktivně působí a je zřejmý jejich přínos pro obec.
13. Využívání možnosti změnit nájemné a místní poplatky pro podporu LEK. Využívání finančních nástrojů pro podporu LEK jako vouchery, místní měna.	Jedná se o poměrně flexibilní nástroj, jehož dopady se velmi rychle projeví v podpoře lokální ekonomiky. Na základě pilotního ověření lokální měny se zdá, že realizace lokální měny v prostředí jedné obce není tak efektivní jako její zavedení v rámci celého regionu. Zde by mohla být lokální měna využívána na platformě obcí DSO pod záštitou DSO.
14. Zohledňování podnikatelů při zadávání veřejných zakázek.	Tento nástroj vidí obce jako velmi efektivní, avšak s ohledem na současný náročný administrativní a právně složitý proces při zadávání veřejných zakázek zatím nereálný. Pro užívání toho nástroje by muselo dojít k výraznému zjednodušení administrativní a právní situace v oblasti VZ.

2 PODPORA LEK OBCEMI V DSO – SHRNUTÍ HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ Z ANALYTICKÉ ČÁSTI

S využitím informací v analytické části můžeme shrnout hlavní pozitiva a negativa toho, jak obce v DSO dosud podporovaly LEK, následovně:

Tabulka: Hlavní pozitiva a nedostatky v dosavadní podpoře LEK obcemi z DSO

Hlavní pozitiva
1. Obce se snaží pečovat o přírodu a krajinu v katastrech obcí. Tato oblast je hlavním benefitem pro většinu občanů žijících v území DSO.
2. Obce se snaží zajistit služby veřejného i soukromého charakteru. Realizují vlastní podnikatelskou činnost především v oblastech poptávaných služeb občany, které podnikatelský sektor nechce zajišťovat a pro občany jsou tyto služby důležité a díky tomu služby nezanikají. Příkladem mohou být „sociální“ služby zajišťující občanům co nejdelší dožití v přirozeném prostředí domova.
3. Obce se snaží reflektovat aktuální potřeby území a pracují s územními plány. Současně má většina obcí zpracovány Programy rozvoje obcí, v nichž definují jednotlivé potřeby a směřování obce ve střednědobém horizontu.
4. Dochází k podpoře spolkového života ze strany obcí. Určitý majetek jako např. kulturní / komunitní / spolkové... prostory mohou spolky v obcích využívat zdarma.
5. Obce se snaží vykupovat pozemky a nevyužívané objekty, vykupovat nemovitosti, síťovat je a využívat je pro další rozvoj obce v prioritních oblastech.

6. Obce se snaží využívat služeb drobných místních podnikatelů. Dobře funguje spolupráce s drobnými živnostníky, která je postavena na partnerském vztahu a vzájemné prospěšnosti mezi jednotlivými subjekty. Snaží se podporovat místní podnikatele i v rámci zadávání zakázek a informují je o vyhlášených výběrových řízeních. Většinou obce disponují seznamy a kontakty na místní podnikatele.
7. Existují příklady dobré praxe mezi obcemi i v oblasti lokální ekonomiky. Většina obcí se snaží vyhledávat vhodné dotační tituly pro podporu i oblastí spadajících do lokální ekonomiky.
8. Obce mají vytvořeny fungující komunikační kanály pro přenos informací s veřejností a neziskovým sektorem.
Klíčové nedostatky
1. Většina obcí již nevlastní téměř žádné pozemky pro potenciální rozvoj obcí. Soukromí vlastníci půdy/nemovitostí se jich nechtějí zbavovat a drží je jako investice. V některých obcích začínají být významnými vlastníky pozemků firmy sídlící mimo region. Obce do rozvoje v této oblasti, kromě přípravy lokalit technickou infrastrukturou, téměř nevstupují. Velkou část výstavby pro bydlení v území realizují developéři a větší investoři. V území vyrostly ceny nemovitostí do takové výše, že ve větších obcích se vlastní bydlení stává nedostupné pro mladé rodiny s dětmi nebo seniory. Dochází k odchodu mladých lidí v důsledku nedostupnosti bydlení, pracovních příležitostí a volnočasových aktivit (odliv kvalifikované pracovní síly za lepšími možnostmi).
2. Některé obce musí dotovat veřejné i komerční služby, aby se v obci vůbec udržely. V nejmenších obcích se nedaří najít provozovatele chybějících služeb občanské vybavenosti i přes ochotu obcí služby dotovat.
3. V některých obcích stále chybí základní technická infrastruktura – není napojení na ČOV a je třeba vybudovat napojení nebo ČOV přímo v obci. Pro malé obce jsou tyto investice velmi finančně nákladné.
4. Téměř neexistují rozvojové plány a studie na budoucí investiční záměry, obce velmi málo plánují na delší časová období. Nedochází k pravidelnému analyzování dat a strategickému plánování v oblasti lokální ekonomiky na úrovni obcí. Komunikace s aktéry lokální ekonomiky probíhá ve většině obcí bez komunikační strategie. Jedná se primárně o individuální komunikaci založenou na řešení aktuálních problémů a potřeb, bez pravidelné komunikace, která by lokální ekonomiku posouvala k naplňování nějakých cílů či priorit.
5. Nízká míra podpory podnikatelského prostředí, lokální ekonomiky. Obce nemají dostatečné personální zázemí, aby se mohly více věnovat oblasti lokální ekonomiky (počet zaměstnanců, vzdělanost zaměstnanců v této oblasti apod.). Většina obcí nemá žádný poradní orgán pro podporu lokální ekonomiky, ani dostatečné znalosti, aby se v této oblasti mohly více rozvíjet. Na přímou větší podporu lokální ekonomiky nejsou historicky tvořeny žádné rezervy.
6. Nedostatečná infrastruktura pro turismus, především neexistence doplňkové infrastruktury pro turismus (WC, odpočívky, koše apod.). Obce neumí nasměřovat turisty na místa, kde potřebují a

k nabízeným službám, stávají se pouze průjezdovou trasou. V krajině chybí vyhlídky a pozorovatelný, které by sloužili turistům a fotografům.
7. Velká část podnikatelských subjektů registrovaných na území DSO jsou „mrtvé“ firmy. Hi-tech průmysl obecně v regionu téměř není. Většina ekonomických subjektů, které mají sídla v obcích, zde aktivně nepůsobí nebo již nejsou vůbec aktivní ve své podnikatelské aktivitě. Naopak větší firmy, které v některých obcích aktivně působí, mají často sídla mimo obce působení a poměrně často v Brně. Nejsou zde dostatečné služby pro mladé začínající podnikatele.

3 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ PODPORY LEK V DSO

3.1 NÁSTROJE PODPORY LEK S NEJVĚTŠÍM POTENCIÁLEM (PRO OBCE V DSO/ PRO DSO)

S ohledem na charakter obcí v DSO a jejich dosavadní aktivity obcí můžeme konstatovat, že především následující nástroje podpory LEK mají největší potenciál pro podporu LEK obcemi v DSO.

Tabulka: Nástroje s největším potenciálem pro podporu LEK v DSO

	Důvody
Využití nástrojů pro aktivní a pravidelnou komunikaci o možnostech rozvoje LEK s externími aktéry	<p>Komunikace s aktéry lokální ekonomiky probíhá ve většině obcí bez komunikační strategie. Jedná se primárně o individuální komunikaci založenou na řešení aktuálních problémů a potřeb, bez pravidelné komunikace, která by lokální ekonomiku posouvala k naplňování nějakých cílů či priorit. Nalezení efektivního nástroje komunikace mezi sektory v ekonomice (neziskovým, soukromým a veřejným) by mohlo pomoci předcházet problémům a řešení potřeb by mohlo být koncepční.</p> <p>Obce mají potřebu komunikovat s aktéry lokální ekonomiky. Doposud však nenalezly vhodnou komunikační platformu/nástroj, který by zajistil efektivní komunikaci s ohledem na často odlišné potřeby a očekávání obou sektorů.</p>
Podporování bydlení	<p>Obce v DSO se snaží podporovat bydlení. Nyní se však dostávají do situace, kdy by bylo třeba začít více řešit „dostupné bydlení“ pro mladé a seniory, především s ohledem na demografický vývoj a vývoj cen v ekonomice. Řešení této oblasti by mohlo zvrátit již zřejmé trendy odcházení mladých do měst a odvrátit budoucí problémy způsobené nutností restrukturalizace ekonomiky s ohledem na služby potřebné v důsledku změny demografie v populaci.</p> <p>Prioritou v řadě obcí je také podpora bydlení především formou zajištění vhodných ploch pro novou výstavbu včetně technické infrastruktury. Zde měly obce začít řešit</p>

	dostupné bydlení a oprostít se od nechávání řešení situace s bydlením pouze na developerské firmy.
Omezování sociálně nežádoucích nebo patologických jevů	<p>Jedná se o problémy, které jsou pro území částečně „nové“ v tak velkém rozsahu, jako jsou vnímány v současné době. Pokud obce nezačnou pracovat na řešení těchto problémů, bude docházet k jejich rozvoji a následná situace může mít výrazně negativní vliv na lokální ekonomiku.</p> <p>V území DSO se objevují sociálně nežádoucí nebo patologické jevy. Více jsou vnímány ve větších obcích. Jedná se především o problémy s návykovými látkami včetně distribuce drog (problém je dlouhodobý), dále bezdomovectví (problém se začíná zvětšovat v posledních letech) a problémy způsobené exekucemi či špatnou finanční situací jednotlivců. V posledních letech začíná být více vnímáno také nežádoucí chování v generaci mladistvých (gangy ničící veřejný majetek apod.). Některé obce mají vydané také vyhlášky, které slouží k regulaci herních automatů apod., ale zástupci obcí se shodují, že tyto vyhlášky neplní svůj účel, protože je podnikatelé umění obcházet.</p> <p>Větší obce zřizují městskou policii a disponují kamerovým systémem, kterým jsou schopni monitorovat dění ve městě (Vracov, Ždánice, Kyjov, Veselí nad Moravou). Na území působí také neziskové organizace jako Krok Kyjov, z.ú. nebo Charita, se kterými obce na řešení nežádoucích situací spolupracují. Současné mají obce často uzavřeny veřejnoprávní smlouvy s městem Kyjov nebo Ždánicemi apod. týkající se sociální prevence a odborného sociálního poradenství.</p> <p>Limitující jsou především personální a následně finanční kapacity obcí.</p>
Podporování cestovního ruchu	<p>Cílenou podporou cestovního ruchu se zabývá jen velmi malá část obcí i přes obrovský potenciál území DSO právě v této oblasti. Ze strany obcí je třeba podporovat především koncepční řízení cestovního ruchu, zajistit efektivnější fungování destinační organizace a následně dobudovat doprovodnou infrastrukturu tur. ruchu jako jsou odpočívky, lavičky, WC apod. Zlepšení této situace by velmi pomohlo soukromého sektoru se v této oblasti více rozvíjet a vytvářet kvalitní doprovodné služby tur. ruchu.</p> <p>Podporování cestovního ruchu je třeba také v jiných segmentech, než je národopis (folklór a tradice). Např. tvorba drobných tur. cílů v krajině, budování doprovodné infrastruktury apod. Především proto, že je v této oblasti velký potenciál rozvoje a území má co nabídnout. Pouze zatím nefunguje koncepční řízení tur.</p>

	ruchu v území a větší a kvalitnější propagace z důvodu nedostatku finančních a personálních kapacit.
Obec se přímo, nebo nepřímo finančně podílí na poskytování služeb, které by v obci jinak chyběly, nebo byly výrazně omezené.	Jedná se o kompromisní řešení mezi situací, kdy obec z důvodu omezených finančních nebo personálních kapacit není schopna služby poskytovat sama, ale služby jsou většinou pro občany natolik důležité, že se obci vyplatí tyto služby dotovat. Situace v DSO není ojedinělá a na menších obcích se jedná především o obchody. Limitující jsou především personální a následně finanční kapacity obcí. Cílem menších obcí je v současnosti zajistit zachování stávajících služeb v obci a vytvořit vhodné podmínky pro rozvoj dalších služeb (především služby zaměřené na starší občany).
Využívání možnosti změnit nájemné a místní poplatky pro podporu LEK.	Jedná se o poměrně flexibilní nástroj, jehož dopady se velmi rychle projeví v podpoře lokální ekonomiky. Limitující jsou především personální a následně finanční kapacity obcí.
Příprava a realizace společných projektů s aktéry LEK.	Společné projekty typu PPP projekty mohou být efektivním nástrojem řešení problémů a potřeb v území a dalším krokem po zlepšení komunikace mezi sektory. Limitující jsou především personální a následně finanční kapacity obcí.
Finanční nástroje pro podporu LEK jako vouchery, místní měna.	Na základě pilotního ověření lokální měny se zdá, že realizace lokální měny v prostředí jedné obce není tak efektivní jako její zavedení v rámci celého regionu. Zde by mohla být lokální měna využívána na platformě obcí DSO pod záštitou DSO. Limitující jsou především personální a následně finanční kapacity obcí.
Zohledňování podnikatelů při zadávání veřejných zakázek.	Tento nástroj vidí obce jako velmi efektivní, avšak s ohledem na současný náročný administrativní a právně složitý proces při zadávání veřejných zakázek zatím nereálný. Pro užívání toho nástroje by muselo dojít k výraznému zjednodušení administrativní a právní situace v oblasti VZ. Limitující jsou především personální a následně finanční kapacity obcí.
Vzdělávání pracovníků / hledání existující dobré praxe v podpoře LEK.	Zvýšení informovanosti zaměstnanců obcí směrem k soukromému sektoru by mohlo vést k lepšímu pochopení a následnému odstranění bariér efektivní komunikace. Limitující jsou především personální a následně finanční kapacity obcí. Na obci nejsou často jiní zaměstnanci, kteří by vzdělávajícího se pracovníka zastoupili.

3.2 SOUBOR DOPORUČENÍ KE ZLEPŠOVÁNÍ

S ohledem na výše uvedené můžeme navrhnout následující soubor klíčových doporučení, které mohou zlepšit přístup obcí v DSO nebo DSO k podpoře LEK.

Doporučení 1:	<i>Zlepšení obousměrné komunikace s aktéry lokální ekonomiky</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce včetně DSO</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hledání společných potřeb, problémů a jejich řešení metodou win x win</i> • <i>Větší zapojení OHK, vysokých škol a dalších profesních organizací do nastavování a hledání vhodné platformy obousměrné komunikace</i> • <i>větší participace veřejnosti při zapojování do rozhodovacích procesů (větší využívání nástroje komunitního plánování)</i> • <i>Zpracování komunikační strategie s aktéry lokální ekonomiky</i> • <i>Provést osvětu na obcích o přínosech komunikace s aktéry lokální ekonomiky a příkladech dobré praxe</i> • <i>Testování nástrojů/způsobů komunikace s aktéry Lokální ekonomiky prostřednictvím DSO</i> • <i>Výběr vhodného komunikačního způsobu a zavedení systému pravidelné komunikace</i>

Doporučení 2:	<i>Osvěta na obcích o potřebě dostupného bydlení, zmapování bytových fondů a objektů možný pro přebudování na dostupné bydlení, tvorba koncepce rozvoje bydlení na obcích</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Udělat podrobnou analýzu v oblasti bydlení – demografický vývoj, vlastní bytový fond, objekty možné k přebudování na dostupné bydlení</i> • <i>Udělat osvětu na obcích o demografických změnách a vznikajících problémech v oblasti sociální, potřebě obecních bytových fondů a dostupného bydlení</i> • <i>Vytvořit koncepcí rozvoje bydlení na obcích</i>

Doporučení 3:	<i>Udržení mladých aktivních lidí v obcích prostřednictvím cíleného prodeje pozemků pro výstavbu na základě preferenčních kritérií (místní, mladí, s dětmi apod.)</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2023</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Inspirace v obcích, kde již takto prodeje nemovitostí byly realizovány – např. exkurze</i> • <i>Zpracování metodiky pro realizaci prodeje pozemků ze strany DSO na základě příkladů dobré praxe</i> • <i>Nastavení podmínek a kritérií pro prodej nemovitostí dle preferencí obce</i>

Doporučení 4:	<i>Podpora prevence omezování sociálně nežádoucích a patologických jevů</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce včetně DSO</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Osvěta o sociálních problémech přibývajících v území, navýšení počtu preventivních akcí v obcích (besedy, akce, práce ve školách apod.).</i> • <i>Navýšení počtu terénních pracovníků na obcích řešící prevenci</i> • <i>Navázání větší spolupráce se sociálními organizacemi poskytující fakultativní soc. služby typu prevence v území</i> • <i>Udělat informační kampaň o možnostech preventivních služeb v území</i>

Doporučení 5:	<i>Osvěta v oblasti rozvoje cestovního ruchu, seznámení zastupitelů obcí s přenositelnými příklady dobré praxe</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>

Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Vytipovat přenositelné příklady dobré praxe z ČR i ze zahraniční přenositelné do území DSO • Sehnat finanční prostředky na realizaci osvěty mezi obcemi • Domluvit exkurze za příklady dobré praxe • Na základě zrealizovaných exkurzí navrhnout implementaci řešení pro naše území (studii) • Hledání alternativních zdrojů příjmů v souvislosti s útlumem zemědělské produkce
---	---

Doporučení 6:	<i>Zlepšení PR a propagace území navenek</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce včetně DSO</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření priorit, které bude území komunikovat • Zavedení systémů komunikace dle Komunikačních strategií včetně přepracování komunikační strategie na základě priorit • Využití programů přeshraniční spolupráce pro čerpání inspirace a příkladů dobré praxe

Doporučení 7:	<i>Hledání efektivních řešení, jak zajistit potřebné služby pro území, které není výhodné poskytovat pro komerční sektor. Připravit se na poptávku po jiném segmentu služeb vyplývajícím ze změny demografie občanů.</i>
Relevantní pro obce:	<i>Menší obce DSO do 800 obyvatel</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • Podrobné zmapování důležitých chybějících služeb v území a služeb, které obce dotují nebo musejí provozovat samy. Včetně příčin, proč služby neposkytuje komerční sektor • Vytipovat služby, které bude třeba ze strany obce poskytovat v důsledku demografických změn v horizontu 10 let • Hledání příkladů dobré praxe v ČR i v zahraničí • Vytvoření studie s návrhy řešení, jak zjistit poskytování služeb • Využití nástrojů podpory pro rodinné politiky

Doporučení 8:	<i>Využívání existujících pracovních skupin a platforem v DSO pro zlepšení systému koncepčního plánování a řízení a implementaci výstupů z koncepčního plánování</i>
Relevantní pro obce:	<i>Relevantní pro DSO</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2023</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zmapování všech fungujících pracovních skupin v DSO</i> • <i>Zmapování doposud realizovaných výstupů a systému práce</i> • <i>Nastavení systému spolupráce a předávání výstupů a úkolů mezi pracovními skupinami a DSO</i>

Doporučení 9:	<i>Připravit území na zavedení lokální měny</i>
Relevantní pro obce:	<i>Relevantní pro DSO jako celek</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provést podrobnou analýzu Pilotního ověření lokální měny</i> • <i>Provést změny v systému realizace na základě výstupů z analýzy pro zefektivnění implementace a fungování měny</i> • <i>Osvěta mezi aktéry lokální ekonomiky a nástroji lokální měny a možnosti zapojit se do její implementace</i>

Doporučení 10:	<i>Podpora neziskových organizací na základě jasně definovaných priorit obcí</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2023</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Definovat priority obcí a jasné podmínky podpory neziskových organizací</i> • <i>Ve financování spolků zohlednit kritérium zásluhovosti</i>

Doporučení 11:	<i>Zavedení vícekritériálního hodnocení do zadávání veřejných zakázek obcemi</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce, DSO</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Vzdělání personálu DSO v oblasti vícekritériálního zadávání veřejných zakázek – semináře, workshopy</i> • <i>Umožnit personálu DSO absolvovat stáž u organizace, kde je tento způsob využíván</i> • <i>Vytvoření interních postupů DSO pro vícekritériální hodnocení VZ</i>

Doporučení 12:	<i>Zvýšení vzdělanosti zastupitelů v oblasti lokální ekonomiky</i>
Relevantní pro obce:	<i>Všechny obce, DSO</i>
V jakém časovém horizontu je možné realizovat:	<i>Do roku 2025</i>
Za jakých předpokladů je možné realizovat / Co je potřeba k realizaci doporučení/opatření:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Identifikovat znalostní nedostatky na obcích</i> • <i>Vybrat vhodné oblasti vzdělávání</i> • <i>Sehnat finanční prostředky na vzdělávání</i> • <i>Vytvořit ucelenou informační kampaň k tématu lokální ekonomiky</i>

3.3 PRIORITY A CÍLE V OBLASTI PODPORY LEK OBCEMI/DSO PRO OBDOBÍ NÁSLEDUJÍCÍCH 3 AŽ 5 LET

S ohledem na charakter obcí DSO, kapacitu DSO a jejich dosavadní aktivity navrhujeme pro následující období 3 až 5 let následující priority:

1. Dobudování chybějící technické infrastruktury v obcích se zaměřením na kanalizace, ČOV, infrastrukturu pro rozvoj bydlení, podnikání.
2. Realizace aktivit spojených se zajištěním rozvojových ploch pro dostupné bydlení a budování dostupného bydlení v obcích.
3. Udržet a zlepšovat stávající stav přírody a krajiny.
4. Využití potenciálů turistického ruchu, dobudování chybějící doplňkové infrastruktury.
5. Realizace aktivit podpory podnikání, společné projekty s aktéry lokální ekonomiky.
6. Rozvoj koncepčního řízení a plánování v DSO
7. Udržení a rozvoj personálních kapacit DSO, rozvoj činnosti DSO.

Pro naplnění priorit navrhujeme následující cíle:

PRIORITA 1: Dobudování chybějící technické infrastruktury v obcích se zaměřením na kanalizace, ČOV, infrastrukturu pro rozvoj bydlení, podnikání

HLAVNÍ CÍL 1:	Dobudovat základní technickou infrastrukturu obcí
Dílčí cíl 1.1:	<i>Všechny obce v DSO disponují oddělenou kanalizací a všechny části obcí jsou napojeny na ČOV</i>
<i>Relevantní pro obce:</i>	<i>Obce se smíšenou kanalizací, bez napojení na ČOV.</i>
<i>Termín pro naplnění:</i>	<i>Do roku do 2028.</i>
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	<i>Ministerstvo zemědělství – Podpora výstavy a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací Státní fond Životního prostředí ČR Operační program Životní prostředí Vlastní rozpočet obcí</i>
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Začít tvořit úspory na budoucí investici v obecních rozpočtech 2) Vypracování studií/ projektové dokumentace/ odborných posudků / vyjádření 3) Zajištění územního rozhodnutí/ realizace příslušného stav. řízení 4) Zpracování žádosti o dotaci 5) Realizace výběrového řízení 6) Realizace díla
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Výsledky voleb a možné změny na pozicích v zastupitelstvech - Neschopnost vytvořit dostatečné fin. úspory na dofinancování investice - Sníží se procento podpory u vypsáných dotačních titulů nebo dotační tituly již nebudou vypisovány - Nedostatek/nedostupnost odborníků pro přípravu projektů (chybí projektanti apod.) - Nevhodně nastavené dotační podmínky
Dílčí cíl 1.2:	<i>Dobudovat základní technickou infrastrukturu k rozvojovým plochám pro bydlení nebo podnikání</i>
<i>Relevantní pro obce:</i>	<i>Obce s nezasíťovanými lokalitami pro rozvoj bydlení nebo podnikání.</i>
<i>Termín pro naplnění:</i>	<i>Do roku do 2028.</i>
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	<i>Ministerstvo pro místní rozvoj – Technická infrastruktura Vlastní rozpočet obcí</i>
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Začít tvořit úspory na budoucí investici v obecních rozpočtech 2) Vypracování studií/ projektové dokumentace/ odborných posudků / vyjádření 3) Zajištění územního rozhodnutí/ realizace příslušného stav. řízení

	4) Zpracování žádosti o dotaci 5) Realizace výběrového řízení 6) Realizace díla
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Výsledky voleb a možné změny na pozicích v zastupitelstvech - Neschopnost vytvořit dostatečné fin. úspory na dofinancování investice - Sníží se procento podpory u vypsaných dotačních titulů nebo dotační tituly již nebudou vypisovány - Nedostatek/nedostupnost odborníků pro přípravu projektů (chybí projektanti apod.) - Nevhodně nastavené dotační podmínky

PRIORITA 2: Realizace aktivit spojených se zajištěním rozvojových ploch pro dostupné bydlení a budování dostupného bydlení v obcích.

HLAVNÍ CÍL 2:	Zajištění dostupného bydlení v obcích
Dílčí cíl 2.1:	Výkup pozemků a nemovitostí určených k budoucí výstavbě pro bydlení
<i>Relevantní pro obce:</i>	Všechny obce
<i>Termín pro naplnění:</i>	Do roku 2028
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Ministerstvo financí – podpora výstavby a obnovy obecních bytů Vlastní rozpočet obcí
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Snažit se být aktivním hráčem na trhu s nemovitostmi v obci 2) Jednání s vlastníky neudržovaných pozemků o možnosti jejich využití a případného prodeje 3) Pomoc s hledáním investorů do nevyužívaných objektů a za účelem zvýšení občanské vybavenosti obcí, zlepšení kvality bydlení 4) Zjistit, zda by nevyužívané objekty v obcích nemohli změnit svůj účel užití případně být vykoupěny ze strany obce 5) Provést změny územních plánů tak, aby v rozvojových lokalitách byla obec vlastníky většiny pozemků 6) Provést změny regulativů výstavby dle potřeb obce 7) Udržet stávající vlastní nemovitosti a bytové fondy 8) Zpracovat koncepci rozvoje bydlení v obci 9) Dle územního plánu vytipovat vhodné objekty k výkupu 10) Mít připravené studie rozvoje bydlení pro rozvojové lokality
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Výsledky voleb a možné změny na pozicích v zastupitelstvech - Neschopnost vytvořit dostatečné fin. úspory na investice - Neochota prodeje nemovitostí vlastníků (nebudou nemovitosti k výkupu). - Nevhodně nastavené dotační podmínky
Dílčí cíl 2.2:	Zvýšit podíl dostupného bydlení na obcích – startovací byty, byty pro seniory

<i>Relevantní pro obce:</i>	Všechny obce
<i>Termín pro naplnění:</i>	Do roku 2028
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Ministerstvo pro místní rozvoj Vlastní rozpočet obcí
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zmapovat poptávku po dostupném bydlení 2) Vytipovat vhodné obecní nemovitosti pro tento účel 3) Přebudování těchto nemovitostí 4) Nastavení podmínek pronájmů
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Neschopnost vytvořit dostatečné fin. úspory na investice - Nevlastnění nemovitostí vhodných pro tento účel - Obava z udržitelnosti investice blokující její realizaci - Nevhodně nastavené dotační podmínky

PRIORITA 3: Udržet a zlepšovat stávající stav přírody a krajiny.

HLAVNÍ CÍL 3:	Zlepšit průchodnost krajiny a zahájit realizaci KPů ve většině obcí
Dílčí cíl 3.1:	Zajistit opatřeními v krajině pro její lepší prostupnost, vytvoření sítě stezek a cest směrem ke všem okolním obcím
<i>Relevantní pro obce:</i>	Všechny obce
<i>Termín pro naplnění:</i>	Rok 2028
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Vlastní rozpočet obcí Nadace partnerství Operační program Životní prostředí
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Osvěta a větší důraz na zvýšení podílu pěší a cyklistické dopravy na úkor osobní automobilové dopravy 2) Zahájení komunikace s vlastníky pozemků za účelem obnovy cestní sítě 3) Zahájení výsadeb stromořadí, aby nedocházelo k zaorávání polních cest hospodařícími subjekty
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Hospodařící subjekty budou ignorovat snahu o obnovu cestních sítí a budou cesty zaorávat, rozorávat - Nepodaří se domluva s vlastníky pozemků na obnově původní cestní sítě - Nevhodně nastavené dotační podmínky
Dílčí cíl 3.2:	Zahájit realizaci KPů a pokračovat v započatých realizacích – zabránění erozním jevům, splachům z polí a udržení biologické rozmanitosti
<i>Relevantní pro obce:</i>	Obce, které nemají zrealizované KPů

<i>Termín pro naplnění:</i>	Rok 2028
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Státní pozemkový úřad Program rozvoje venkova Operační program životní prostředí
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) začít komunikovat s velkými zemědělci intenzivně hospodařícími na půdách o snižování velikosti půdních bloků, implementaci protierozních opatření, pěstování vhodnějších plodin pro zachování bonity půdy 2) realizovat osvětu o pozemkových úpravách mezi vlastníky pozemků
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zemědělci nebudou ochotni k diskuzi - nepodaří se přesvědčit dostatek vlastníků pro realizaci KPÚ - Nevhodně nastavené dotační podmínky

PRIORITA 4: Využití potenciálů turistického ruchu, dobudování chybějící doplňkové infrastruktury.

HLAVNÍ CÍL 4:	Zavedení systematického řízení turistického ruchu v území a dobudování drobných tur. cílů a doplňkové infrastruktury
Dílčí cíl 4.1:	Koncepční rozvoj turistického ruchu v DSO
<i>Relevantní pro obce:</i>	Všechny obce
<i>Termín pro naplnění:</i>	2025
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Ministerstvo pro místní rozvoj
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vytvořit koncepci rozvoje turistického ruchu 2) Zlepšit fungování činnosti destinační organizace 3) Vytvořit komplexní turistické produkty (balíčky)
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek personálu na realizaci opatření - Příliš velké území a různé zájmy pro realizaci opatření - Nedostatek odborné kvalifikace - Nevhodně nastavené dotační podmínky
Dílčí cíl 4.2:	Tvorba drobných vycházkových cílů, budování doprovodné infrastruktury tur. ruchu (WC, koše, odpočívky apod.)
<i>Relevantní pro obce:</i>	Všechny obce
<i>Termín pro naplnění:</i>	2028
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Integrovaný regionální operační program

<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Využití potenciálů – vinařství, sadařství, vinařská turistika, cykloturistika, sportovní turistika, hornictví, rodinné farmy, prodejny lokálních produktů, tradice, folklór, přírodní zajímavosti, 2) Vytipování vhodných lokalit pro umístění drobných cílů a doprovodné infrastruktury turistického ruchu 3) Vytvoření koncepce postupné realizace aktivit
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná politická vůle prosadit záměry - Problémy s vlastníky pozemků, sousedními vlastníky pozemků - Nevhodně nastavené dotační podmínky

PRIORITA 5: Realizace aktivit podpory podnikání, společné projekty s aktéry lokální ekonomiky.

HLAVNÍ CÍL 5:	Zvýšení spolupráce obcí s aktéry lokální ekonomiky na aktivitách rozvíjejících území DSO
Dílčí cíl 5.1:	Realizace aktivit na podporu podnikání
<i>Relevantní pro obce:</i>	Všechny obce včetně DSO
<i>Termín pro naplnění:</i>	Do roku 2028
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Vlastní rozpočty obcí a DSO Ministerstvo průmyslu a obchodu
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) prezentování svých benefitů (geografická poloha, spádovost, dopravní dostupnost apod.) k přilákání podnikatelských subjektů zabývajících se oblastmi podnikání, v nichž je největší poptávka na pracovním trhu (včetně Hi-tech podnikání) 2) podpora investorů nebo vlastní realizace směrem k vybudování kanceláří k pronájmu typu sdílených kanceláří a prostor pro jednání ve větších městech 3) programy podpory podnikatelů (půjčky DSO pro začínající podnikatele) 4) zveřejňování plánu veřejných zakázek na určité období dopředu 5) zavedení lokální měny v celém DSO a řízení lokální měny v DSO 6) zveřejňování informací o volném území vhodném pro podnikání 7) dobudování chybějících zázemí pro potřebné služby na obcích
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Špatně nastavené podmínky podpory např. nereflektující přínos pro obec, administrativně náročné apod. - Možná podpora ze strany obcí nebude pro aktéry lokální ekonomiky dostatečně zajímavým lákadlem, aby uskutečňovali aktivity nad rámec svého běžného podnikání - Realizovaná podpora nepřinese očekávaný efekt – nedojde ke zlepšení spolupráce ani zavedení kvalitnějších služeb v obci - Nedojde ke zvýšení zaměstnanosti místních občanů - Dojde pouze ke zvýšení rozdílů mezi zisky firem, kteří dosáhnou na podporu a nedosáhnou

Dílčí cíl 5.2:	Realizace společných rozvojových projektů s aktéry lokální ekonomiky
Relevantní pro obce:	Všechny obce včetně DSO
Termín pro naplnění:	Do roku 2028
Předpokládaný zdroj financování:	Vlastní rozpočty obcí a DSO Ministerstvo průmyslu a obchodu
Možná opatření:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Stanovení priorit pro realizaci společných projektů s aktéry místní ekonomiky 2) Zařazení aktivit do akčních plánů 3) Jednání s partnery o možné spolupráci na projektech 4) Hledání vhodných zdrojů financování
Možná rizika:	<ul style="list-style-type: none"> - Nenalezení společných priorit s aktéry lok. ekonomiky - Riziko měnící se politické reprezentace po volbách při snaze o dlouhodobou spolupráci - Rozdílné způsoby práce, komunikace, očekávání od druhé strany - Nevhodně nastavené dotační podmínky, nemožnost najít zdroje financování na společné projekty

PRIORITA 6: Rozvoj koncepčního řízení a plánování v DSO

HLAVNÍ CÍL 6:	Zlepšení systému řízení a plánování v DSO
Dílčí cíl 6.1:	Každoroční mapování vybavenosti regionu, pravidelným vyhodnocováním situace, aktualizace strategických dokumentů, z nichž by obce mohly vycházet pro své plánování
Relevantní pro obce:	Relevantní pro DSO
Termín pro naplnění:	Do roku 2028
Předpokládaný zdroj financování:	Integrovaný regionální Operační program Jihomoravský kraj Vlastní rozpočet DSO
Možná opatření:	<ol style="list-style-type: none"> 1) vytvoření společného informačního systému DSO 2) vytvoření interní metodiky pro sběr, aktualizaci a prezentaci datových informací DSO 3) nastavení systému aktualizace strategických dokumentů obcí a DSO
Možná rizika:	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečné personální kapacity DSO (počet, čas, dovednosti apod.) - Nevhodně nastavené dotační podmínky, nemožnost najít zdroje financování

PRIORITA 7: Udržení a rozvoj personálních kapacit DSO, rozvoj činnosti DSO.

HLAVNÍ CÍL 7:	Stabilizace fungování DSO na delší časový horizont
Dílčí cíl 7.1:	Zajištění stabilního systému fungování Centra služeb, včetně zajištění dlouhodobého vícedrožového financování
<i>Relevantní pro obce:</i>	Relevantní pro DSO
<i>Termín pro naplnění:</i>	Do roku 2026
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Vlastní rozpočet DSO Dotační zdroje Hospodářská činnost DSO
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vyhodnocení fungování jednotlivých služeb poskytovaných DSO s ohledem na jejich efektivitu a přínos pro obce DSO 2) Vymezení priorit poskytovaných služeb ze strany DSO pro obce 3) Dovzdělávání zaměstnanců v prioritních oblastech 4) Nalezení vhodných zdrojů financování DSO pro zajištění vícedrožového financování na delší časové období
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Neshoda na prioritách poskytovaných služeb - Neochota dofinancovat služby po dobu rozjedu, než si na sebe začnou vydělávat samy - Neexistence zdrojů financování v souladu s prioritami DSO
Dílčí cíl 7.2:	Koordinace společných služeb v obcích DSO
<i>Relevantní pro obce:</i>	Relevantní pro DSO
<i>Termín pro naplnění:</i>	Do roku 2028
<i>Předpokládaný zdroj financování:</i>	Vlastní rozpočet DSO, zisk z činnosti
<i>Možná opatření:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) údržba veřejné zeleně, 2) komunitní energetika, 3) odpadové hospodářství, 4) turistický ruch, 5) zpracování lokálních produktů (např. moštárna formou chráněné dílny apod.)
<i>Možná rizika:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečné personální kapacity DSO - Neochota dofinancovat služby po dobu rozjedu, než si na sebe začnou vydělávat samy

3.4 NÁVRH IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURY

Lokální ekonomika a její podpora ze strany obcí a DSO je výchozím koncepčním dokumentem rozvoje lokální ekonomiky v území DSO Severovýchod. Dokument vznikl v průběhu několik měsíců trvajících procesu a byl zpracován na základě výsledků dílčích analýz lokální ekonomiky, místního šetření a na základě setkání s představiteli obcí. Výsledkem tohoto procesu je strategický dokument, založený na konsensu všech aktérů a účastníků procesu, vystihující hlavní cíle pro budoucí rozvoj regionu v oblasti lokální ekonomiky.

V 8 prioritních směrech jsou definovány cíle a opatření vedoucí k naplnění těchto prioritních oblastí. Zpracováním tohoto dokumentu si území DSO Severovýchod stanovilo směry a priority budoucího rozvoje důležité pro představitele regionu – starosty obcí.

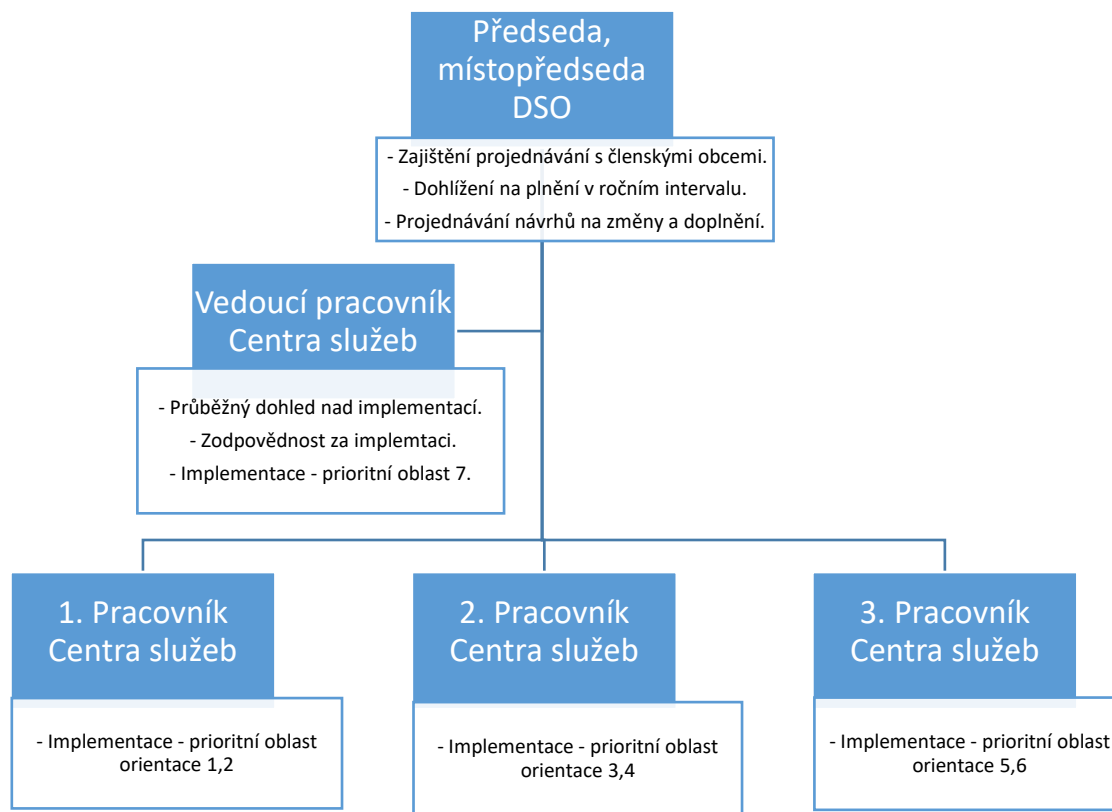
Vzniklý dokument je dokumentem živým a dynamickým a jeho periodická aktualizace by měla probíhat na základě průběžného vyhodnocování a monitoringu úspěšnosti nastavených opatření pro naplnění cílů.

Pro řízení implementace dokumentu byla sestavena následující tabulka, jejíž cílem je stanovit základní harmonogram evaluačních procesů.

Rok implementace		Průběžná evaluace do konce října	Průběžná evaluace do konce listopadu	závěrečná evaluace
1. rok implementace	2023	1/2 2023		
		2/2 2023	Vedoucí pracovník – report o implementaci	evaluace doporučení: 3, 8, 10
2. rok implementace	2024	1/2 2024		Malá aktualizace dokumentu na základě závěrů z evaluace
		2/2 2024	Vedoucí pracovník – report o implementaci; Předseda, místopředseda – větší projednání s členskými obcemi	
3. rok implementace	2025	1/2 2025		evaluace doporučení: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12; evaluace dílčí cíl: 4.1
		2/2 2025	Vedoucí pracovník. - report o implementaci	Malá aktualizace dokumentu na základě závěrů z evaluace
4. rok implementace	2026	1/2 2026		evaluace dílčí cíl: 7.1
		2/2 2026	Vedoucí pracovník – report o implementaci; Předseda, místopředseda – větší projednání s členskými obcemi	Malá aktualizace dokumentu na základě závěrů z evaluace
5. rok implementace	2027	1/2 2027		
		2/2 2027	Vedoucí pracovník – report o implementaci	
6. rok implementace	2028	1/2 2028		evaluace dílčí cíle: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.2, 5.1, 5.2, 6.1, 7.2
		2/2 2028	Vedoucí pracovník – report o implementaci; Předseda, místopředseda – větší projednání s členskými obcemi	Velká aktualizace dokumentu na základě závěrů z evaluace

Odpovědnost za plnění strategického rozvojového dokumentu nesou představitelé DSO a podílejí se na něm všichni zúčastnění, kteří byli do procesu zapojeni.

Struktura implementace:

Monitoring, vyhodnocení a aktualizaci plánu provádí vedení a další odpovědné orgány tohoto zájmového sdružení obcí.

Tento dokument je také jedním ze základních podkladů území při sestavování a předkládání projektů za účelem získání finančních prostředků z tuzemských a zahraničních dotačních titulů, včetně strukturálních fondů EU. Rovněž je výchozím dokumentem pro tvorbu dalších strategických dokumentů, akčních plánů, specializovaných strategií a záměrů.

4 POUŽITÉ ZDROJE

1. Špaček, D., Hrůza, F. (2021). *Metodika pro zpracování analýzy území* (verze z 25. 10.) (nepublikováno.).
2. Krpalová, D., *Za pomoci Kyjovského Slovácka v pohybu* (2016). *Program rozvoje obce Karlín* (verze 26. 2. 2021). [online]. https://www.obeckarlin.cz/e_download.php?file=data/editor/248cs_4.pdf&original=Aktualizace%20Programu%20rozvoje%20obce%20Karl%C3%ADn.pdf
3. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 11. 2021 Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__586242#
4. Územní plán Karlín (verze listopad. 2016). [online]. <http://gis.muhodonin.cz/upd/index.php?p=Karlín/>
5. Krpalová, D., *starostka obce Karlín* [ústní sdělení]. Karlín, 12. 1. 2022.
6. Orság, L., Kolařík, T., Smetka, P. (2016). *Program rozvoje obce Hýsly* (verze 28. 12. 2019). [online]. <https://www.hysly.cz/obec-1/plan-rozvoje-obce/>
7. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 11. 2021 Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_586200#
8. Územní plán Hýsly (verze 16. 4. 2016). [online]. <https://www.mestokyjov.cz/uzemni-plan-hysly/d-23971>
9. Orság, L., *starosta obce Hýsly* [ústní sdělení]. Hýsly, 22.11.2021.
10. Horňáková, H. (2017). *Program rozvoje obce Násedlovice* (verze 25. 5. 2017). [online]. <https://obecnasedlovice.cz/ostatni-dokumenty/#obsah>
11. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 11. 2021 Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_586421#
12. Územní plán Násedlovice (verze 16. 2. 2011). [online]. <https://www.mestokyjov.cz/uzemni-plan-nasedlovice/d-13402>
13. Zpráva o uplatňování Územního plánu Násedlovice v uplynulém období 2016-2020 (verze duben 2021). [online]. <https://obecnasedlovice.cz/uredni-deska/#obsah>
14. Mokrá, V., *starostka obce Násedlovice* [ústní sdělení]. Násedlovice, 26. 11. 2021.
15. Žůrek, T., Orság, L. (2019). *Program rozvoje obce Těmice* (verze 16. 12. 2019). [online]. https://www.temice.cz/files/Program-rozvoje-obce-Temice-2019-2026_final.pdf
16. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 25. 2. 2022 Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_586668#
17. Územní plán Těmice (verze prosinec. 2021). [online]. <https://www.mestokyjov.cz/zmena-c-1-up-temice-uplne-zneni-po-porizeni-zmeny/d-46864>

18. Žůrek, T., *starosta obce Těmice* [ústní sdělení]. Těmice, 1. 2. 2022.
19. Konečný, R., Smetka, P., (2019). *Program rozvoje obce Kelčany (verze 21. 1. 2020)*. [online]. <https://www.kelcany.cz/strategicky-plan-rozvoje-obce?action=detail&id=2>
20. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 11. 2021 Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586251#>
21. Územní plán Kelčany (verze 25. 7. 2019). [online]. <https://www.mestokyjov.cz/uzemni-plan-sidelniho-utvaru-kelcany/d-13330>
22. Konečný, R., *starosta obce Kelčany* [ústní sdělení]. Kelčany, 14. 1. 2022.
23. Měšťánková, M., (2015). *Program rozvoje obce Kostelec (verze prosinec. 2015)*. [online]. https://www.obec-kostelec.cz/e_download.php?file=data/editor/709cs_1.pdf&original=Program+rozvoje+obce+Kostelec+2016.pdf
24. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 11. 2021 Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586277#>
25. Územní plán Kostelec (verze červenec 2009). [online]. <https://www.obec-kostelec.cz/urad/uzemni-plan/>
26. Lochmanová, V., *starostka obce Kostelec* [ústní sdělení]. Kostelec, 17. 1. 2022.
27. Obec Svatobořice-Mistřín (2021). *Program rozvoje obce Svatobořice-Mistřín (verze 25. 2. 2021)*. [online]. https://www.svatoborice-mistrin.cz/obecni-urad/informace-o-obci/program-rozvoje-obce/?ftresult_menu=program+rozvoje
28. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 2. 2022 Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586625#>
29. Územní plán Svatobořice-Mistřín (verze listopad. 2017). [online]. <https://www.svatoborice-mistrin.cz/obecni-urad/uzemni-plan-obce/>
30. Veselý, M., *starosta obce Svatobořice-Mistřín* [ústní sdělení]. Svatobořice-Mistřín, 14.2.2022.
31. Hájková, L., Kolaříková, H. (2019). *Program rozvoje obce Věteřov (verze leden. 2019)*. [online]. https://www.veterov.eu/e_download.php?file=data/editor/179cs_1.pdf&original=PRO V%C4%9Bte%C5%99ov FINAL.pdf
32. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 25. 2 2022 Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586731#>
33. Územní plán Věteřov (verze listopad 2020). [online]. <https://www.veterov.eu/obecni-urad/uzemni-plan-veterov-2/>
34. Kolaříková, H., *starostka obce Věteřov* [ústní sdělení]. Věteřov, 14. 2. 2022.
35. Chytrá dotace, s.r.o., (2017). *Strategický rozvojový dokument obce Dambořice (verze prosinec. 2018)*. (nepublikováno – dostupná na obecním úřadě)

36. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 11. 2021 Dostupné z:
<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586129#>
37. Územní plán Dambořice (verze 17. 12. 2015). [online]. <https://www.mestokyjov.cz/uzemni-plan-damborice/d-16251>
38. Pastyřík. Z., starosta obce Dambořice [ústní sdělení]. Dambořice, 19. 1. 2022.
39. Město Kyjov (2020). Strategie rozvoje města Kyjov (verze 30. 11. 2020). [online]. <https://www.mestokyjov.cz/strategie-rozvoje-mesta-kyjov-s-dopadem-na-uzemi-orp-2021-2030/d-45521>
40. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 7. 3. 2022 Dostupné z:
<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586307#>
41. Územní plán Kyjov (verze září 2019). [online]. <https://www.mestokyjov.cz/zmena-c-2-up-kyjov-uplne-zneni-po-porizeni-zmeny/d-39377/p1=31714>
42. Čmelík., D., 2. místostarosta města Kyjov [ústní sdělení]. Kyjov, 22. 2. 2022.
43. Lněnička., L., (2018). Strategický plán rozvoje obce Šardice (verze srpen. 2018). [online]. https://www.sardice.cz/modules/file_storage/download.php?file=ad7cee8c%7C414&inline=1
44. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 11. 2021 Dostupné z:
<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586641#>
45. Územní plán Šardice (verze 26. 11. 2015). [online]. https://www.mestokyjov.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=7843&id=24432
46. Galiová. B., starostka obce Šardice [ústní sdělení]. Šardice, 26. 1. 2022.
47. Město Vracov (2019). Program rozvoje města Vracov na období 2019–2024 (verze 12. 3. 2020). [online]. <https://www.mestovracov.cz/460-program-rozvoje-mesta-vracov-na-obdobi-2019-2024>
48. ČSÚ [Český statistický úřad]. MOS – Městská a obecní statistika [online]. 22. 2. 2022 Dostupné z:
<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 586765#>
49. Územní plán města Vracov (verze prosinec 2021). [online]. <https://www.mestovracov.cz/174-uzemni-plan-mesta-vracov>
50. Polešovská., L., tajemnice města Vracov [ústní sdělení]. Vracov, 21. 2. 2022.
51. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ (pracovní veze). [online]. <https://lepsikraj.cz/>
52. Centrum společných služeb DSO Severovýchod (září 2016). Program rozvoje Dobrovolného svazku obcí Severovýchod na období 2016–2023. [online]. http://www.dso-severovýchod.cz/files/strategie_DSO.pdf